

FM 104.4, 105.7

ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රථම බෞද්ධ ගුවන් විදුලි භාලිකාව

"රංගිරි ශ්‍රී ලංකා"

සාමෘත මාධ්‍ය සංස්කෘතික පෙර ගමන්කරු

රංගිරි

ශ්‍රී ලංකා

RANGIRI SRI LANKA NEWSPAPER

FM 104.4, 105.7

ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රථම බෞද්ධ ගුවන් විදුලි භාලිකාව

"රංගිරි ශ්‍රී ලංකා"

සාමෘත මාධ්‍ය සංස්කෘතික පෙර ගමන්කරු

ශ්‍රී.ව.ව. 2563- ක්‍රි.ව. 2020
ජනවාරි (දරුතු)

මාසික වෛද්දිව ආර සංග්‍රහය - අනීකර්ණීල කලාපය

14

2020 හව වසරට ආසිරි.

දඹුලු පුරය බබලන රන්වන් වෙහෙරයි
එහි ඇති හෙති පිළිම සැම සිත් තුටු කරවයි
රංගිරි පුවත්පත දැමිණ සැමට බෙදයි
ලැබූ නව වසරේ සැමහට සෙත් පැතුටයි

විජයවර්ධන-නලවන්තේගෙදර

රංගිරි ශ්‍රී ලංකා රූපවාහිනිය

රංගිරි

ශ්‍රී ලංකා

RSL TELEVISION

UHF CH 60

PEO TV CH 22

Dialog Tv 21

Dish Tv 2532

රංගිරි ශ්‍රී ලංකා ගුවන් විදුලිය

දේශයේ රන් හඬ

රංගිරි

ශ්‍රී ලංකා

RSL RADIO

FM 104.4 - 105.7

වෙබ් : www.rangirisrilanka.lk

රංගිරි දඹුල්ල සංවර්ධන පදනමේ ප්‍රකාශනයකි.

දුරතු පෝය වර්ණාව

ධම්මා සම්බුදු රජාණන් වහන්සේ වැඩමකළ සේක. අනුගාමිකයන් දහස් ගණන් පිරිවරාගෙන සිටි තුන්බෑ ජට්ටයන් වෙසෙන තැනකට වැඩමවා ඔවුන්ට දහම් දෙසා ධර්මාවබෝධය ලබාදුන්නේ ද දුරතු පොහොය මුල්කරගෙනය. දුරතු පොහෝදිනය උදව්මෙන් පසු ලංකාද්වීපයට වැඩමකළ බුදුරජාණන් වහන්සේ තැනිතලා බිමක් වූ මහියංගණයේ වාසයකරන ලද යක්ෂගෝත්‍රික ජනයාට දහම් දෙසූ සේක.

ඔවුහු ධර්මාවබෝධය ලබාගත්හ. එම අවස්ථාවට පැමිණි ‘‘සුමන සමන් දෙව්දන්’’ බුදුරජාණන් වහන්සේගෙන් පිදීමට යමක් ඉල්ලා සිටියේය. භිස පිරිමැද කේශධාතුවක් ලබාදුන් බුදුරජාණන් වහන්සේ එම ස්ථානයෙහි ‘‘සමාපත්ති සුවයෙන්’’ වැඩසිටි සුමන සමන් දෙව්දන්ගේ ඇරයුමෙන් සමන්තකුට පවිතයෙහි සිරිපා පිහිටුවා වදළ සේක.බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ලංකාගමනය සිදු වූ දින සිට මහියංගණය ප්‍රධානව ලංකාවේ විවිධ ආගමික ස්ථානයන්හිදී ආමසපුපා ප්‍රතිපත්ති පුජාවන්හි යෙදී කටයුතු කරති.

ලක්දිව සෑම විහාරස්ථානයක්ම කේන්ද්‍ර කරගනිමින් විවිධ පුද පුජාවන් පවත්වති. දාන,සීල,භාවනාවන්හි යෙදෙමින් කාලය ගත කරනු දක්නට ලැබේ. කැළණිය රජමහා විහාරයේද මහියංගණ රජමහා විහාරයේද වතීමානගේත් පෙරහැර පවත්වන්නේ දුරතු පොහොය සිහිපත් කිරීම සඳහාය.වජීයේ ආරම්භක පොහොයවන දුරතු පොහොය බෞද්ධ ජනතාවට ඉතා වැදගත් දිනයක් ලෙස සඳහන් කිරීමට පුළුවන.

ඇමි.ඩී.විජයවර්ධන

පුදබිමක අසිරිය

කැළණි රජමහ විහාරය

ලෝකවාසී බෞද්ධ ජනතාවගේ ගෞරවාදරයට පාත්‍ර වූ පිංඛිමක් ලෙස කැළණි විහාරස්ථානය හැඳින්විය හැකියි.විජයාගමනයටත් පෙර නාග ගෝත්‍රිකයන් වාසය කරන ලද ප්‍රදේශයක් වශයෙන් කැළණිපුරය භාවිතා කර ඇති බවට තොරතුරු ග්‍රන්ථවල දැක්වේ. කළුනාණ නාමය ආදියත් සිහිපත් කිරීම සඳහා යොදන ලද නාමයක් ලෙස සැලකේ. ගෞතම බුදුරජාණන් වහන්සේ බුද්ධත්වයෙන් අටවන වජීයේ වෙසක් පුන් පොහෝදා මණිඅක්ඛිත නා රජුගේ ආරාධනයෙන් කැළණිපුරයට වැඩමකර එහිදී දහම් දෙසා සමගිකරවූ බවත් වංශකතාවල සඳහන් වෙයි. එතැන් පටන් මෙම ස්ථානය පුණ්‍යභූමියක් බවට පත්විය.

යටාලතිස්ස රජතුමා කැළණිපුරයේ රජවී කැළණි මහාසෑය සැරියන් කොට ගොඩනැගූ බව ඉතිහාසගත තොරතුරු අනුව සඳහන් කළ හැකිය. කැළණිපුරයේ රාජ්‍යත්වයට පත් කැළණිතිස්ස රජතුමා නිවැරදි රහතන් වහන්සේ නමක් තෙල් කටාරමක දමා මැරවීය. මේ හේතුවෙන් මුහුදු ගොඩගැලිය. එම අවස්ථාවේ විහාර මහාදේවිය මුහුදෙහි පාකර හැරියේය.මෙම විහාරය පිලිබඳ යළි තොරතුරු අසන්නට ලැබෙන්නේ දුටුගැමුණු කුමාරයා රාජ්‍යත්වයට පත්වීමෙන් පසුවය. මෙතුමාගේ රාජ්‍ය සමයේ භික්ෂූන් වහන්සේලා විශාල පිරිසක් කැළණි විහාරයේ වාසයකළ බව වංශකතාවල දැක්වේ. එහි වැඩිදුරටත් සඳහන් වාසයකළ බව වංශකතාවල දැක්වේ. එහි වැඩිදුරටත් සඳහන් වන්නේ රුවන්වැලිසෑ උත්සවයට කැළණි විහාරයෙන් පන්සියක් පමණ භික්ෂූන් වහන්සේලා සහභාගිවූ බවයි. කණිට්ඨතිස්ස,චූනාග යන රජවරුන් මෙම විහාරය ප්‍රතිසංස්කරණය කර නවාංගයන් නිමිණය කරවූ බව වංශකතාවල සඳහන් වේ.වන්නි විජයබාහු රජතුමා කැළණි ස්ථූපය බඳවා එහි කොන් පැලඳ වූ බවද ඔහුගේ පුත් දෙවන පැරකුම්බා රජු වඳහාරයේ දියුණුව සඳහා ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු සිදුකළ බව වංශකතාවල දැක්වේ.

කෝට්ටේ යුගයේ 06වන පැරකුම්බා රජතුමාගේ කාලයේදී කැළණි විහාරය දියුණු තත්ත්වයක පැවති බව මෙකළ රචිත සංදේශ සාහිත්‍ය කෘතිවලින් පැහැදිලි වෙයි. ඒ අනුව සළපිළිම ගෙය,පස්මහල්පාය,වටදුගෙය,මත්පිළිමගෙය,නා විහාරය සමන්විත විය. පෘතුගීසීන්ගේ පැමිණීමෙන් පසු කැළණි විහාරය ජරාස බවට පත්විය.මහනුවර යුගයේ රාජ්‍යයට පත් වූ කීර්ති ශ්‍රී රාජසිංහ රජතුමාගේ අනුග්‍රහයෙන් ගරු මා පිටිගම තෙරුන්ගේ අවවාද අනුශාසනා පරිදි යළිත් වරක් මෙහි ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු ආරම්භවිය. දියුණු තත්ත්වයට පත්වූ මෙම විහාරය මෙම ප්‍රදේශයේ ශ්‍රේෂ්ඨ විහාරයක් බවට පත්විය.මෙහි ඇති විභිෂණ දෙවොල සුප්‍රසිද්ධියට පත්ව තිබේ.වතීමානගේ දක්නට ඇති ප්‍රබෝධය නම් නවවිහාර කර්මාන්තයි. ස්වාධීන රේඛාවන් උපයෝගී කරගෙන වමන්කාරජනක අපූරු චිත්‍ර කර්මාන්ත රාශියක් මෙහි දක්නට ලැබේ. සෝලියස් මැන්දිස් නැමැති කීර්තිමත් චිත්‍ර ශිල්පියෙකු විසින් විහාර බිතුසිතුවම් රාශියක් මෙහි ඇඳ තිබේ.

කෝට්ටේ යුගයේ 06වන පැරකුම්බා රජතුමාගේ කාලයේදී කැළණි විහාරය දියුණු තත්ත්වයක පැවති බව මෙකළ රචිත සංදේශ සාහිත්‍ය කෘතිවලින් පැහැදිලි වෙයි. ඒ අනුව සළපිළිම ගෙය,පස්මහල්පාය,වටදුගෙය,මත්පිළිමගෙය,නා විහාරය සමන්විත විය. පෘතුගීසීන්ගේ පැමිණීමෙන් පසු කැළණි විහාරය ජරාස බවට පත්විය.මහනුවර යුගයේ රාජ්‍යයට පත් වූ කීර්ති ශ්‍රී රාජසිංහ රජතුමාගේ අනුග්‍රහයෙන් ගරු මා පිටිගම තෙරුන්ගේ අවවාද අනුශාසනා පරිදි යළිත් වරක් මෙහි ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු ආරම්භවිය. දියුණු තත්ත්වයට පත්වූ මෙම විහාරය මෙම ප්‍රදේශයේ ශ්‍රේෂ්ඨ විහාරයක් බවට පත්විය.මෙහි ඇති විභිෂණ දෙවොල සුප්‍රසිද්ධියට පත්ව තිබේ.වතීමානගේ දක්නට ඇති ප්‍රබෝධය නම් නවවිහාර කර්මාන්තයි. ස්වාධීන රේඛාවන් උපයෝගී කරගෙන වමන්කාරජනක අපූරු චිත්‍ර කර්මාන්ත රාශියක් මෙහි දක්නට ලැබේ. සෝලියස් මැන්දිස් නැමැති කීර්තිමත් චිත්‍ර ශිල්පියෙකු විසින් විහාර බිතුසිතුවම් රාශියක් මෙහි ඇඳ තිබේ.

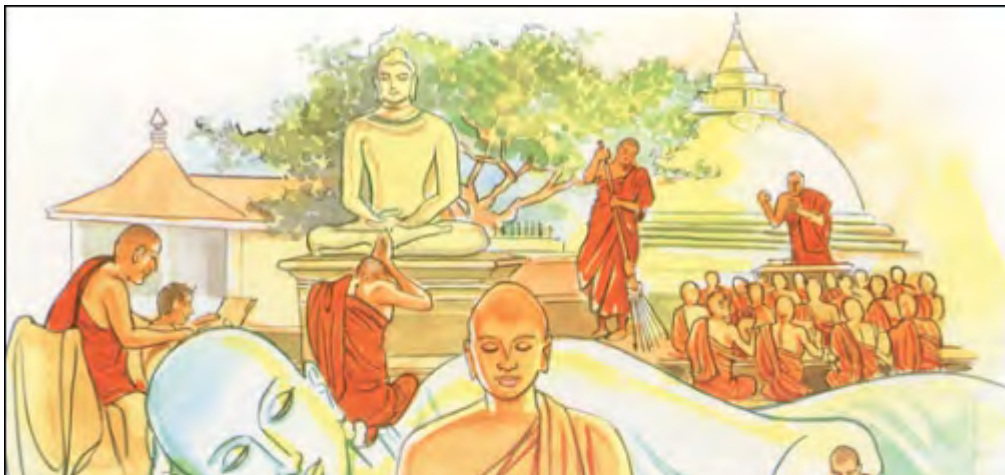

වාර්ෂිකව පැවැත්වෙන දුරතු මහ පෙරහාරන් ධර්මදේශනා මාලාවත් බෞද්ධ ජනතාව අතර ප්‍රසිද්ධියට පත්ව තිබේ. දෙස් වදෙස් රටවල පවා පැතිරුණු කීර්තිමත් කැළණි රජමහ විහාරය වතීමානගේ දී ඉතාමත් පුණ්‍යභූමියක් බවට පත්කරලීමය බෞද්ධ ජනතාවත් එම විහාරස්ථා මහාසංඝරත්නයත් ක්‍රියාකර ඇතිබව මැනවින් පැහැදිලි වෙයි. අගනාය. පරපුර සඳහා මෙම පුදබිම ආරක්ෂා කිරීමත් පෝෂණය කිරීමත් ශ්‍රී ලාංකික බෞද්ධ ජනතාවගේ පරම යුතුකම වන්නේය.

ඇමි.ඩී.විජයවර්ධන
නලවත්තේගෑදුර

ආචාර කරන්නහුට ආචාර කරන්න පුරුදුවන්න.

නිවනට යන විනිත රථ හත

සාරිපුත්ත මහරහතන් වහන්සේ සහ මන්තාණි පුත්ත පුණ්ණ මහරහතන් වහන්සේ අතර ඇති වූ ධර්ම සාකච්ඡාවක් මජ්ඣිම නිකායේ එන රථ විනිත සූත්‍රයේ විස්තර වේ.

මෙහි “භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සාසනයේ බුන්ම වර්ශාවේ යෙදෙන්නේ ශීල විශුද්ධිය සඳහාද? විත්ත විශුද්ධිය සඳහාද? දිට්ඨි විශුද්ධිය සඳහාද? කංඛා විතරණ විශුද්ධිය සඳහාද? මග්ගාමග්ග ඤාණ දස්සන විශුද්ධිය සඳහාද? පටිපදා ඤාණ දස්සන විශුද්ධිය සඳහාද? ඤාණ දස්සන විශුද්ධිය සඳහාද?” ලෙස සාරිපුත්ත මහරහතන් වහන්සේ ඇසූ ප්‍රශ්න වලට මන්තාණි පුත්ත පුණ්ණ මහරහතන් වහන්සේ දුන් පිළිතුර වූයේ “මෙම එකිනෙක විශුද්ධීන් සඳහා නොවේය, එම විශුද්ධීන් පරිපූර්ණය කරගෙන අනුපාදශේෂ පරිනිර්වාණයෙන් පිරිණිවන් පෑම සඳහාය” ලෙසයි.

එමෙන්ම තවදුරටත් පැහැදිලි කිරීම සඳහා මන්තාණි පුත්ත පුණ්ණ මහ රහතන් වහන්සේ උදාහරණයක් සපයයි. එනම්, පසේනදී කොසොල් රජතුමාට සැවැත් නුවර සිට සාකෙත නුවර තම ඥාතීන් බැලීම සඳහා යාමට පිළිවෙලින් එකකින් බැස තව එකකට නගිමින් ගමන් කරන විනිත රථ හතක් යොදා ගනී. මෙලෙස හත්වන රථයෙන් බැස, ඇතුළු දොරටුවෙන් සාකෙත නුවරට පැමිණෙන රජතුමාගේ ඥාතීන් “කුමන රථයකින් ආවාද?” කියා ඇසූ විට රජතුමා ප්‍රකාශ කරනුයේ “රථ හතම යොදා පැමිණුනා” කියාය.

මේ අනුව නිවනට පිළිවෙලින් යා යුතු විනිත රථ හතක් ඇත. එනම් සත්ත විශුද්ධියයි. නිවන ආකාර දෙකකි. එනම් සෝපදිසේස පරිනිර්වාණය සහ අනුපාදශේෂ පරිනිර්වාණයයි. සෝපදිසේෂ පරිනිර්වාණය යනු ජීවත්ව සිටියදී කෙලෙස් ප්‍රභාණය කර නිවන් අවබෝධයයි. අනුපාදශේෂ

පරිනිර්වාණය යනු සියලු කෙලෙස් ප්‍රභාණය කර අති උත්තමයෙක් තමන්ගේ ආයුෂ කෙළවර ශරීරයද අනහර පිරිණිවන් පෑමයි.

පළමු රථයට නැගීමට පෙර සුදානමක් තිබිය යුතුය. එම සුදානම වන්නේ සද්ධාවයි. සද්ධාව යනු පැහැදීමයි. බුද්ධ රත්නය, ධම්ම රත්නය, සංඝ රත්නය කෙරෙහි නොසැලෙන පැහැදීමක් ඇතිවිය යුතුය. සද්ධාව ඇතිකර ගැනීමට ලෝකයේ (තම ජීවන පැවැත්මේ) ඇත්ත දුකක් බව අවබෝධ කළ යුතුය. එනම් තමන්ගේ ජීවන පැවැත්මේ ඇත්තේ ජාති, ජරා, ව්‍යාධි, මරණ යනාදී දුක් සමූහයක් බවත්, නැවත ඉපදුනත් මෙම දුක නැතිවෙන්නේ නැති බව තේරුම් ගත යුතුය.

ලෝකය අනහර නිවනට සිත නැඹුරු කළ යුතුය. එහිදී ධර්ම රත්නය අවබෝධයෙන් බුදුරජාණන් වහන්සේ පිළිබඳ අවල පැහැදීමක් සහ ලෝකය අනහර දමා යන ආර්යයන් වහන්සේලා ගැන අවල පැහැදීමක් ඇතිවේ. සංසාර දුක්ඛය අවබෝධයක් නොමැති කෙනාට කිසිදා නිවන් දැකිය නොහැක. මන්ද ඔහු ලෝකය සැප වශයෙන් දකින නිසාවෙනි.

මෙලෙස නිවනට පැහැදුන කෙනාට පළමු රථයට ගොඩවිය හැකිය. එය ශීල විශුද්ධියයි. එනම් නිර්වාණය සඳහාම වන පිරිසිදු සීලයයි. උපාදාන රහිත සීලයයි. කායික, වාචික සහ මානසික දුෂ්චරිතයෙන් වෙන්වීමයි. ඉන්ද්‍රිය සංවරයයි. සියලු පවි අන්තර්මිත් සිත පිරිසිදු කිරීමයි. මෙය සම්මුතිය තුළ පවතින සීලයට එහා ගියා වූ ලෝකෝත්තර හික්මීමකි. සම්මුතිය තුළ පවතින සීලය අබුද්ධෝත්පාද කාල වලදී ද පවතී. පිරිසිදු වූ ආර්ය සීලය යොමු වන්නේ නිවීමටමය.

සීලය පරිපූර්ණ වන අවස්ථාවේ දී සිත කාමයන්ගෙන් මිදේ. අකුසලයන්ගෙන් මිදේ. පංච නීවරණ යටපත් වේ. එහිදී

සිත පළමු රථය අනහර දෙවන රථයට මාරුවීමට හැකිය. එය විත්ත විශුද්ධියයි. විත්ත විශුද්ධිය යනු පළමු, දෙවන, තෙවන, සිව්වන වශයෙන් ධ්‍යානයන් ඇතිවී විත්ත ඒකාග්‍රතාව ඇතිවීමයි. එනම් සිත සමාධි ගතවීමයි. සමාධි ගතවූ සිතකට යථාර්ථය අවබෝධ කළ හැකිය.

සමාධිය යථාර්ථය අවබෝධයට යෝග්‍ය වූ විට විත්ත විශුද්ධි රථයෙන් දිට්ඨි විශුද්ධි රථයට මාරුවේ. මිත්‍යා දිට්ඨිය පහ කරමින් සම්මා දිට්ඨියට සිත නැඹුරු වේ. සත්ව පුද්ගල පැවැත්ම නිත්‍යයි, සුඛයි, සුභයි, ආත්මයි වශයෙන් පවතින මිත්‍යා දෘෂ්ටිප්පු ප්‍රභාණය කරමින් අනිත්‍ය, දුක්ඛ, අනාත්ම ත්‍රිලක්ෂණය අවබෝධය සඳහා මනසිකාරය යොමු වේ. මෙහිදී ජීවන පැවැත්ම තුළ ඇති ප්‍රධාන කොටස් දෙක පිළිබඳ අවබෝධ කෙරේ. එනම් තම කයේ (රූපයේ) සහ සිතේ සතෙක් පුද්ගල පැවැත්මක් නොමැති බවත්, හේතු ප්‍රත්‍යයෙන් සකස්වූන ස්වභාව ධර්මයේ ක්‍රියාවලියක් බව අවබෝධ වේ. විඤ්ඤාණ, නාම, රූප ධර්මයන් අවබෝධයෙන් සක්කාය දිට්ඨි යනාදී සියලු මිත්‍යා දෘෂ්ටිප්පු බිඳීයමින් සිත පිරිසිදු වීම දිට්ඨි විශුද්ධියේ දී සිදුවේ.

දෘෂ්ටිප්පු පිරිසිදු වූ සිත තුළින් සියලු සැක දුරුවේ. එනම් කංඛාවිතරණ විශුද්ධි රථයට මාරු වීමයි. මෙහිදී සත්‍ය වශයෙන්ම දුරු වන්නේ ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගය පිළිබඳ සැකයයි. සාමාන්‍ය ජීවිතය තුළ ඉගෙන ගන්නාම යමක් හරිහම්බ කරගෙන යාන වාහන, ගෙවල් දොරවල්, අඹුදරුවන් සහිතව සැපවත් ජීවිතයක් ගතකළ හැකිබව පෙනේ. එම ලොකික ප්‍රතිපදාව තුළ සැකයක් නැත. එබැවින් සියලු දෙනා ඒ සඳහා කටයුතු කරයි. තරඟකාරීව දුවයි.

නමුත් මිදී ලෝකෝත්තර ප්‍රතිපදාවට එන්නට බියක් දක්වනුයේ නිර්වාණ ප්‍රතිපදාවේ සුවය දිට්ඨමමවේදනීය වශයෙන් නොදන්නා නිසාය. නමුත් බුදුවදන අනුව ආරණ්‍යයකට ගසක් මුලකට හෝ ශුන්‍යාගාරයකට ගොස් කමටහනක සිත පිහිටවන විට ලැබෙන සුවය පෙර ලොකික ප්‍රතිපදාවෙන් නොලැබූ බව අවබෝධ වී ලෝකෝත්තර ප්‍රතිපදාවට ඇලේ. එවිට අරිආටගිමග පිළිබඳ සැක

දුරුවෙයි.

මිත්‍යා දිට්ඨිප්පු පිරිසිදු වූ සැක දුරුවූ සිත දිගින් දිගටම පැවතීමට නම් මිච්ඡා මාර්ගය හෙවත් කුම්මග්ග පටිසේවන මාර්ගය අනහර සම්මා දිට්ඨික ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයේම ගමන් කළ යුතුය. මෙහිදී නිවන් මග සහ සසර මග එනම් මග නොමග මැනවින් අවබෝධ වේ. එය කංඛා විතරණ විසුද්ධි රථයෙන් මග්ගාමග්ග ඤාණදස්සන විශුද්ධි රථයට මාරුවීමකි.

භාවනා කරන යෝගියෙකුට භාවනා අරමුණින් සිත පිටගිය විට නැවත අරමුණටම ගන්නේ මග නොමග හොඳින් දන්නා නිසාය. නිවැරදිව ධර්මය අවබෝධ වන විට ගිහි ජීවිතය අනහරින්තේද මේ නිසාය. කෙලෙස් සහිත මාර්ගය සහ කෙලෙස් රහිත මාර්ගය මෙහිදී හොඳින් වැටහේ.

නිවැරදි මග දන්නා කෙනා ඒ මාර්ගයේම ගමන් කරයි. අරිආටගිමගේ ගමන් කරන අයට සතර සතිපට්ඨානය, සතර සම්මයක්ප්‍රදාන විරිය, සතර සෘද්ධිපාද, පංච ඉන්ද්‍රිය, පංචබල, සත්ත බොජ්ඣංග සහ ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගය යන සත්තිස් බෝධිපාක්ෂික ධර්ම වැඩේ. බෝධිපාක්ෂික ධර්ම දියුණුවන කෙනාට නව මහ විදර්ශනා ඤාණ වැඩේ. මෙය පටිපදා ඤාණදස්සන විසුද්ධි රථයට ගොඩවීමයි.

මෙහිදී සියලු සංස්කාරයන්ගේ ඇතිවීම සහ නැතිවීම අවබෝධයෙන් වන උදයාය ඤාණයත්, සියලු සංස්කාර දිය බුබුලක් මෙන් බිඳීයන බව අවබෝධයෙන් වන භවග ඤාණයත් මෙසේ බිඳී යන සංස්කාර සෑදීමට බිය ඇති වී භයතුපට්ඨාන ඤාණයත්, සංස්කාර හැදූවොත් බිඳෙනවා. එය දුකක් බව අවබෝධයෙන් ආදීනව ඤාණයත්, බිඳෙන දුක්දෙන සංස්කාර හැදීම පිළිබඳ කලකිරීමක් ඇති වී නිබ්බදානුපස්සනා ඤාණයත්, කළකිරුන පසු සංස්කාර අනහර දමා යා

යුතු බව අවබෝධයෙන් මුඤ්චිතකම්මයනා ඤාණයත්, මෙසේ අනහරීම සඳහා අනිත්‍යය, දුක්ඛ, අනාත්ම ත්‍රිලක්ෂණය වඩමින් ඇතිවන පටිසංඛාර ඤාණයත්, සියලු සංස්කාරයන් ගැන උපේක්ෂාවට පත්ව සංඛාර උපේක්ඛා ඤාණයත්, මාර්ගයට සහ ඵලයට කලින් ලැබෙන අනුලෝම ඤාණයත් යන ඤාණ ඇතිවේ. සම්මා ඤාණ යනු මෙම ඤාණයන්ය.

පටිපදා ඤාණ දස්සන විශුද්ධියේ ඇති අවසාන ඤාණය පරිපූර්ණය වනවාත් සමගම පාතග්ජන ගෝත්‍රය ඉක්මවමින් ආර්ය ගෝත්‍රයේ පිළිසිඳ ගනී. එනම් ඤාණදස්සන විශුද්ධි රථයට ගොඩවේ. එනම් ලෝකෝත්තර ව ඇතිවන මග්ග සහ ඵල ඤාණ ඇති වී සෝවාන්, සකදාගාමී, අනාගාමී, අරිහත් යන මාර්ග ඵල ලබයි. මෙය කෙලෙස් පරිනිර්වාණය හෙවත් සෝපදිසේෂ පරිනිර්වාණයයි. නමුත් තවම ආයුෂ ඉතිරිය. කායිකව ඇතිවන රෝග පීඩා වලින් දුක් විදී. දුක සම්පූර්ණයෙන්ම ඉවර නැත. දුක සම්පූර්ණයෙන්ම නැතිවීමට නම් ඤාණදස්සන විසුද්ධි රථයෙන් බැසිය යුතුය.

එය ශරීරයත් අනහර දමන අනුපාදසේස පරිනිර්වාණයයි. මෙය සංසාර ගමනේ අවසානයයි. නැවත ඉපදීමක් නැත. දුක කෙළවර කර ඇත. ඒ උතුම් අනුපාදසේෂ නිර්වාණයෙන් සියලු සත්වයෝ සැනසෙත්වා.

පූජ්‍ය මැල්සිරිපුර ධම්මකුසල හිමි

සිත් ගුණ යුත් සිතන් හට වැඩ කළෝත් සිරුරු අන් පිට දියුණුවම පලදේය නිරතුරු

අවුරුදුදක් ගෙවී අවුරුදුදක් ලබා මේ අපි ගෙවන්නේ අලුත් අවුරුදුදක් අලුත් මාසයකි. අවුරුදුදේ පළමු මාසයයි. සිංහල බෞද්ධ හදවත් තුළ සැමදා ඊර්ෂ්‍යාව, වෛරය, ක්‍රෝධය පහව ගොස් මෙන් මල් පිපී තිබේ නම් කොතරම් සුන්දර බවට මේ රට පත්වනු ඇද්ද? මේ මාසයේ අපි ගෙවුනු වසර දෙස ආපසු හැරී බලමු. අපි ආශ්‍රය කළේ කවුරුන්ද? ජීවත් වූයේ කෙසේද? අපේ හැසිරීම අනුන්ටත් තමන්ටත් යහපතක් වූයේද? යන්න පිළිබඳව මඳක් සිතා බලමු. ඉන් පසුව අප ආශ්‍රය කළ යුත්තේ කවුද? ආශ්‍රය කළයුත්තේ කෙසේද? ඒ ඇසුර මේ අවුරුදුදේ තමන්ටත් අන්අයටත් යහපතක් වන ලෙසින් සකසාගන්නේ කෙසේද? යන්න විමසා බලමු. ඒ නිසාම අපි ඇසුරු කළ යුතු සත්පුරුෂයන් ගැනත් ඇසුරු නොකළ යුතු අසත්පුරුෂයන් ගැනත් මඳක් විමසා බලමු.

මේ ලිපියට මාතෘකාව ලෙසින් මා ලබාගන්නේ අලුතින්වත්න මුඛවැටී කිව්දැන් විසින් රචිත සුභාමිතය නම් ග්‍රන්ථයේ සඳහන් වන කවියක කොටසකි." එය මෙසේ අප හඳුනාගනිමු.

"සත් ගුණ යුත් ඡතන් හට වැඩ කළෝත් සරු අන් පිට දියුණුවම පලදේය නිරතුරු වත් කළ දිය නෙරළු තුරුමුලට පියකරු දෙන් මුදුනින් පල රුස රැගෙන අමයුරු"

මෙයින් පැවසෙන්නේ සත් පුරුෂ ගුණයෙන් යුක්ත වූ සත්වයන්හට යහපතක් කළහොත් නිරතම එය දෙගුණ කොට අන්පිටටම විපාක දෙන බවත් එය හරියට පොල් ගස්වල මුලට වක්කරන ජලය හැරගෙන එම ගස්වලින් අමානයක් වැනි එල සමූහය මුදුනින් ලබා දෙන්නක් වැනි බවයි. මේ අන්දමට අපි ඇසුරුකරන පුද්ගලයන් සත් පුරුෂයන් නම් අපිට ඔවුන්ගෙන් පෙරලා උපකාර ලැබෙයි. පුද්ගලයාට උදව් උපකාර කරන්නේ ඔවුන්ගෙන් පෙරලා උපකාර ගැනීමේ බලාපොරොත්තු ඇතිවම නොවන බවත් සිහි කොට යුතුයි. නමුත් ඇසුරු කරන පුද්ගලයාගේ ලක්ෂණ කෙබඳු දැයි හඳුනාගෙන අපි ඇසුරු කළ යුතුය. බුදුන්වහන්සේ අපට දේශනා කර තිබෙන

"මාතෘ පෙත්ති හරං ජන්තු කුලේ ජෙට්ඨා පවායිනං සන්තං සබ්බෙ සම්භාසං ජේසුනෙයාප්පභායිතං මචචේර විතයේ යුත් තං සච්චං කෝධාහිඉං නරං නංචේ දේවා තාවනිංසා ආනුසප්පුරිසො ඉති"

යන බුදුවදනට අනුව සත්පුරුෂයාගේ ලක්ෂණ මෙහි සඳහන් කර ඇත. එයට අනුව දෙමාපියන් පෝෂණය කිරීම, කුල දෙටුවන් පිඳීම, ක්‍රෝධ නොකිරීම, ප්‍රිය වචන කථා කිරීම, කෙලෙස් මසුරුගති අන්තර්ගත සහ සත්‍යය වචන කථා කිරීම සත් පුරුෂයාගේ ලක්ෂණ වෙයි. එබඳු සත්පුරුෂ අයට දෙවියන් පවා ප්‍රිය කරති. අපි කවුරුන් වැදුම් පිදුම් ලැබීමට හෝ කීර්ති ප්‍රසංසා ලැබීමට ඉතා ප්‍රිය කරන්නෙමු. නමුත් එයින් ඉතා හොඳින් කැපී පෙනෙන්නේ සත් පුරුෂ පුද්ගලයන්ය. ඔවුන් කීර්ති, ප්‍රසංසා, ගෞරවය ආදිය ඉබේම ඔවුන් වෙත ඇදී එයි. ඒ ඔහුගේ සත් ගුණයන් නිසාය. ඔවුන්ට දෙවියන් පවා වැදුම් පිදුම් කරයි. දෙවියන් පවා මනුලොවට වඳින බව

"යේ ගහට්ඨා පුඤ්ඤකරා - සීලවන්තා උපාසකා ධම්මේන දාරං පෝසෙත්ති - තං නමස්සාමි මාතලී"

යනුවෙන් පෙන්වා දෙයි. මෙය මාතලී නම් සක් දෙවිඳුගේ රථාවාර්යයා සක්දෙවිඳුගෙන් ඇසූ පැනයකට පිළිතුරු වශයෙන් සක් දෙවියන් ඔහුට දුන් පිළිතුරයි. ඇසූ පැනය නම් මනුලොව දෙසට හැරී ඔබ වහන්සේ වඳින්නේ කාටද යන්නයි" එයට පිළිතුර ඉහත ගාථාවයි. එහි සඳහන් වන්නේ පුණ්‍යවන්ත වූ සිල්වත් උපාසකවන්ටද ධර්මයෙන් පෝෂණය වූ මිනිසුන්ටද සක්දෙවියන් නමස්කාර කරන බවයි. මෙසේ දෙවියන් පවා ප්‍රිය කරන සත් පුරුෂ උතුමන් අද සමාජයේ තරමක් දුෂ්කරය.

අද දෙමාපියන්ට සැලකීම, සත්‍ය කථා කිරීම, කුලදෙටුවන් පිඳීම, මසුරුමල දුරු කිරීම ආදී සත් පුරුෂ ලක්ෂණ ලෙස පෙන්වා දුන්නත් සමාජයේ බොහෝ දෙනෙක් මමන්වය පදනම් කරගෙන ඉතා ආත්මාරථකාමීව ජීවත් වෙති. තමන් අද සිටින තත්වයට ගෙන ආ ආදරණීය දෙමාපියන් පවා අමතක කර දමන, බොරුව, මසුරුකම රජයන සමාජයකට අපේ බෞද්ධයන් ඇදෙමින් සිටින බව කණගාටුවෙන් වුවද ප්‍රකාශ කළ යුත්තකි. බොහෝ දෙනෙක් මෙය කථා බහට ලක් කරන විට පවසන කරුණක් නම් අද කාලයේ බොරුවෙන් වංචාවෙන් තොරව ජීවත් විය නොහැකි බවයි. නමුත් බුදු දහම කෙරෙහි පැහැදිලි අවබෝධයක් ඇති ඇති පුද්ගලයා යථාර්ථය අවබෝධ කරගනී. කොතරම් නින්දා අපහසු, තාඩනපීඩන වලට ලක් වූවත්

ගනිමු. ගුණයෙන් හා නුවණින් යුක්ත නොවන පුද්ගලයාගේ ලක්ෂණද සුභාමිත කතුවරයා මෙසේ පෙන්වා දෙයි.

"කොතෙක් ගුණ කළත් දුදනන් හට අසුබ අතක් පමණවත් නොම කෙරෙහි පිළිලබ එ උක් රසෙහි දමුවන් නිඹ බිජු කිරබ උදක් නික්තමය පසමග තුරෙහි නිබ"

මෙහි දක්වා ඇති පරිදි අයහපත් වූ අසත්පුරුෂයන් හට කොතරම් යහපතක් කළත් (ඔවුහු) අක් ගෙඩියක් පමණවත් ආපසු දීමක් නොකරති. උක් පැණිවලට බහා කිරි හා ජලය වත් කොට කොහොඹ ඇටයක් පැල කළත් කොහොඹ ගසෙහි පංචාගයම තනිකර නික්ත වන්නා සේය. යනුවෙන් එතුමා අසත්පුරුෂයාට කෙතරම් ගුණ කළත් ඔහුගේ අයහපතක් බව කිසිම දිනක අත් නොහරී. එසේම මෙයම පැහැදිලි කරන ප්‍රත්‍යාශනකය" එය දක්වා තිබෙන අන්දමද මා මතසට නැගෙයි.

"ඉද්ධ පර්වත ම ධොතූ - නිම්බ බීජං ප්‍රතිෂ්ඨිතං කෂීර ධාරා සහස්සානී - නිබ්බ බ: මධුරායනේ"
(ප්‍රත්‍යාශනකය)

මෙහි සඳහන් වන්නේද උක් සකුරු පර්වතයක් කොට ඒ මැද කොහොඹ ඇටයක් සිටුවා එයට කිරි කළ ගෙඩි දහසක් දමා සැදුවත් එම කොහොඹ තිත්තම බවයි. අපි මෙය සමාජය දෙසට සමාජය දෙසට යොමු කළොත් සත්පුරුෂ මිනිසුන් අතර කොතරම් ජීවත් වූනත් අඥාන මිනිසුන් සත්පුරුෂ ගුණ බිඳක්වත් හඳුනා නොගනී.

ලෝකය විවිධාකාරය. විවිධාකාර වූ මිනිසුන් වෙසෙති. එබඳු මිනිසුන් වෙසෙන ලෝකයේ සත්පුරුෂයා හා අසත්පුරුෂයා හඳුනාගැනීමද ඉතා දුර්ලභය. ඒ බව,

"වනාන්තේ බහු වෘක්ෂානී පුෂ්ප වන්දන දුරුලභා: බහු ලෝකේ මනුෂ්‍යාසාය සත් පුරුෂා අති දුර්ලභා:"

යනුවෙන් ප්‍රත්‍යාශනකය දක්වා ඇත. එහි සඳහන් අන්දමට සෑම වනාන්තරයකම බොහෝ ගස් තිබේ. නමුත් සඳුන් සෑම වනාන්තරයකම නැත. එමෙන්ම ලෝකයේ බොහෝ මිනිසුන් සිටියත් සත්පුරුෂයන් ඔවුන් අතර ඉතා දුර්ලභය. යනුවෙනි.

ඉතින් මේ උදාවූ අලුත් වර්ෂය ඉදිරියට සාර්ථක වසරක්, සාර්ථක ජීවිතයක් ගත කරන්නට නම් අපි අනුන්හටත් තමන්ටත් යහපතක් වන ලෙස ජීවත් විය යුතුය. ඇසුරු කරන පුද්ගලයන් හොඳින් සොයා බලා ඇසුරට ගත යුතුයි. සත්පුරුෂ ඇසුරට ගත් විට දිවියම ඉතා වර්ධිත වේ. ලැබූ අලුත් වසරේ අපිද සත්පුරුෂ ගති ගුණ වලින් හා මිත්‍රත්වයෙන් යුතු පුද්ගලයෙක් වන්නට අදිටන් කරගෙන දිවියම සරු බවට පත්කර ගනිමු.

ඉද්ධ පර්වත ම ධොතූ - නිම්බ බීජං ප්‍රතිෂ්ඨිතං කෂීර ධාරා සහස්සානී - නිබ්බ බ: මධුරායනේ

තමන්ටත් අනුන්ටත් දෙපිරිසටම යහපත සිදුවන දෙයට සත්පුරුෂයා කැමතිය. ඔහුගේ ගුණ සුවද කොතරම් හිරිහැරවලට ලක් කළත් එතලෙස පවතී. මේ බව අපට සිහිගන්වන සුභාමිත කවියා

"අමිත ගුණ නුවණ යුත් උතුමෝ පබද අතක වෙහෙස ලදුවත් නොම වෙති දුහද දියක පතල සුවදකි සොද සදුන් කද සිදින මඩින එකලෙස පැමිණෙයි සුවද"

යනුවෙන් පවසයි. එහි පැවසෙන ආකාරයට අප්‍රමාණ ගුණයෙන් හා නුවණින් යුත් උතුම් පුරුෂයෝ කෙරවලක් නැති හිරිහැරවලට පාත්‍ර වූවත් දුෂ්ඨ සිතක් ඇති කර නොගනී. දස දිසාවෙහි පැතිරුණු සුවදින් යුත් යහපත් සදුන් දණ්ඩ කපන විටත්, කුඩු කරන විටත් එක් විදියටම සුවද පැතිරී යන්නා සේ සත්පුරුෂයාද කොතරම් බාධා කම්කටොලු ආවත් එයින් නොසැලී තමාගේ ගුණය ලොවට පෙන්වන බවයි. එමෙන්ම නුවණැති සත් පුරුෂයා පුද්ගලයාට යන්නම් හෝ යහපතක් කළොත් එය ගලෙහි කෙටු අකුරක් මෙන් සදා පවතී. නමුත් අනුවණ පුද්ගලයාට කොතරම් විශාල අයහපතක් කළත් දියමතුපිට අදින ලද ඉරක් සේ එය මැකීයන බවද සුභාමිත කතුවරයා පෙන්වන්නේ,

"නැණැති දනන් හට මද ගුණයක් කළද පවතී ගල කෙටු අකුරක් මෙන් නිබද විමකි දනන් හට කළ නිකි ගුණ නොමද එය නැති වේය දිය පිට ඇදී ඉරක් ලෙද"

යනුවෙනි. මේ අන්දමට සත්පුරුෂයා හඳුනා ගන්නා සේම සත් පුරුෂ නොවන පුද්ගලයන් ගැනද අපි හඳුනා

එස්. දිල්ලක්ෂි අබේකෝන්.

"නඟි වේරෙන වේරානි - සම්මන්තිද කුදාවනං
අවේරෙනව සම්මන්ති - ච්ඤ ධම්මෝ සනන්තනෝ"

සැනසීමට වග ඉටුසීමට

ගලගෙදර රතනවංශ හිමි

අද සමාජය තුළ පවතින ප්‍රධාන කරුණක් ලෙස මිනිසුන් ඉවසීමක් නැතුව කටයුතු කිරීම දැක්වීමට පුළුවන. අද සමාජයට අවශ්‍ය ඉවසීමෙන් කටයුතු කරන පිරිසක්ය. ඉවසීමේ අතින් පැත්ත නොඉවසීමයි.

එනම් හදිසි කෝපයයි. අද බහුල වශයෙන් දක්නට ලැබෙන්නේ ඉවසුම් නැති, හදිසි කෝපයක් ඇති පිරිසක්ය. ඒ සඳහා බුදු දහම පැත්තෙන් කරුණු කාරණා දැනගෙන සැනසීමක් ලබා ගැනීම කළ යුතුව ඇත.

ඉවසීම තුළින් සැනසීම ලැබෙන්නේ කෙසේද? යන්න විමසා බැලීමෙන් පැහැදිලි වන්නේ ප්‍රතිවිරුද්ධ කෙනා හෝ පක්‍ෂව දැඩි තීරණ ගැනීමෙන් වැළකී සිටීමයි. උදාහරණයක් ලෙස යම් කිසි කෙනෙක් අපට බැන්නොත් හෝ ගැහුවොත් අපත් ඔහුට ඒ දේම කරන්න යෑම තුළින් සිදුවන්නේ නොනවතින ගැටුමක් ඇතිවීම හා වෛරයේ දෝංකාරය උත්සන්න වීමකි. වෛරය යනු සත්වයා විනාශයට පත්කරවන මානසික විපර්යාසයකි. එතුළින් කායික මානසික දෙඅංශයම පිරිහෙනු ඇත. ඒ නිසා බුදුරජාණන් වහන්සේගේ දේශනය මතක් කිරීම වැදගත් වේ.

"නඟි වේරෙන වේරානි - සම්මන්තිද කුදාවනං
අවේරෙනව සම්මන්ති - ච්ඤ ධම්මෝ සනන්තනෝ"

"වෛරයෙන් වෛරය නොසන්සිඳේ. අවෛරයෙන් වෛරය සංසිඳේ." තමාගේ සතුරා තමාමය. අපට මිතුරෝ ඇති කර ගැනීමටත් සතුරන් ඇති කර ගැනීමටත් පුළුවන. හදිසි කෝපය, ක්‍ෂණික තරහව, තමනුත් අනුනුත් විනාශ කිරීමට පෙරමුණ ගන්නේය. එබැවින් සතුරා ඉදිරියේ වුවද ඉවසීම අත්‍යාවශ්‍ය වන්නේය. කියමනක් තියනවා "හොස්ස ලහින් මැස්ස යන්න බෑ" කියලා. අද සමාජය තුළත් පැහැදිලි වන්නේ පුංචි පුංචි දේටත් මිනිසුන් ඇනකොටාගන්න මරාගන්න ස්වභාවයකි. ක්‍රිස්තුස් වහන්සේ පවසා ඇත්තේ කෙනෙක් කම්මුලට ගැසූ කල අනිත් කම්මුලත් අල්ලන ලෙසයි. එතුළින් ක්‍ෂණික තරහක් ඇතිවුන කෙනාට ලැජ්ජාවක් හෝ පසුතැවීමක් ඇතිවනවාට සැකයක් නැත.

අද පැහැදිලි කරුණක් ලෙස බසයක ගමන් කරන විට, වෙළඳ පොලක බඩු මුට්ටු ගන්නා විට, ටවුමක ගැවසෙන විට, පුංචි දේටත් බහින් බස් වී විශාල ගැටුමකට මුල පිරීම දක්නට ලැබේ. එතුළින් පුද්ගල හා දේපල විනාශයක් ඇතිවනු නියතය.

"පනින්න පෙර සිතා බලනු" කියා පවසන්නේ යමක් කිරීමට පෙර සිතිය යුතු බවයි. ඒ තුළ ඉවසීමෙන් කටයුතු කළ යුතු බව ඇගවේ. "ඉවසන දනා රුපු යුදයට ජය කොඩිය" ඉවසනපුද්ගලයා සතුරන් ජය ගන්නා අයුරු ප්‍රකට වේ. ඉවසීම තුළ පවතින්නේ ක්‍ෂණික හෝ කෙටිකාලීන සැනසීමට වඩා දිගු කාලීන සැනසීමකි. දීඝිනි කුමාරයා තමා සේවය කළ බරණැස් රජු විනාශ කරන්න තුන් වතාවක්ම කඩුව අරගෙනත් දුරදිග බලා ඉවසීම තුළින් එය යටපත් කරගන්නා ලදී.

ඉගෙන ගන්නා ශිෂ්‍යයෙකු වුවද රාජ්‍ය සේවකයෙකු වුවද, ඕනෑම නිලතලයක් දරණ හෝ නොදරණ කෙනෙකු වුවද තමන් කරා එන අභියෝග, ප්‍රශ්න, ගැටලුවලදී එයින් කම්පාවට පත්වීම හෝ ක්‍ෂණික තරහක් ඇති කර ගැනීම එතරම් හොඳ දෙයක් නොවේ.

බුදුරජාණන් වහන්සේට තරම් සතුරන්ගේ විරුද්ධ කරුවන්ගේ ආක්‍රමණ වලට මුහුණ දීමට සිදුවූ තවත් කෙනෙකු මිහිපිට නැති තරමය. උන්වහන්සේ කිසිම තැනකදී අටලෝ දහමෙන් කම්පා වූවේ නැත. ඉවසීමේ පරතෙරටම වැඩිය උන්වහන්සේ ක්‍ෂාන්තිවාදී ජාතකයේදී ඉවසීම මොනතරම් ප්‍රගුණ කලාද යන්න පැහැදිලි වේ.

සැනසීම ප්‍රාර්ථනා කරන ඕනෑම කෙනෙකු ඉවසීම ප්‍රගුණ කළ යුතුය. එය ලෝකික වශයෙන් ද ලෝකෝත්තර වශයෙන්ද හොඳ විපාක ලබා දෙන උසස් ගුණාංගයකි. විශේෂ වශයෙන් අද සමාජයට අවශ්‍යව පවතින්නේ ඉවසීමෙන් කටයුතු කරන පිරිසක් හදාගැනීමය. ඒ උදෙසා සෑම කෙනෙකුටම ශක්තිය, ධෛර්‍ය ලැබේවා. ඉවසීමෙන් දෙලොවම සැනසීමට පත්වේවා යන්න මගේ පැතුමයි.

ධම්ම පද භීතය **"හීලෑ සීත"** ("පණ්ඩිත වග්ගය" 79.4 - 79.5 ඇසුරිණි)

	දිය දහරා කිකරු කරලා කුඹුරට දිය හරවයි ගොවියා සිත දමනය කළ අය වැරෙනා මල් මාවත දිග පිය මනිනා....	පසි ඉඳුරන් තරඟක පැටලී රස සොයමින් යයි ඉව අල්ලා මේ යන ගමනේ කෙළවර කොතැනද මිරිඟු දියට යන සේ මුව පොව්වා....	සඳහම් මඟ හරි හැටි අඳුනා යා නම් ඒ මඟ දිගු නිසිසේ විඳි නිරාමිස ප්‍රීති උදානය නිර්මල දිය දහරාවක් සේ....
--	---	---	---

පී.එම්. අනංගම

අසිරිමත් බෞද්ධ විභ්වනය

සිරාසැකි කප්
සුවහසක් කල් සපිරූ දානාදී පාරමිතාවන්ගේ අසිරිමත් බල මහිමය එල ගැන් වූ විජය ශ්‍රී ජයසිරි මහා බෝධි මූලයේදී දස මරුන් පරදවා තිලොගුරු සම්මා සම්බුද්ධත්වයට පත් අප ශාන්ති නායකයාණෝ එකම මාසයක එකම දිනයක සිදුකළ මේ සුවිච්චර පෙළහර නිසා අන් සියලු ආගම්, ශාස්තෘවරුන් අභිබවා විරාජමාන වෙති.

දඹදිව මධ්‍ය දේශයේ සාධු ජනගහණයට නිකේතනයක් වන් කපිලවත්ථු පුරවරයෙහි උභය කුල පාරිශුද්ධ ශුද්ධෝදන මහ රජුගේ අග මෙහෙසිය යූ මහාමායා දේවියගේ කුස පිළිසිඳගත් අප මහා බෝසතාණෝ වෙසක් පුන් පොහෝදා ලුම්බිණි සල් උයනේදී උපත ලැබූහ. බුදු උපතක අසිරිය ලොවට පාමින් මිහිකත කුරුලේ සුපිපි සත් පියුම් මත විරාජමානව දෙපා තැබූ මේ මහා බුද්ධාංකුරයාණෝ "මම ලොවට අග්‍ර යෙමි, ජ්‍යෙෂ්ඨ යෙමි, ශ්‍රේෂ්ඨ යෙමි" මේ මාගේ අන්තිම ජාතියයි. මින් මතු පුන්භවයක් නැතැ'යි සිහනද නංවා දෙවි මිනිසුන් සහිත තුන් ලොවම විශ්මිත කරවා පාරමි ගුණ විභූතියෙන් සෝබා සම්පන්න වූහ.

අසිත සාමිත් වැනි මහානිසත්වයන්ගෙන් අභිවන්දනයක් ලබා සිද්ධාර්ථ නාමයෙන් සර්ව මිත්‍ර ආදී බ්‍රාහ්මණ ගුරුන්ගේ සිප්සතර හදාරා සොළොස් වියට පැමිණ පුර පක්‍ෂයේ සොළොස් කලාවෙන්

ප්‍රතිපූර්ණ සඳමඩල සේ බබළවන්නට වූහ.

සඳකිඳුරුදාවෙන් සිහිපත් වන සංසාරගත ප්‍රේමයක පූජනීයත්වය බෝසත් බිරියක වී සනාථ කරගන්නට පාරමිතා පිරු යශෝධරාවන්ගේ අතගෙන රමා, සුරමා, සුභ නමින් වූ ප්‍රසාදත්‍රයෙහි ගිහි සුව විදි සිදුහත් බෝසතාණෝ ජීවිතයක යථාර්ථය පසක් කරන පෙර නිමිති සතරක් දැක මහබිනික්මන් කළෝය.

බුදු බව පතා දන් දුන් ජාලිය ක්‍රිෂ්ණජනා වන් දරු සෙනෙහසේ ප්‍රතිමූර්තිය රාහුලයෙකු සේ උපත ලද මොහොතේ කිසාවන්ගේ නිවුණු පදවෙන් ශාන්ත වී ඇසළ සඳ නිසලව බලා සිටියදී කෙලෙස් අනෝමාව තරණය කරන්නට තිර අදිටන් පූරණය වී තිබුණි.

මෙතැන් පටන් නිවීමේ මාර්ගය සොයා යාමේ කාර්යයෙහි යෙදුණු බෝසතාණෝ එකල විසූ ධර්මධරයන් වන භාර්ගව තාපසයන් වෙත ගොස් සසර පුරුදු කළ අනතිමානී සිසු ගුණයන් මොනවට තහවුරු කරමින් දහම් උගත්හ.

සියලු සිප් අධ්‍යයනය කළ ද නිර්වාණ මාර්ගය එහි නොතිබුණු බැවින් පිළිවෙළින් ආලාර කාලාම, උද්දකරාම පුත්ත යනන තාපසයන්ගේ ඇසුරෙහි නිවන් සුව සෙවූහ.

තදන්තරව ගයා පෙදෙස් සේනානි නම් සියම් ගම් පෙදෙසට පැමිණ අත්තකිලමකානු යෝගී දුෂ්කර ක්‍රියා පිළිවෙතින් විමුක්ති රසය සොයා ඉන්

ලද අත්දැකීමෙන් ශරීරයට අධික ලෙස දුක් දීමත් ශරීරයට අධික ලෙස සැපදීමත් යන අන්ත දෙක ප්‍රතික්‍ෂේප කළ යුතු වග තහවුරු කරගත් එතුමා මැදුම් පිළිවෙතින් විමුක්ති සාදන මගට සමීප වූහ. සම්බුද්ධත්වය පතා තිර අදිටනින් බෝමැඩ වැඩහුන් මහා බෝසතාණෝ බුදුවී මිස නොනැගිටිමිසි සිතා බවුන් වඩන්දී වසවන් මරුන් සපැමිණි වජ්‍රාසනය තමන් සතු යැයි අභියෝග කළහ.

බෝසතාණන් වහන්සේගේ අභිප්‍රාය වන්නේ සත්‍යය හඳුනා ගැනීමයි. සත්‍යය දැකීම මරණය තුළින් කළ යුතු ක්‍රියාවක් බවයි මාරයාගේ ප්‍රකාශය. වජ්‍රාසනය යනු බුදු බවට පැමිණ සත්ත්වයා සසර කතරින් එතෙර කරවන උතුමන් සතු අසුනක් බව බෝසතුන් ප්‍රකාශ කළද මාරයා එය නොපිළිගනී. ඔහුගේ තර්කය වන්නේ සත්‍යය ඇත්තේ මරණය තුළ බවයි.

දුකින් මිදීමේ එකම මග මරණය වන මිත්‍යා මතයකි. එය අවිද්‍යාව හා බැඳුණු සංකල්පයකි. මරණින් මතු සියල්ල අවසන් වේය යන සංකල්පය සත්‍යය ලෙස ගත් උච්ඡේදනාදීන්ගෙන් පිරුණු ලෝකය මාරයාට පක්‍ෂපාතී වියහැකි වූත් වතුරාර්ය සත්‍යය ලොවට හෙළි කරන්නට පහළ වූ උතුමන් වහන්සේ ඊට එකඟ නොවෙති.

සත්‍යය දැකිය යුතු වජ්‍රාසනය හිමි විය යුත්තේ නොව බුද්ධියට බවත්

බුද්ධියේ විකසිත මොහොත බුද්ධත්වය බවත් එක හෙලාම විශ්වාස කළ බෝසතාණන් වහන්සේ මාරයාගේ අභියෝග කිසිවකින්වත් නොසැලැනහ.

"මාරය මේ වජ්‍රාසනය ඔබටඅයත් බවට ඇත්තේ කුමන සාක්‍ෂියක්දැයි බෝසතාණන් විචාල කල්හි සියලු මාර සේනාවෝ අපි සාක්‍ෂියි. අපි සාක්‍ෂි හඬ නැගූහ. "ඔබට ඇත්තේ කුමන සාක්‍ෂියක්දැයි මරුන් විචාල කල්හි මේ වජ්‍රාසනය මට අයත් බවට මිහිකත සාක්‍ෂි යැයි මහ පොළොවට අත දිගු කළහ. එකල මිහිකත කම්පා වී බුද්ධියටම සත්‍යය අයත් බව තහවුරු කර දුන්හ. මාර සේනාවෝ පලා ගියහ. අතතුරුව අප මහ බොසතාණන් වහන්සේ ප්‍රථම ද්විතීය තෘතීය ආදී වශයෙන් ධ්‍යානයන්ට සමවැදී වෙසක් සඳ වැගී අවරට බැස සඳ කැන් දහරින් ගයා පෙදෙසත් තේරංජනා නදියත් දොවා සරසාලු අලුයම සකල ක්ලේසයන් පරදවා සම්මා සම්බුද්ධත්වයට පත්වූහ.

දුක දුකට හේතුව දුක නැති කිරීම දුක නැති කිරීමේ පිළිවෙත යන සිව්සස් දහමින් තිලොවම එළිය කළ තථාගතයාණෝ සත් සතියක් විවේක සුවයෙන් අවිදු අඳුරු දුරුවී යන විද්‍යා ඥානය විහිදී යන අමා සුව පිරි සඳහම් දෙසා ලොව සුවපත් කළහ.

අනේක ජාතිවල සංසාරේ සොයා ආවෙමි වෙහෙස වී පස් කඳ නැමැති මේ ගෙය හදන වඩව මා තොප දිටිමි

සියලු කැණීමඩල සුන් කළෙමියළි යළිත් ගෙය සාදනු බැරියතෘෂ්ණාව ක්‍ෂය කළෙමි එයින් මා ජය ලැබුවෙමි.

බුදු පදවී ලද මහා විරයාණෝ උදාන ගීයෙන් ලොවට හෙළි කළේ තෘෂ්ණාවෙන් වෙලී සසර සැරි සරණ අප දුක් කඳ නිමා කළයුතු වන්නේ තෘෂ්ණාවෙන් නික්මී ලද නිවනින් බවයි.

එ කරුණා නිධානය ලොවට පහළ වූ අසිරිමත් වෙසක් පුන් පොහොය දිනක් යළි උදා වී ඇත. මේ නැගෙන්නේ එදා ගයා සිරසේ තේරංජනා ගං දිය රැළි අතර සඳ කිරණ හෙලූ සුපුන් සඳමයි.

දසමරුන් ප්‍රමුඛ මාර සේනාවන් පිරිවරා සපැමිණි මාර දිවා පුත්‍රයා බුදු පදවී ලත් බෝසතුන්ට අභියෝග කළ මොහොතේ මේ ජය අසුන මට හිමි බවට සාක්‍ෂි දරනු ඇතැයි මහ පොළොවට ශ්‍රී හස්තය දිගු කළ මොහොතේ කම්පා වී සාක්‍ෂි දැරූ මිහිකතමයි තවමත් අප උනුලා හිඳින්නේ.

ඒ ලොව කම්පා කළ බුදු උපත සකළ සත්තව ප්‍රජාවගේ දුක් නිවන්ටම සිදුවූවක් බැවින් මංමුලා වී අසරණයන් නොවී තවමත් අපි ද උත්සුක වෙමු. මේ අසම සම බුදුවදනින් නිවී සැනසෙන්නට සසර දුකින් අත්මිදෙන්නට.

ශාස්ත්‍රපති වික්‍රමසිංහ අතපත්තු

මමත්වයෙන් නිදහස් වීම

ගැඹුරු
 විවේකය, සුන්දර නිවීම, පරම නිවන යනු ඔබෙන් "මම" ඉවත්ව යාමයි. එනම් විඤ්ඤාන, නාම, රූප පිහිටා සිටීමත් පනවා ගැනීමක් නොයෙදෙන තැනයි. ඔබ මෙතෙක් සංකල්පගතව ඵල්ඔගෙන සිටි මම, මගේ, මගේම අප, අපගේම වෙමි, වෙමු, යන පැනවීම් ගැන හොඳින් විමසා බලන්න. නිරික්ෂණය කර බලන්න. කුමන පදනමක්, කුමන කාරණයක්, කුමන හෝ හේතුවක් නිසා මේ පනවා ගැනීම් කලාද? කිසිසේත් පිලිගත හැකි සාධාරණ හේතුවක් ඉදිරිපත් කල නොහැක.

එසේ හෙයින් පරම විවේකය, සුන්දර නිවීම, සදාකාලික නිදහස සඳහා "මම" බාධකය ඉවත් කරන්න. ඔබගෙන් "මම" නැමැත්තා හෙවත් කරන්නා ඉවත් කිරීම පමණකින්ම ලෝකයෙන් නිදහස් වීමට පුළුවන.

ඔබ තුළ නිධන්ගතව මම ඉන්නතාක් කල් ඔබට නිවනක් සතුටක් සැනසිල්ලක් නොමැත. "මම" පින - පව පනවනු ඇත. කුසල් අකුසල් පනවනු ඇත. එවිට විපාක යන්ගෙන් නිදහස් වීමක් ද නැත. මමගෙන් නිදහස් වූ විට ක්‍රියාත්මක භාවයක් සිදුවීමක් පමණකි. ස්වභාව ධර්මයේ ස්වභාවක් පමණි. මම අපි නැත. කරමි. කරමු නැත. අවිද්‍යාවෙන් විද්‍යාවට ආලෝකයෙන් ආලෝකය කරා පියමං කරනු ඇත.

ඔබ ඔබගේ ක්‍රියාදාමය තුළම හැසිරීම් රටාව තුළම ශක්තිමත්ව සිටින විට දකින විට ඔබ තමාට අයිති නැති දෙයක් ලංකරගෙන ප්‍රපංචනය කරගෙන උපාදානය කරගෙන දිගු සසර ගමනක යෙදුන හැටි වැටහෙනු ඇත. පටිච්ච සමුප්පාදය ධර්මයේ මූල ධර්ම ගැන හෙවත් ඉධිප්ප විවයනා, ධම්මට්ඨිතා, ධම්මනියාමතා ගැන මනස මෙහෙය වන විට ලෝක ස්වභාවය යථාභූත ඥාන දර්ශනය වෙත සමීපවිය හැක. මේ යථාභූතයේදී ශුන්‍යත්වය පිළිබඳ සමීපතම අත්දැකීමට ඔබට පත්විය හැක.

එහිදී "මම" නොපැනවේ. උපත මරණය සංකල්පයන් සම්මුතීන් ඉක්මවා ගිය

පත්වේ. ඒ ධම්ම නියාමතාවයයි. ඔබ තුළ නිධන්ගතව ඇති දුෂ්ටිගත ව ඇති මම ඉවත්වේ. කර්තෘ හෙවත් කරන්නා නො පැනවේ. මම සංඥාවෙන් වෙන්වේ . මමකයෙන් ඉවත්වීම බර බිම හෙලීම නිසාම සැහැල්ලු බවට විවේකී බවට සම්ප්‍රාප්තිය සිදුවේ. විඤ්ඤාන නාම රූප නම් වශයෙන් පැනවීම් වශයෙන් සම්මුති වශයෙන් යෙදීම් වශයෙන් ප්‍රකට වන මේ ස්වභාව ධර්මය මමකයෙන් මුදා ගැනීම පුද්ගල සංකල්පයෙන් නිදහස් වීම වේ. මම යයි විශ්වාස කළ රැවටිලිකාරයා ඔබගෙන් සමුගන්විට

හයක් නැත. උපත මරණය නොපැනවේ. එලොව මෙලොව නොපැනවේ. පින පව සුගති දුගති කර්ම විපාක නොපැනවේ. මොනතරම් නිදහස්ද? හැඟීම් මත මිතුරුවී ඇලීම් ඇතිකරගෙන රාගයෙන් ගිනිගැනීමත් ගැටීම් හා හතුරු වී ද්වේශයෙන් ගිනිගැනීමත් නොයෙදෙන බැවින් පරම විවේකීව ඉතා ගැඹුරු නිහඩ බවක් තුළ සුඤ්ඤාන විහාරීව වාසය කිරීමට හැකිවනු ඇත.

මහා ප්‍රඥාව පහලවීමේදී උපාය මාර්ගය වූ පටිච්ච සමුප්පාද දර්ශනයෙන් මන ශුන්‍යත්වයට පත්වේ. එවිට සංඥා විරහිත සමාධියට පත්වේ. එය අවිත්තාවූ අනිමිත්ත සමාධියයි. මෙහිදී සංසාරය හා නිර්වාණය යන ද්වතාවය නොපිහිටයි. උපත හා මරණය යන ද්වතාවය නොපිහිටයි. සියලු විත්තනයන් රූපමය විත්ත සංඛාර අත්හැරේ. පරමාර්ථමය මනසම වේ. එහි ප්‍රතිෂ්ඨාවක් හෙවත් පිහිටීමක් නොයෙදේ. ශුන්‍යත්වය තුළ කිසිවක් පිහිට කර හෝ ආධාර කර ගෙන හෝ රදා නොපවතී. ආයාසයෙන් තොරව වියඪියෙන් තොරව ඉතාමත් සැහැල්ලුවෙන්

ලිහිල්ව සියලු බන්ධනයන්ගෙන් හෙවත් භාරයන් ගෙන් මිදුනේ වේ. පරම + අනු ඉක්මවාගිය පරමානුත්තර ලෝකෝත්තර නිවීම වේ. ඉදිප්පවිචයතාවෙන් සම්මා සම්බුද්ධ බෝධි චිත්තයට මනස සම්ප්‍රාප්ත වූවා වන්නේ යථාභූත පරිඤ්ඤාණය උදාවී සංඥා ශුන්‍යත්වයෙන් කිසිම සංඥාවක් විඤ්ඤානයට සාපේක්ෂක නොවන බවයි. ප්‍රකට බවෙන් අප්‍රකට පවෙන් මූලයෙහි යෝනිසෝ මනසිකාරය යෙදේ නම් විඤ්ඤානය මන මනස ක්‍රියාකාරිත්වයක් නොවේ. ස්ථාවර පිහිටීමක් නොයෙදේ. විතක්ක විචාර නොපිහිටයි. එනිසාම විඤ්ඤාන නාම රූප නොපිහිටයි. ජාති ජරා

මරණ නොවේ. විශ්ව පදාර්ථයන්ගේ ධාතුන්ගේ ශක්තීන්ගේ සුද්ධ ධර්මයන් ගේ ආත්ම පදාර්ථයක් නැත. නිරන්තර වේගවත් බවක් ප්‍රවර්තනයක් පමණි. උත්පාද වය හෙවත් නටගැනීමක් නිරුද්ධ වීමක් පැනවිය නොහැකි බවකි. ඒ නිසා ඉපදීම මරණය නම් වූ සංකල්පගත වීම නොදැනුවත් බවයි. අවිද්‍යාවයි. එනිසා විඤ්ඤාන නාම රූප අන්තර් සාපේක්ෂතාවයේදී ආත්ම පදාර්ථයක් නැත. "මම" නැත මේ යථාර්ථයේදී උපත මරණය ඇති දෙයක් නොවේ. මම නම් යෙදුම පනවා ඇති විඤ්ඤාන නාම රූප පටිච්ච සමුප්පාද ධර්මතාවය ඉදිප්පවිචයතාව ගැන අවධිමත් වන්න. එවිට විඤ්ඤානය ක්ෂය වී අපේක්ෂා විරහිත සංකල්ප විරිත ශුන්‍යත්වයේ ස්වභාවයට මනස පත්වේ. ඒ බුද්ධ මනසයි. උපත සංඥාවන්ගේ අනුසාරයෙන් නිමිත්තග්‍රාහී වීමද විපරි සංඥාවන්ගේ අනුසාරයෙන් (විපරිනාමය) නිමිත්තග්‍රාහී වීමද මෙතෙක් කල් පනවාගෙන ආ බවක් වැටහෙනු ඇත. සංඥාවන්ගේ පවතින බව ඉත්තනභාවයයි. සංඥා වන්ගේ වෙනස්වීම අඤ්ඤාභාවයයි. ඉත්තනභාවය හා අඤ්ඤාභාවය සංකල්ප වශයෙන් ගැනීම දුෂ්ටි ජාලයකට පැටලීමකි.

පටිච්ච සමුප්පාදය ධර්මයේ මූල ධර්ම ගැන හෙවත් ඉධිප්ප විවයනා, ධම්මට්ඨිතා, ධම්මනියාමතා ගැන මනස මෙහෙය වන විට ලෝක ස්වභාවය යථාභූත ඥාන දර්ශනය වෙත සමීපවිය හැක. මේ යථාභූතයේදී ශුන්‍යත්වය පිළිබඳ සමීපතම අත්දැකීමට ඔබට පත්විය හැක. එහිදී "මම" නොපැනවේ. උපත මරණය සංකල්පයන් සම්මුතීන් ඉක්මවා ගිය යථාර්ථයට පත්වේ. ඒ ධම්ම නියාමතාවයයි. ඔබ තුළ නිධන්ගතව ඇති දුෂ්ටිගතව ඇති මම ඉවත්වේ. කර්තෘ හෙවත් කරන්නා නො පැනවේ. මම සංඥාවෙන් වෙන්වේ. මමකයෙන් ඉවත්වීම බර බිම හෙලීම නිසාම සැහැල්ලු බවට විවේකී බවට සම්ප්‍රාප්තිය සිදුවේ.

09 පිටුව...
පූජ්‍ය ගම්පහ සිරිසිවලී හිමි

බුදුහිමි වැඩිම කළ රුවන් බිම

ආර්.එන්.එච්.එම්.සමන් ජයරත්න

බුදු රජාණන් වහන්සේගේ ජීවමාන කේෂ ධාතුන් වහන්සේලා පිළිගත් සුමන සමන් සුරිදු චිත්ත සත් රියන් ඉඳුනිල් මිණි සැයක් කරවා ඇත. පසුව සරභු මහරහතන් වහන්සේ විහි බුදු රජාණන් වහන්සේගේ ජීවමාන ශ්‍රීවා ධාතුන් වහන්සේ තැන්පත් කොට දොලොස් රියන් වෛතනය කරවූ අතර උද්ධ වූලාභය රජු විසින් රියන් තිහක් දක්වා එම වෛතනය විශාල කරවා ඇත. දුටුගැමුණු රාජ්‍ය සමයේදී දුටුගැමුණු රජු විසින් මෙම මා හැඟි වෛතනය රියන් අසූව දක්වා විශාල කරවා ඇත .

මෙරට සෙසු පෙදෙස් වලට වඩා උතුම්ම පෙදෙස ලෙස මහියංගණය හඳුන්වා දෙන්නේ නම් එය නිවැරදිය. මියුගුණ පුද බිම ගෞතම බුදු රජාණන් වහන්සේගේ ප්‍රථම ලංකා ගමනෙන් උන්වහන්සේගේ හා පාදස්පර්ශයෙන් අති පාරිශුද්ධත්වයට පත් උතුම් පුද බිමකි. මෙකී උතුම් පුද බිමේ වටිනාකම මෙපමණකැයි කියා සඳහන් කිරීම කිසිසේත් කළ නොහැකිය. එයට හේතුව එය එතරම් වටිනා පින් බිමකි.

කුඩා දරුවකුගෙන් යකුන් යනු කවරහුද? යැයි ප්‍රශ්නයක් නැගුව හොත් ඔවුන් දෙන පිළිතුර අපට සිතා ගත හැකිය. කෙස්,ලොම් වැඩුණු,දත් ඉදිරියට සහ දෙපසට තෙරා ගිය අතිශයින් බිය උපදවන සුළු රූපයක් අප ඉදිරියේ දරුවන්ගේ අර්ථකථනයට අනුව දිස්වනු ඇත. එසේ වුවද ගෞතම බුදුරජාණන් වහන්සේ මහියංගණයට වැඩම කරන විට එම පෙදෙසේ ජීවත්ව ඇත්තේ යක්ෂ ගෝත්‍රිකයින් බව අප දන්නා කරුණකි. මෙම යක්ෂයින් කුඩා දරුවන් ගැටළුව අපට ඇති වනු ඇත. බුදුරජාණන් වහන්සේ සාමාන්‍ය මිනිසෙකුට වඩා මානසික දියුණුවක් ලබා ඇති උත්තරීතර උත්තමයකු

බැවින් කුමන හෝ සත්වයකු දමනය කිරීමේ හැකියාව ඇත. කෙසේ වෙතත් ගෞතම බුදුරජාණන් වහන්සේ මහියංගණයට වැඩම කරන විට සිටි යක්ෂ ගෝත්‍රික පිරිස තරමක සැර පරුෂ ජන කොට්ඨාසයක් වූවා විය හැකිය. නොඑසේ නම් යක්ෂ නමැති ගෝත්‍රික කණ්ඩායමක සාමාන්‍ය මිනිස් කොට්ඨාසයක්ම වූවා විය හැකිය. කෙසේ වෙතත් මේ පිරිස බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් දමනය කොට ඇත.

ඓතිහාසික මියුගුණ පුද බිමේ යටගිය ඉතිහාසය පිළිබඳ මතකය යලි අවධි කර ගැනීමේ කාලය දැන් එළඹ ඇත. ගෞතම බුදු රජාණන් වහන්සේගේ බුද්ධත්වයෙන් අනතුරුව නව වන මස දුරුතු පුත් පොහෝ දින මියුගුණ පුද බිමට ඩැඩම කොට යකුන් දමනය කොට දහම් දෙසූ බව මහාවංශයේ සඳහන් වේ. එසේම සුමන සමන් සුරිදුට දහම් දෙසූ බුදු රජාණන් වහන්සේ අනතුරුව ජීවමාන කේෂ ධාතුන් පිරිනැමූ සේක. කේෂධාතුන් පිළිගත් සුමන සමන් සුරිදු එතැන සත් රියන් ඉඳුනිල් මිණි සැයක් කරවා ඇත. පසුව සරභු මහරහතන් වහන්සේ එහි බුදු රජාණන්

වහන්සේගේ ජීවමාන ශ්‍රීවා ධාතුන් වහන්සේ තැන්පත් කොට දොලොස් රියන් වෛතනය කරවූ අතර උද්ධ වූලාභය රජු විසින් රියන් තිහක් දක්වා එම වෛතනය විශාල කරවා ඇත.

දුටුගැමුණු රාජ්‍ය සමයේදී දුටුගැමුණු රජු විසින් මෙම මා හැඟි වෛතනය රියන් අසූව දක්වා විශාල කරවා ඇත. ශ්‍රී බුද්ධ වර්ෂ දෙදහස් හාරසිය අසූ නවය පමණ වන විට එනම් විසි වන සියවස ආරම්භයේදී පමණ ලෝක බෞද්ධ ජනතාවගේ මහත් ගෞරවාදරයට පාත්‍ර වූ මෙම වෛතනය රාජ්‍යාණන් වහන්සේ ගරා වැටී වල් බිහි වී තිබිණි. වර්ෂ එක්දහස් නවසිය හතළිස් හතේ සැප්තැම්බර් මස විසි නම වන බිතර පොහෝ දින එවකට අග්‍රාමාත්‍ය ගරු ඩී.එස්.සේනානායක මැතිතුමා විසින් රිදී උදැල්ලකින් ප්‍රථම පස් පිඬුල්ල කපා ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු ආරම්භ කොට එක්දහස් නවසිය හතළිස් නමයේ සැප්තැම්බර් මස නම වන බිතර පොහෝ දින එතුමා විසින්ම මහියංගණ වෛතනයේ ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු සඳහා මුල් ගල තබන ලදී. වර්ෂ එක්දහස් නවසිය හතළිස් අටේ මහියංගණ වෛතනය

වර්ධන සමිතිය පිහිටුවා ගත් අතර එහි සභාපති ලෙස හිටපු අග්‍රාමාත්‍ය ගරු ඩී.එස්.සේනානායක මැතිතුමා ද, ලේකම් ලෙස ඩී.බී.වෙලගෙදර මැතිතුමා ද, භාණ්ඩාගාරික ලෙස ශ්‍රීමත් බෙන්ට් සොයිසා මැතිතුමා ද පත්ව තිබේ.අනතුරුව වර්ෂ එක්දහස් නවසිය පනස්දෙකේ මාර්තු විසි දෙවන දින එවකට අග්‍රාමාත්‍ය ගරු ඩී.එස්.සේනානායක මැතිතුමාගේ අභාවයෙන් පසු මහියංගණ වෛතනය වර්ධන සමිතියේ සභාපති ධුරයට ගරු ඩබ්ලිව් ජෙල්ටන් සේනානායක මැතිතුමා පත්ව තිබේ. වර්ෂ සොයා ගැනීමට අපහසු වුවද අවස්ථා කිහිපයකදීම ධාතු නිදන් කිරීමේ උත්සව පවත්වා ඇත. ජේසාවේ, ගර්භයේ, දෙවන වර ගර්භයේ, හතරැස් කොටුවේ, දේවනා කොටුවේ, කොත් කැරැල්ල මුදුනේ යනාදී වශයෙන් ධාතු නිදන් කොට ඇති අතර ඒ ඒ ධාතු නිදන් කිරීමේ අවස්ථා වල උත්සව පවත්වා ඇත. දෙදහස් පන්සියය බුද්ධ ජයන්තිය සමරමින් එවකට අග්‍රාමාත්‍ය ගරු එස්. ඩබ්ලිව්. ආර්. ඩී. බණ්ඩාරනායක මැතිතුමාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් වර්ෂ එක්දහස් නවසිය පනස්හයේ බිතර පුත් පොහෝ දින ධාතු නිදන් කිරීමේ උත්සවයක් පවත්වා ඇත.

සිදුකොට ඇත්තේ එක්දහස් නවසිය හැට දෙකේ සැප්තැම්බර් මස දහහතර වන බිතර පුත් පොහෝ දින යි. වර්ෂ එක්දහස් නවසිය හැට දෙකේ ඔක්තෝම්බර් දොලොස් වන වප් පොහෝ දින ගරු ඩබ්ලිව් සේනානායක අගමැතිතුමාගේ අතින් වූවා මාණිකාස පැළඳවීම සිදු වූ අතර එම උත්සවයට ලක්ෂ දෙකක පමණ ජනතාවක් රැස්ව ඇත. මෙම සුවිශේෂී අවස්ථාවේ දී ගුවන් යානයකින් ගුවනින් වෛතනය රාජ්‍යයට පිවිසීමේ ඉසීම සිදු විය.

මහියංගණ වෛතනය රාජ්‍යයාගේ රන් ආලේපිත කොතෙහි උස අඩි විසි හතරක් වන අතර එය කොටස් තුනකට ගැලවිය හැකිය. බුරුම රටින් පරිත්‍යාග කරන ලද වූඩා මාණිකාස අගල් දහ අටක් උසය. වෛතනය වර්ධන සමිතියේ ගරු භාණ්ඩාගාරික ශ්‍රීමත් බෙන්ට් සොයිසා මැතිතුමාගේ පෞද්ගලික ධන පරිත්‍යාගයෙන් කොත් වහන්සේගේ රන් ආලේප කිරීම සිදු වූ බව මෙහිලා සඳහන් කළ යුතුය. වර්ෂ එක්දහස් නවසිය හැට පහේ දී වෛතනය අවට පූජා භූමියක් බවට පත් කොට විකල්ප ඉඩම් දී අවට ජනතාව ඉවත් කොට ඇත. එමෙන්ම වර්ෂ එක්දහස් නවසිය අසූ නමයේ ගම් උදාව පැවති සමයේ දී ඇත් පවුරේ සහ බෝධි ප්‍රාකාරයේ වැඩ නිම කොට ඒ වටා ඇති යකඩ වැට තනා නිම කරන ලදී. යුධ හමුදා බ්‍රිගේඩියර් වරයකුව සිටි විශ්‍රාම ලැබූ ලකී අල්ගම මහතා ඇතුළු පවුලේ අයගේ පෞද්ගලික ධන පරිත්‍යාගයෙන්

බෝධියේ රන් වැට සාදා එක්දහස් නවසිය අනූපහේ ජුනි මස දොළොස්වන පොසොන් පුත් පොහෝ දින එවකට අස්ගිරි විහාර පාර්ශවීය අතිගරු මහානායක සහ මහියංගණ රාජ මහා විහාරාධිපති අති පූජ්‍ය පලිපානේ ශ්‍රී වන්දානන්ද නා හිමිපාණන් සහ බ්‍රිගේඩියර් ලකී අල්ගම මැතිතුමන් අතින් එම රන් වැට විවෘත විය.

ඓතිහාසික මියුගුණ පුද බිමේ පිහිටා ඇති බෝධින් වහන්සේ පිළිබඳව ද බොදු ජනයා තුළ මහත් ගෞරවාදරයක් මෙන්ම දැඩි භක්තියක් ඇති බව සඳහන් කළ යුතුය. මෙකී බෝධින් වහන්සේ ජනතා පැතුම් ඉටු කරන්නා වූ අසිරිමත් බෝධින් වහන්ස නමක් බව ජනතා විශ්වාසයයි. එමෙන්ම නන්ද තෙරුන් සේලාභය පුත් කුමරුට පිරිත් කියා 'සසබෝ' යන නාමය තබන ලද්දේද මෙම බෝධින් වහන්සේ සෙවණේ සිටිය. හිස දන් දුන් සිරිසසබෝ රජු ලෙස ලොව ප්‍රකට වූවේ මෙම සසබෝ කුමරුය. ඓතිහාසික මියුගුණ පුද බිම පිළිබඳ කතා කිරීමේදී අමතක නොකළ යුතු වැදගත් කරුණක් ලෙස මහියංගණ පෙරහැර සඳහන් කළ යුතුය. මෙය මහියංගණ ඇසළ පෙරහැර ලෙස හඳුන්වනු ලබයි. මහියංගණ රාජ මහා විහාරයත්, මහියංගණ ශ්‍රී සුමන සමන් දේවාලයත් එක්ව මෙම මෙරට අග්‍රගණය වූ සුවිශේෂී පෙරහැර පවත්වනු ලබයි. ඇත අතීතයේ සිට පැවත එන චාරිත්‍ර රැසකින් සමන්විත වූ මෙම මා හැඟි මහියංගණ ඇසළ පෙරහැරේ ලොව වෙනත් පෙරහැරක දක්නට නොමැති අංග රැසක් දැක ගත හැකිය. දොඩම් පෙරහැර, වැදි පෙරහැර යනාදිය මෙම පෙරහැරට පමණක් ආවේනික වූවක් බව සඳහන් කළ යුතුය.

මතු සම්බන්ධයි.

රංගිරි - ශ්‍රී ලංකා මාධ්‍ය ජාලය
රංගිරි දුරකථන සංවර්ධන පදනම,
අංක 130, දඹුල්ල.

දුරකථන: 066-2283606 (දූව 161) හෝ 071 5361328
ෆැක්ස්: 066-2284603
ඊමේල්: rangiriprinters@gmail.com
වෙබ් අඩවිය: www.goldentemple.lk

මිථ්‍යාවෙන් මිදෙමු - ආලෝකය දකිමු

බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ධර්මය ආගමික, දාර්ශනික හා ආචාර විද්‍යාත්මක යන ත්‍රිවිධ අංගයන්ගෙන්ම පරිපූර්ණය. එහි පදනම හේතු එල වාදයයි. ප්‍රඥාව තුළින් ලෝක සත්‍යය වටහා ගැනීමට මඟපෙන්වීම මගින් එය අත් ආගම් වලින් වෙනස් වූ දහම් මඟක් අපට කියාදෙයි.

බුදුරජාණන් වහන්සේ සිය උදාහරණයෙන් පෙන්වා දුන්නේද නුවණැස මතුවිය. ඥානය මතුවිය. ප්‍රඥාව මතුවිය. විද්‍යාව මතුවිය. ප්‍රඥාණ ලෝකය මතුවිය යන්නය. මනස දියුණු කිරීම තුළින් ලෝක තත්වය වටහා ගැනීමේ ශ්‍රේෂ්ඨ මාර්ගෝපදේශය එයම විය.

අප කවුරුත් හොඳින් දන්නා කාලාම සූත්‍රයේදී බුදුරජාණන් වහන්සේ අපට උගන්වා ඇත්තේ කිසිවක් සම්ප්‍රදායෙන් හෝ පරම්පරාව අනුව හෝ කවීරුන් කී පමණින් හෝ පොත්පත්වල එන නිසා හෝ තර්කය, න්‍යාය, ඉදිරිපත් කිරීමේ විලාශය නිර්භීතබව නිසා හෝ සිය ගුරුවරයා වන නිසා හෝ නොපිළිගෙන නුවණින් සලකා බලා හොඳ (කුසල්) නරක (අකුසල්) දැන පිළිගත යුතු බවය.

බුද්ධ කාලීන භාරතය දෙසැටක් පමණ වූ මිථ්‍යා විශ්වාසයන්ගෙන් පිරි පැවතුණු බව බුන්මජාල සූත්‍රයෙන් අපට පෙන්වා දෙයි. බුදු දහම නැති ආයේ උපතිශෙද වේද, ජෛන, ජටිල, ඡටි ශාස්තෘන් ආදී විවිධ විශ්වාසයන්ගේ දාර්ශනික අග්‍රඵලය ලෙසිණි.

ඒ අනුව ඇවිත් බලා (ඒහි පස්සිකෝ) ප්‍රත්‍යක්‍ෂයෙන් අවබෝධ කරගන්න (පවිච්ඡන්තං වේදිතබ්බෝ) යන මඟපෙන්වීම විශ්ෂ්ඨ අධ්‍යාපනික සංකල්පය බුදු දහමේ මූලික න්‍යායක් වන්නේය.

අප මේ සියලු කරුණු දැක්වූයේ මෙකල මෙරට පැතිර යමින් පවතින විවිධ මතවාදයන්ගෙන් සිදුවෙමින් පවතින බුද්ධ පරිහානිය කියා පෑමටයි. සොයා බැලුවහොත් දෙසැටකටත් වඩා ප්‍රමාණයක් මිථ්‍යා දෘෂ්ටිකෝණයන් මෙරට පවතී. මෙරට බොහෝ මාධ්‍යයන්ගේ දවස අරඹන්නේම ඉරහඳු තාරකා නැකත් ශාස්ත්‍ර වලට මුල්තැන දීමෙනි. ඇතැම් සති අන්ත පුවත්පත් පිටු පුරා දේව, යක්‍ෂ, භූත, පෙරේත ආදී මිථ්‍යා කථා සැබෑ ලෙස පල කෙරේ. දැන්වීම් පිටු පුරාද වැඩි කිරීම, අණ වින, හදි හුනියම්, ගුරුකම් පිළිබඳ තොරතුරු පලකෙරේ.

මෙය නම් මහා බේදයකි. ලෝකයේ ශ්‍රේෂ්ඨතම ශාස්තෘවරයාගේ දහමින් පෝෂිත ලංකාවත් ලාංකිකයන්ගේ නැතත් අධර්මීය යුගයකට ගෙනයෑමක් මෙයින් සිදුවේ. මේ කරුණ කෙරේ වගකිව යුත්තන්ගේ අවධානය වහා යොමුවිය යුතුව ඇත.

මෙහි අවසානය මෙරට බෞද්ධයන්ගේ බිඳ වැටීමය. ඔවුන්ගේ අධ්‍යාත්මික පරිහානිය ඇතිවීමය. සංවිධාන ශක්තිය නැතිවීමය. නිවන් මගින් අත්වීමය. මිථ්‍යා විශ්වාසයන්ගෙන් විපතට පත්වීමය.

මාධ්‍ය බලවත්වීම මාධ්‍ය සංස්කෘතියක් බිහිවන සමාජයක සිදුවිය හැකි ලොකුම විනාශය තම රට, ජාතිය, ආගම කෙරේ ඇති බැඳීම ගෞරවය, විශ්වාසය බිඳ දමා මිථ්‍යා විශ්වාස සහ වාණිජවාදී බටහිර සංස්කෘතියේ ඇවතුම් පැවතුම් පැතිර යාමය.

විදෙස් මාලා නාටක, විදෙස් ටෙලිකථා, විදෙස් කාටූන, විදෙස් සංගීත මගින්ද මෙරට ළමා තරුණ වැඩිහිටි පරපුරේ ආත්මීය අහ්‍යයනාව දැනටමත් බිඳ දමා අවසන්ය. එහි ප්‍රබලම බලපෑම ඇත්තේ මිථ්‍යා විශ්වාස ප්‍රචාරය මගින්ය.

එබැවින් එළඹෙන නව වසරේ මිථ්‍යාවෙන් මිදී සත්‍යවබෝධයට යොමුවීමට සැවොම අධිපති කර ගත යුතුව ඇත.

මාර්ගය පැහැදිලිය. මුලානෝවි නිවැරදි මාවත අනුගමනය කිරීමද බුද්ධිමත් හා ප්‍රඥා සම්පන්න ක්‍රියාවක් බව පෙන්වා දිය හැක.

කරුණාකර අත්සන්

07 පිටුවෙන්...

මමත්වයෙන් නිදහස් වීම

ඒ නිසා රූප සංඥා නිමිති වශයෙන් ගැනීමද ශබ්ද සංඥා නිමිති වශයෙන් ගැනීමද ගත්ධ සංඥා නිමිති වශයෙන් ගැනීමද රස සංඥා නිමිති වශයෙන් ගැනීමද පොට්ඨබ්බ සංඥා නිමිති වශයෙන් ගැනීමද ධර්ම සංඥා නිමිති වශයෙන් ගැනීමද නිමිත්තානුසාරී වේ. යෝනිසෝ මනසිකාරය සතිමත් බව, එළඹ සිටි සිහිය මත අනිමිත්තානුසාරීව අප්‍රමාදීව විභරණයෙන් විඤ්ඤාන නිරෝධය නම් වූ ධර්මතාවයට පත්වේ.

මම නැති තැන හිස් බවයි. මේ හිස් බවට බොහෝ දෙනා බිය වෙති. පොතක් සඟරාවක් බලන්නේත් ගුවන් විදුලිය අහන්නේත් රූපවාහිණිය නරඹන්නේත් මම නැතැති පුද්ගලයා තනි නොකිරීමෙනි. ඕපදුප කථා කරන්නේත් කෙනෙක් බලාපොරොත්තු වන්නේත් ආයතනයක සම්බන්ධීකරණය කරගෙන (වක්බු ආයතන වලින් එස්ස ආහාර) ආහාර ගන්නේත් තනි පංගලමේ කාන්සිය මගහරවා ගැනීමටය.

“ඇයි තවම මම ලංකරගෙන ඉන්න නිසානේ භෞතික වස්තු එහාට මෙහාට කරමින් මෙවලම් පරිහරණය කරමින් සිටින්නේ ඒ සඳහා නේද? මම අවදිව සිටින විට කිසිවක් නොකර සිටින්නේ ශුන්‍යත්වයට බිය නිසාය. ආයතන පිනවන්නේත් ශුන්‍යත්වයට අකමැති නිසාය. අඩදබර කලකෝනාල කරන්නේ ඒ සඳහාය.

“ශුන්‍යත්වයේ අගය වටිනාකම උසස් බව ශ්‍රේෂ්ඨත්වය මුනි බවට පත් උතුමන් හැර පුහුදුන් අය දන්නේ නැත. උත්තම නිහඬ බවට පත් මම පලවා දැමූ මහා ශාක්‍ය මුණින්දියන් වහන්සේ ඒ සඳහා අපට අවශ්‍ය මග පෙන්වා වදාළහ. ඒ මග යා යුතුය. එසේ නොමැතිව ලෝක ධර්මයන්ගෙන් නිදහස්ව ලබන නිවන වෙත මම නොමැති තැන ඒ වෙත නම් ලං වෙන්නද?

විඤ්ඤානයාගේ සැපයුම් මාර්ග අවහිර කරන විට අපට මහත් හයක් හිස් බවක් දැනෙනු ඇත. සැපයුම් මාර්ග කෙසේ හෝ සපුරාලන්න අප නිතරම උත්සාහ ගනිමින් සිටින්නේ ඒ මමත්වයයි.

විඤ්ඤානයාගේ ආහාරය එස්සයයි. රූප, ශබ්ද, ගන්ධ, රස, පොට්ඨබ්බ, ධර්ම සපයමින් මම පෝෂණය කරයි. ඒ එයාගේ පැවැත්මටයි. මම තනි වෙත නිසාය. එමෙන් ඒ සියල්ල කරන්නේ ලෞකික ලෝකයේ තුළ සිටගෙනමය. නින්දේදී පවා ඔබට සිහින ලෝකයක් මවා සැපයුම් මාර්ග සපයයි. තනි බව මඟහැරවීමටයි.

අඹුදරුවන්, දැසි දැස්සන් දෙමාපිය, ඥාතීන් මිත්‍රයන් මෙන්ම ගේ දෝර ඉඩ කඩම් යාන වාහන ආදී පණ ඇති පණ නැති දේ සපයාදී තනි බව මඟහැරලා දමයි. එහෙත් සවිඤ්ඤානක අවිඤ්ඤානක ලෝක ධර්මයන් ලංකර ගෙන සිටිනනාක් බුද්ධාදී උතුමන් පැමිණි මහා නිහඬ බවට පත්විය නොහැක.

එසේ හෙයින් මහා මුණිවරයන් වහන්සේ අවබෝධ කිරීමට උපදෙස් දුන් ප්‍රතිපදාව හරිහැටි දැනගත යුතුය. මගෙන් නිදහස් වන්න. ලෝක ධර්මයන් හිතෙන් අත්හරින්න

මම නම් වූ නොවටිනාම වචනය කපා හරින්න. හේතුව මම ඇති තැන අහංකාරකම හට ගනී. අහංකාර කම නිසා කර්ම රැස් කරයි. කර්ම රැස් කිරීමෙන් හවය දික්වේ. වැඩිපුරම අපායාදී දුගතියන්හිම අනන්ත දුක් විදිමින් පරක් තෙරක් නොපෙනෙන ගමනක යාමට සිදුවේ. මම සංකල්පය ලෝකයා විසින් ඔබට පටබැද ආරෝපණය කර ඔබව මෝඩයාට අන්දවා ඇත. නැති මමෙක් පෙන්වා ඇත. මතය දී ඔබව වෙස් ගන්වා ඇත. මෝඩයාට අන්දවා ඇත.

මේ යථාර්ථය බුද්ධිමත්ව අවබෝධ කටයුතුය. මම නම් වූ මෝඩයාට ඇන්දවූ ඔබ එතැන් සිට අසත්‍යයම කර පින්තා ගන්නා හැම තීරණයක්ම හැම නිගමනයක්ම මම සංකල්පය මත ගොඩනැගුණ නිසා දුෂ්ටි ජාලයට මැදි උනා. මේ “හීන මන්ද බුද්ධික ” භාවයෙන් ඔබව මුදවාගන්නේ ශාන්ති නායක තථාගතයන් වහන්සේගේ දර්ශනයයි.

සියලුම ආගමික ඉගැන්වීම් අන්තගාමී නොවිය යුතු බව බුද්ධිමත් ඔබ තීරණය කරනු ඇත. බුදුපියාණන් වහන්සේ ගුරුවරයෙකු නොව මග පෙන්වන්නෙකි.

තමමෙහි කිව්වං ආතප්පං
අක්ඛො තාරෝ තථාගතා

නොමග යනු ලෞකිකත්වයකි. හරිමග යනු ලෝකෝත්තරයයි. තථාගත දහම ස්වභාව ධර්මය කියාපාන පෙන්වා දෙන පිළිවෙතකි.

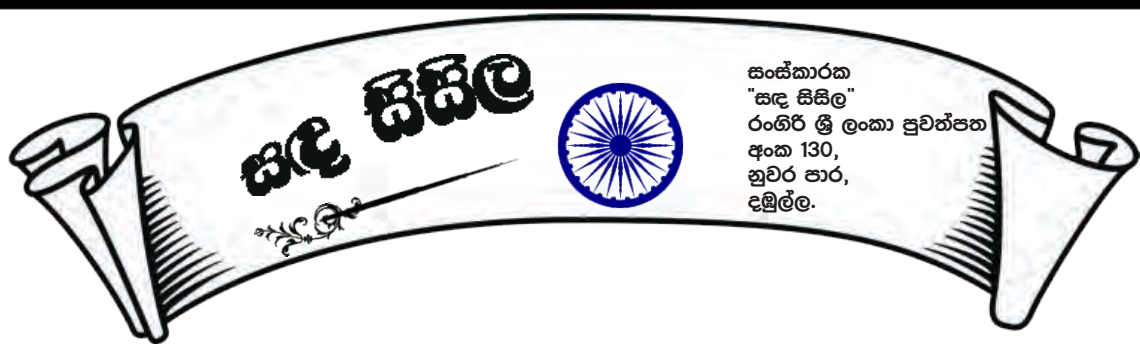
ඒ පිළිවෙත තුළ ඔබ ආගම් අදහන වහලෙක් බවට පත්කර නැත. අණ දෙන්නෙක් නොමැති නිසා ඔබ වහල් භාවයෙන් නිදහස්ය. සමහර ආගම් වලින් ග්‍රාවකයා අනුගාමිකයා රජ කරයි. පාලනය කරයි. ඒ නිසා එහි පාලකයන් ඔබට හමුවේ. පාලකයන් හමුවේ ඔබ අන්ධානුකරණයට යටත්වූවෙක් වේ. අධම තත්වයට පත්වේ.

සත්‍යය අනුරා ඇත. නිවන් මඟ මඟහැරී යනු ඇත. ලෝකධර්මයන් ලංකර ගන්නා ගන්ත ඔබ නොදැනුවත්වම ස්වාමියෙක් බවට පත්වේ. පාලකයෙක් බවට පත්වේ. නොවටිනා මනුෂ්‍ය සම්පත් දිව්‍ය සම්පත් බුන්ම සම්පත් වටිනා දේ විදිහට ඔබට ඒත්තු ගන්වයි. සම්පත් හමුවේ දාසයෙක් බවට පත්වේ. සේවකයෙක් බවට පත්වී දුකෙන් දුකට පත්වේ.

කිසිදාක හෝ නිදහස කැමැති නම් හෙවත් දුකෙන් අත්මිදීමට කැමැති නම් ස්වාමියෙක් නොවන්න. අත්හරින්න. මම අත්හරින්න. යථාර්ථය තේරුම්ගෙන ආර්යය උත්තම භූමියට ඇතුළු වන්න. එහි කැදරකම නැත. ප්‍රේමය නැත. ආදරය නැත. උවමනාව නැත. ගිජුකම නැත. මෙතැනින් පහල ගියහොත් වහලෙක් බවට පත්වී දුකට පත්වේ.

මනස නිතරම ආවේගකාරීය. හැගීම් වලට වහල්ය. අකුසලයට බොහෝ දුරට බරය. රංචු ගැසීමට කැමතිය. දොඩමළු වීමට කැමතිය. දෙවැන්නෙකුගේ පැමිණීම නිතරම අපේක්‍ෂා රයි. උද්වේගකාර හැගීම් ඇලීම් ගැටීම් මගේ ක්‍රියාකාරීත්වය පැවැත්මට අදාල කරගනී. ඉහලල් කරගනී. කර්තෘ විරහිත බවේදී රූප සංඛාර හට නොගන්නා තැන යථාභූත ඥානය පහලවීම යෝනිසෝ මනසිකාරය වේ.

භූදේකලා සංවාදය

මේ සිතට නැහැන ඉව්වයක්
 හිඳින්නට ඉඩ නැහැන මැදක්
 ඉපිද මැරෙමින් - ඉපිද මැරෙමින්
 නැගෙන සිතුවිලි නැහැන නිමක්

විශ්වයේ ඉම නොදැකිමි
 බුදුන් දෙසූ දම් ජූහමි
 නමා තුළ ලෝකයම වේමැයි
 චියම දැකිනට වෙහොයෙමි

දමයන්ති විරසේකර
 ප්‍රධාන පුස්තකාලය
 ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

තොමගුල

බුදුගුණ පලමු වැදලා
 දෙවනුව කදහමි වැදලා
 මහ සඟ්‍ර හෙවනුව වදිමිත්
 අවසර හති ඔබ සැමගෙත්

සුදොවුත් මහ රජුට දාව
 මහමායා කුස පිළිසිඳ
 ලුම්බිණියේ සල් උයනෙදී
 මව් කුසයෙත් බිහිවුවා

පියුම් හතක් උඩ වැඩලා
 සිංහ නාද කල්ලේ වදන්
 අද වාගෙම වෙසක් මගේ
 පසලොස්වක පෝයදාක

මෝරන පුත් සඳ වාගේ
 හැදෙන කුමරු දෙක බලලා
 සක්විති රජ කෙනෙකුත් හැන
 සිහින මවයි පිය මහ රජ

පාරමිතා වේ හැටියට
 නිමිති සතර දුටුව කුමරු
 ගිහි පිවිනෙ කල කිරලා
 පැවිදි වුනා කස් සැප හැර

සත්‍ය කොහේදැයි සොයමින්
 සය වසරක් දක් විත්දා
 මැදි පිලිවෙන තෝරාගෙන
 සවාඛියට සමවැදුනා

කැගල්ලේ විලාණි මෙහෙණින් වහන්සේ
 ශ්‍රී විබෝධාරාමය, ගොකරැල්ල

හා හා සීතල දුරතු මහේ

හා හා සීතල දුරතු මහේ
 ගි රාවය අවට ඇසේ
 හා හා සෝබා සුනිල වලා
 පාවි යයි හිනා වෙලා

සෝබා පාලා - සෝබා පාලා//
 හා හා සීතල දුරතු මහේ
 ගි රාවය අවට ඇසේ
 හා හා සෝබන සුනිල වලා
 පාවි යයි හිනාවෙලා

කෝකිල ගි රාවේ
 හඳ රැවි පිලි රැවි දෙන්නේ//
 මාල ගිරා හඬනා
 සුරංගනා ලෝකේ
 වැදෙයි පවන් සිසිලේ //

ගායනය - ලතා වල්පොල
 පද රචනය - කරුණාරත්න අබේසේකර
 සංගීතය - පී.එල්.ඒ. සෝමපාල
 (H.M.V. හැටියකි.)

කිරි ඉතිරිවා නව වසරේ

කිරි ඉතිරිවා - නව වසරේ
 සාමයේ ගිතයේ රැවි නැඟී දස අතේ //
 කිරි ඉතිරිවා - නව වසරේ //

පය මිණි බිංකිණි සලා
 මංගල බැල්මක් හෙලා
 සමිපත සුව සෙන ගෙන වන
 අවුරුදු කුමරු බලා //
 සාමයේ - ගිතයේ රැවි නැඟී දස අතේ
 කිරි බිහිරිවා නව වසරේ

දුක් දොමිනක නැතිවුණා
 වන වසරක් වළඹුනා
 අවුරුදු දා පිහිවත්ත
 මතු කරමින් මල් සිතා
 සාමයේ ගිතයේ රැවි නැඟී දස අතේ
 කිරි ඉතිරිවා නව වසරේ

බහ බුලහින් අඩු නොවී
 සුර සැප මිහිපිට මැවී
 උපත් දිනේ කිරි ඉතිරිවා
 ගොඩ මඩ සරු සාරවි
 සාමයේ ගිතයේ රැවි නැඟී දස අතේ...

ගායනය - එච්.ආර්. ජෝතිපාල
 පද රචනය - කරුණාරත්න අබේසේකර
 (CBC (ගුවනි විදුලි) කැටියකි.)

කෙනෙක් දිගු කලක්
 මුළුලේ හඳවනිම බුදුන්
 සරණ ගියේ නම් මුළු
 හඳවනිම දහමි සරණ
 ගියේ නම්, මුළු හඳවනිම
 ඒ ශ්‍රාවකත්වය සරණ
 ගියේ නම් ඒ සැදුහැටන්
 තරාගත ශ්‍රාවකයා කෙසේ
 නම් නරක තැනක
 උපදින්නද? ”

(සරකානි සුත්ත
 සංයුක්ත නිකාය - 5)

සිතාත්තට යමක්.....

එපා කිසිවිට කෝප වන්නට ඇතේ ලේ ටික දැවෙනවා
 එපා කිසිවිට උඩඟු වන්නට ඔබේ යහගුණ මැකෙනවා
 එපා කෙනෙකුට දුක් දෙන්නට එයින් හදවන රිදෙනවා
 එපා ආසා පොදි බදින්නට මැරෙනවා අපි මැරෙනවා

මොකටද ගුණ කපා කමකට වැඩක් නැති
 හොඳටම වැඩිවුනොත් සුදු කොඩි දෙකක් ඇති
 පීවන් වෙලා කිසිකෙනෙකුට බරක් නැති
 මිනිහෙක් මලා කීවොත් හොඳටම ඇති

සැකසුම:
 විශ්‍රාමලක් පරපාලන ශ්‍රාම නිලධාරී
 (ඩී.ඩී. සෙනවිරත්න)

බාල දන ඇසුර - ගෙනෙයි මහ විපත

“කළණ මිතුරෙකු සොයා යන නුවණැත්තා ගුණ දහමින්
 තමාට වඩා උසස් කෙනෙකු හෝ තමාට සමාන කෙනෙකු හෝ
 නොලද්දේ වී නම් තනිව හැසිරීමේ අදහස දැඩි කරන්නේය.
 බාලයන් සමග ඇසුරක් නැත ”

වරං වෙ නාධිගච්ඡෙය්‍ය
 සෙය්‍යං සද්දිසමත්තනො
 ඒකවරියං දුල්භං කයිරා
 නත්ථි බාලෙ සහායතා
 (බාල වග්ගය - 61)

නිවහන අවබෝධය පිණිස, ආශ්‍රව ප්‍රභාණය කරමු

ශාස්ත්‍රවේදී පූජ්‍ය වත්තේගම කුසලධම්මා මෙහෙණින් වහන්සේ

ත්වී හික්බවෙ කාය පස්සද්ධි, චිත්ත පස්සද්ධි තත්වී යොනිසො මනසිකාර බහුලිකාරො අයමාහාරො අනුප්පන්තස්ස වා පස්සද්ධි සම්බොජ්ඣංගස්ස උප්පාදාය, උප්පන්තස්ස වා පස්සද්ධි සම්බොජ්ඣංගස්ස භාවනාය පරිපුරියා”

මහණෙනි, කයේ සැහැල්ලුව හා සිතේ සැහැල්ලුව යනුවෙන් සැහැල්ලුතා (පස්සද්ධි) දෙකක් වේ. ඒ පිළිබඳ මනා සිහිනුවණින් නිතර නිතර මෙනෙහි කිරීමෙන් නූපන් කාය/මන සැහැල්ලුවද, උපන් කාය/මන සැහැල්ලුවේ දියුණුව හෙවත් පස්සද්ධි සම්බොජ්ඣංගයේ දියුණුව ද ඇති කරයි.

පස්සද්ධි සම්බොජ්ඣංගය යනු ආශ්‍රව ප්‍රභාණයේ අවසාන පියවර වූ සත්ත සම්බොජ්ඣංගයේ පස්වන අංගයයි. සතර අනුපස්සනාවෙන් භාවනා වඩන්නෙකු සත්ත සම්බොජ්ඣංගය අනිවාර්යෙන් ප්‍රගුණ කළ යුතුය. එසේ සතර සති පටියානය වැඩිමේදී කායික මානසික අපහසුතා ඇති කල්හි සමාධිය නොවැඩේ. සමාධියෙන් තොරව ප්‍රඥාව ලැබීමට ආශ්‍රව දුරු කිරීමට නොහැකිය. පස්සද්ධි සම්බොජ්ඣංගය සම්පූර්ණ කිරීමට කරුණු 7ක් ඉවහල් වේ.

- 1) පණිතභෝජන සේවනතා-: ප්‍රණීත භෝජන වලදන බවය.
- 2) උතු සුඛ සේවනතා -: සැප සතු ගුණය සේවනය කිරීම
- 3) ඉරියාපථ සුඛ සේවනතා-: පහසු ඉරියව් සේවනය කිරීම
- 4) මජ්ඣන්ත පයෝගතා -:

- 5) සාරද්ධකාය පුග්ගල පරිවජ්ජනතා - : නොසන්සුන් කය ඇති පුද්ගලයන් ඇසුරු කරන බවය.
- 6) පස්සද්ධි පුග්ගල පරිවජ්ජනතා -: සන්සුන් කය ඇති පුද්ගලයන් ඇසුරු කරන බවය.
- 7) තදධිමුත්තතා -: පස්සද්ධි සම්බොජ්ඣංගයට නැමුණු බරවුණ සිතක් ඇති බව.

i. ශරීරයට අවශ්‍ය කරන ආහාර පාන නැති කල්හි කයේ දුබලතා ඇති වී ද සිතද අකර්මනය වේ. එවිට කාය, චිත්ත පස්සද්ධිය ඇති කර ගැනීමට අපොහොසත්ය.

එබැවින් යෝග්‍යවරයාගේ කයට අප්‍රත්‍ය නොවන ප්‍රණීත ආහාර පාන ලැබිය යුතුය. කයට යෝග්‍ය ආහාර ලැබීමෙන් ඒවා ප්‍රමාණාත්මකව අනුභව කිරීමෙන් කාය පස්සද්ධිය ඇතිවේ. කය නිරෝගීව පවත්නා විට සිතද නිරෝගී වේ.

ii. කාය පස්සද්ධිය ඇති වීමට කලගුණ දේශගුණ වශයෙන් ඒ ඒ යෝගියාගේ ශරීරයට හිත කර අවි,වැසි ,සුළං ආදිය ද තිබිය යුතුය. නැති වුවහොත් එයින් ද කයට අපහසුතා ඇති වේ.

iii. භාවනා වැඩීම සඳහා වාඩි විය යුතු ප්‍රධාන අංග දෙක බද්ධ හා අර්ධ පර්යාංකයයි. භාවනා ඉරියව් 4 වන්නේ ඉදගෙන, හිටගෙන, සක්මන හා සයනයයි. මෙහිදී සයනය භාවිත කරන්නේ බැරිම අවස්ථාවකට පමණි. මන්ද යත් සයනය යනු වැඩි බැවින්

තිනමිද්ධය බහුලව පැමිණීමෙන් බොජ්ඣංග වැඩීමට නොහැකි වන බැවිනි. අර්ධ-බද්ධ පර්යාංකව කෙනෙකුට වාඩිවීම තුළ වැඩි වේලාවක් එක ඉරියව්වක් භාවිත කරන්නේ බැරිම අවස්ථාවකට පමණි. මන්ද යත් සයනය යනු වැඩි බැවින් තිනමිද්ධය බහුලව පැමිණීමෙන් බොජ්ඣංග වැඩීමට නොහැකි වන බැවිනි. අර්ධ-බද්ධ පර්යාංකව කෙනෙකුට වාඩිවීම තුළ වැඩි වේලාවක් එක ඉරියව්වක් සිටීමට හැකි ආකාරයක් තෝරා ගත යුතුය. සක්මනද

යුතුය. යෝගියකුගේ හෝ ඕනෑම පුද්ගලයකුගේ කයට දැනෙන අපහසුතාවලට හේතුව කම්පයයි. එනම් තමා විසින් මෙලොවදී මෙන්ම පෙර භව වලදී කරන ලද යහපත් අයහපත් ක්‍රියාවල ප්‍රතිඵලයයි. එම ප්‍රතිඵලය පිළිබඳව සිතා ලැබෙන දුක, සැප, දෙකෙහිදීම මධ්‍යස්ථ භාවය ඇති කර ගැනීමෙන් පස්සද්ධි සම්බොජ්ඣංගය වැඩේ. පෙර භව වලදී කරන ලද යහපත් අයහපත් ක්‍රියාවල ප්‍රතිඵලයයි. එම ප්‍රතිඵලය පිළිබඳව සිතා ලැබෙන දුක,

සිත එක අරමුණක නොසැලී සිටීම නොයෙක් නොයෙක් අරමුණුවල නොගැටී භාවනා අරමුණෙහිම එල්ඹගැනීම ‘සමාධිය’ නම් වේ. සමාධි සම්බොජ්ඣංගය ඇතිවීමට නැතිවීමට කරුණු 11 ක් වේ.

- i. වත්ථු විසඳ කිරියතා -: අභ්‍යන්තර හා බාහිර වස්තු පිරිසිදු කරගැනීම.
- ii. ඉන්ද්‍රිය සමත්ත පටිපාදයතා- ශ්‍රද්ධාදී ඉන්ද්‍රිය සමච

“ කයේ සැහැල්ලුව හා සිතේ සැහැල්ලුව යනුවෙන් සැහැල්ලුතා (පස්සද්ධි) දෙකක් වේ. ඒ පිළිබඳ මනා සිහිනුවණින් නිතර නිතර මෙනෙහි කිරීමෙන් නූපන් කාය/මන සැහැල්ලුවද, උපන් කාය/මන සැහැල්ලුවේ දියුණුව හෙවත් පස්සද්ධි සම්බොජ්ඣංගයේ දියුණුව ඇති කරයි ”

ආකාර පහක් පමණ වේ. එයින් තමාගේ සිත සන්සුන් වන ආකාරයේ සක්මන තෝරාගත යුතුය. නොඑසේ නම් පදවල වේදනා ආදිය ඇති වී භාවනාව නතර කිරීමට සිදුවීමෙන්ද සිත නොසන්සුන් වීමෙන් බොජ්ඣංග නොවැඩේ. iv. මජ්ඣන්ත පයෝගතා” යනු මධ්‍යස්ථ ප්‍රයෝග අනුගමනය කිරීමයි. එනම් භාවනාවක් වැඩීමට විරියය සහ සමාධිය සමානව තිබිය යුතුය. විරියයයෙන් තොරව සමාධිය වැඩීමෙන් තිනමිද්ධයද සමාධියෙන් තොර විරියය නිසා උද්ධවිඡ කුක්කුච්ඡ ද ඇති වේ. ඒ නිසා භාවනා වැඩීමේදී සිය ශක්තියට අනුව මධ්‍යස්ථ භාවයෙන් භාවනා නොවැඩීමේදී පස්සද්ධි සම්බොජ්ඣංගය බිඳ වැටේ. එමෙන්ම කයට දැනෙන දුක හා සැප පිළිබඳව මධ්‍යස්ථව බැලිය

සැප, දෙකෙහිදීම මධ්‍යස්ථ භාවය ඇති කර ගැනීමෙන් පස්සද්ධි සම්බොජ්ඣංගය වැඩේ. v. නොසන්සුන් කාය ක්‍රියා ඇති අය නිසා නිවුණ මනසක් පවත්වා ගත නොහැක. නොනිවුණ මනස හේතුවෙන් පස්සද්ධි සම්බොජ්ඣංගය නොවැඩේ. vi. සන්සුන් ක්‍රියා ඇති කල්‍යාණ මිත්‍ර සේවනය කාය, චිත්ත ශක්තිය දියුණු කරයි. vii. පස්සද්ධි සම්බොජ්ඣංගය ඇති කර ගැනීමෙන් සති, සමාධි, ප්‍රඥා වැඩීමට එය උපකාර වන බව දැන එයට නැමුණු සිතක් ඇති කර ගැනීමෙන් හා ඉහත කරුණු පිළිපැදීමෙන් පස්සද්ධි සම්බොජ්ඣංගය වැඩී ආශ්‍රව ප්‍රභාණය වේ.

- iii. නිමිත්ත කුසලතා -: භාවනාරම්මණයන්ගේ නිමිති සිතට ගැනීමේ සමත්බව.
- iv. සමයෙ විත්තස්ස -: පග්ගහනතා සිතට අනුබල දීමට සුදුසු අවස්ථාවේ අනුබල දෙන බව.
- v. සමයෙ විත්තස්ස නිග්ගහණතා -: සිතෙහි වේගය අඩු කළ යුතු අවස්ථාවේ එය සිදු කළ හැකි බව.
- vi. සමයෙ සංපහංසනතා -: සිත සතුටු කිරීමට අවශ්‍ය විටදී සතුටු කරවිය හැකි බව.
- vii. සමයෙ අජ්ඣුපෙක්ඛණතා -: සිත මධ්‍යස්ථව පවත්නා කල්හි එය හඳුනාගැනීමට හැකි බව.
- viii. අසමාහිත පුග්ගල පරිවජ්ජනතා -:

vi. **කමාධි කම්බොජ්ඣංගය** **12පිටුවෙන්....**

සමාධියෙන් තොර පුද්ගලයන් අත්හරින බව.
ix. සමාහිත පුද්ගල සේවනකා -:

සමාධියෙන් යුක්ත පුද්ගලයන් සේවනය කරන බව.

X. කඩානවීමකට පත්වූ සේවකයන් :-

ධ්‍යාන මාරී ඵල ධර්මයන් මෙතෙහි කරන බව.

xi. තදබිමක්කා :-

සමාධි සම්බෝජකයන්ගේ නැමුණු සිත් ඇති බව.

i. වත්පු විසඳකිරීම

යෝගාවචරයා විසින් භාවනා කාලය තුළ පරිහරණය කරන කුටිය බාහිර පරිසරය හා බඩු භාණ්ඩ පිරිසිදුව පිළිවෙලට පවත්වා ගැනීමයි.

අපිරිසිදු බව හා අපිළිවෙල ඇති කල්හි සිත විකෘත වේ. එවිට සමාධිය බිඳ වැටේ. එසේම අන්‍යාවධ්‍යාම භාණ්ඩ පමණක් පරිහරණය කළ යුතුය. නැතහොත් විවිධ පලිබෝධ ඇතිවී සමාධියට බාධා පැමිණේ.

ii. ඉන්ද්‍රිය සමන්ත පටිපාදන

ශ්‍රද්ධාව, විරියය, සතිය, සමාධිය, ප්‍රඥාව යන ඉන්ද්‍රිය පහ මධ්‍යස්ථ විය යුතුය. එනම් යම් යෝගාවචරයෙකුට ශ්‍රද්ධාව වැඩි වී අනෙකුත් ඉන්ද්‍රිය පහව අඩු වුවහොත් එම යෝගියාගේ මෝහය වැඩි සමාධි සම්බෝජකයන්ගේ බිඳ වැටේ. විරියය ඉන්ද්‍රිය අධික වුවහොත් උද්ධවිච්ඡ-කුක්කුච්ඡ නිවරණ ඇති වී සමාධි සම්බෝජකයන්ගේ බිඳ වැටේ. මේ ආදී වශයෙන් සිදුවන බැවින් ශ්‍රද්ධාදී ඉන්ද්‍රිය මධ්‍යස්ථ කර ගත යුතුය.

iii. නිමිත්ත කුසලතා

තමන් වඩන භාවනාව තුළින් අර්පණ උපචාර ආදී නිමිති පහළකර ගැනීම සඳහා අවබෝධයෙන්ම නිවැරදිවම භාවනා වැඩීමේ දක්ෂතාවය තිබිය යුතු බවය.

iv. සමයෙ වත්තස්ස පශ්ගහන

භාවනා වැඩීමේදී පංචනිවරණයන් පැන නැගී විරිය ආදිය හීනවන අවස්ථා හඳුනාගෙන අදාළ දුර්වලතාවය දුරු කිරීම පිණිස අවශ්‍ය උපදෙස් සිතට ලබාදීමට හැකිවීමයි. මෙහිදී යම් යෝගියෙකුට තීනමිධ ඇති වන්නේ නම් විරිය සම්බෝජකයන් වැඩිය යුතුය. යමෙකුට භාවනා නොවැඩෙන්නේ නම්

ධම්මවිචය සම්බෝජකයන්ගේද, භාවනාව පිළිබඳ සන්තුට්ඨියක් නොමැත්තේනම් පිති සම්බෝජකයන් ආදී වශයෙන් උපකාර කරගනිමින් සමාධි සම්බෝජකයන් වැඩිය යුතුය. V. එසේම සිතේ වේගය, විරියය අඩුකළ යුතු අවස්ථාවල අඩු කරමින්ද වැඩිකර ගත යුතු අවස්ථාවල වැඩි කර ගනිමින්ද මධ්‍යස්ථව පවත්වා ගත යුතු කල්හි මධ්‍යස්ථ කර ගනිමින්ද දුරු කළ යුතු පුද්ගලයින් දුරු කරමින් කලාපය මතු සේවනය ඇති කරගනිමින් සමාධි සම්බෝජකයන් නැමැණු සිත් ඇතිව භාවනා වැඩීමෙන් සමාධි සම්බෝජකයන් වැඩි ආශ්‍රව ප්‍රභාණය කළ හැකිය.

උපේක්ෂා සම්බෝජකයන් සඳහා

සම්බෝජකයන්ගේ අවසානය උපේක්ෂා සම්බෝජකයන්ගේ උපේක්ෂා හෙවත් උපේක්ෂාව යනු මධ්‍යස්ථ භාවයයි. කුමන මධ්‍යස්ථ භාවයදැයි අටුවාව මෙසේ විස්තර කරයි. පංච ධම්මා උපේක්ෂා සම්බෝජකයන්ගේ උපදාදාය සංවත්තන්ති....” මහණෙනි ධර්මයේ පස් දෙනෙක් උපේක්ෂා සම්බෝජකයන්ගේ උත්පාදය පිණිස වෙති”

- i. සත්ත මජ්ඣන්තකා
- ii. සංඛාර මජ්ඣන්තකා
- iii. සත්ත සංඛාර කොළොයන පුග්ගල පරිජ්ජනකා
- iv. සත්ත සංඛාර මජ්ඣන්තක පුග්ගල සේවනකා
- v. තදබි මුක්තකා

සත්ත මජ්ඣන්තකා
සත්වයන් කෙරෙහි මධ්‍යස්ථ භාවයයි. එනම් මවිපිය දුදරු ගෝල බාල පිරිස් කෙරෙහි ඇලීමෙන් ඔවුන් ගැන නිතර සොයමින් දුක් වෙමින් සතුටු වෙමින් සිටීමෙන් වැළකීමයි.

සංඛාර මජ්ඣන්තකා
තමන් පරිහරණය කරන නොකරන තමා සම්පයේ හා දුර ඇති බඩු භාණ්ඩ ආදිය පිළිබඳ රැකීම, ප්‍රවේසම් කිරීම, අලුත් කිරීම ඒ ගැන සිතමින් සතුටු වීම, දුක් වීම ආදී වශයෙන් මධ්‍යස්ථ භාවයෙන් තොරව ඇලීම හා ගැටීම දුරලීමයි.

තෙවැන්නෙන් අර්ථවත් වන්නේ ඉහත කරුණු ද්වය පිළිබඳව මධ්‍යස්ථ නොවී ඇලෙමින් නලවමින් සිටින අය දුරු කොට මධ්‍යස්ථ පුද්ගල සේවයෙන් උපේක්ෂා සම්බෝජකයන්ට නැඹුරු සිතක් ඇතිව භාවනා වැඩීමයි.

මේ ආකාරයට සබ්බාසව සුත්‍රයේ සඳහන් සත් ආකාර වූ ආශ්‍රව ප්‍රභාණය කිරීමෙන් සතර මාරී ඵල ධර්මයන් අවබෝධයෙන් අමාමහ නිවන් ලබන්නා.

ශ්‍රී ලංකාවේ සමස්ත ජනගහනයෙන් 70% පමණ බුදු දහම අදහති. අනුබුදු මිනිඳු මහරහතන් වහන්සේ මෙරට බුදු දහම ස්ථාපිත කර දැනට වසර දෙදහස් හයසියක් ඉක්මවා ගොස් ඇත. මෙම අති දීර්ඝ කාල සීමාව මිනිස් සිත්සතන් තුළ බුදුදහමේ මූලික හරය නිවැරදිව හා ස්ථාවරව මුල්බැස ගැනීමට කාලය ප්‍රමාණවත් වේ. බුදුදහම හා බෞද්ධ සංස්කෘතිය ජීවන

සමගාමී මාවතක් තුළ ගමන් නොකරන බැවින් දෙවියන් යදින්නා හෝ භූත විද්‍යාවේ නියැලෙන්නා කිසිදු බුදුසව්වකු නොවේ. තථාගත දහමට අනුව නිවන් ලබන මග අතිශය සුන්දරය. ලෝකෝත්තර සුවය ගෙනදේ. පවතින සංකීර්ණ සමාජය තුළ මිනිසාගේ හදවත තෘෂ්ණාවෙන් පිරී ඉතිරි

අවංකවම ලංචිය යුතුවේ. බුදුදහම එක් අංශයකින් දර්ශනයකි. මෙලොව ජීවන මග සාර්ථක කරගන්නා අන්දම ත්‍රිපිටකයේ විවිධ සූත්‍රවල දක්වා තිබේ. පුද්ගලයාට ස්වකීය ජීවිත කාලය තුළදී ජීවන ගැටළු ඇතිවන්නේ ඔවුන්ගේම වැරදි ක්‍රියාකාරකම්වල ප්‍රතිඵලයක් ලෙසයි. ඒවාට විසඳුම් ලබාගැනීමේදී තමා දෙසටම විමසුම් ඇස යොමුකරවීම යෝග්‍ය වේ. සිත, කය, වචනය

“ පුද්ගල සන්නාහගත හා සමාජගත අර්බුදවලට පැහැදිලි විසඳුම් බුදුදහමේ දැක්වීමට ඇත. ඕනෑම අර්බුදයක් සමනය කර ගන්නා ආකාරය බුදු දහමේ සඳහන්ය. බුදු සහමේ අවසාන පියවර නිවන වුවද ලෝකික ජීවිතය සාර්ථක කර ගන්නා අන්දමද බුදුදහමේ පෙන්වා දෙයි. ඒ නිසා බුදුදහම නිවැරදිව අධ්‍යයනය කොට තම තමන්ගේ දෛනික ජීවිතය සාර්ථක ලෙස සකස්කර ගැනීමට උත්සහ කළ යුතුයි ”

දර්ශනය කොට ගත් බෞද්ධ පිරිසක් රට තුළ දක්නට සිටිය යුතුය. නමුත් එවන් බුද්ධිමත් පිරිසක් මේ දිවයිනේ සැලකිය යුතු තරමින් නොමැති බව සඳහන් කළ යුතුය. ජනතාවගේ ක්‍රියාකාරකම් විග්‍රහ කර බලන විට මැනවින් ඒ පිළිබඳව විදහා පෙනේ.

‘නත්ථි මෙ සරණං අඤ්ඤං බුද්ධො මෙ සරණං වරං’ බුදු සරණ හැර අන් සරණක් මට නැත. ධර්මය හැර අන්සරණක් මට නැත. සංඝයා හැර අන්සරණක් මට නැත. යන ජීවන වක්‍රය පිළිපැදිය යුතු බෞද්ධයා වර්තමානයේ නානාවිධ ඇදහිලි හා භූත විද්‍යාව වැළඳ ගෙන ඇත. බුදු දහමක් භූත විද්‍යාවන්

ඇත. පුද්ගල සන්නාහගත හා සමාජගත අර්බුදවලට පැහැදිලි විසඳුම් බුදුදහමේ දැක්වීමට ඇත. ඕනෑම අර්බුදයක් සමනය කර ගන්නා ආකාරය බුදු දහමේ සඳහන්ය. බුදු සහමේ අවසාන පියවර නිවන වුවද ලෝකික ජීවිතය සාර්ථක කර ගන්නා අන්දමද බුදුදහමේ පෙන්වා දෙයි. ඒ නිසා බුදුදහම නිවැරදිව අධ්‍යයනය කොට තම තමන්ගේ දෛනික ජීවිතය සාර්ථක ලෙස සකස්කර ගැනීමට උත්සහ කළ යුතුයි. ‘ඔබ එබඳුම පහතක් වන්න’ ‘තමාට පිහිට තමාමය’ ‘තමාගේ ගැලවුම්කරු තමාමය’ පිරිසිදු වීම හෝ අපිරිසිදු වීම තමාගෙන්ම ඉටුවිය යුත්තකි. මෙම අනඟි බුදුවදන් වලට බෞද්ධයා

පාලනය කරගනිමින් ක්‍රියා කරන්නාට මතු වන අර්බුද අල්පය. ධම්මවාරීව ජීවනමග සකස්කරගතහොත් පැන නගින ජීවන අර්බුද දුක් පීඩා මඳ වේ. යහපත් ලෙස සිතමින් ශිෂ්ඨ වචන කථා කරමින් යහපත් ලෙස ක්‍රියා කරන්නාට ඉදිරි ගමන සුවදයක කරගැනීමට පිළිවන.

මිනිසන් බවක් ලැබීම දුෂ්කර කටයුත්තකි. ඉතාමත් අපහසුවෙන් ලබාගත් මෙම මිනිසන් බව නැමති සම්පත්තිය පිළිබඳව විත්ත සන්නාහය තුළ කිසියම් වූ වැටහීමක් අවබෝධයක් ඇති කර මෙලොව හා පරලොව ජීවිත සාර්ථක බවට පත් කර ගැනීමට අවකාශ ලැබෙන බව පෙන්වා දියහැකිය.

පූජ්‍ය මෙන්තානි අසේකා මෙහෙණින් වහන්සේ

ලෝකයේ නොයෙක් සුවඳවත් මල් වර්ග තිබේ. එම සුවඳවත් මල් වලට අමතරව තවත් සුවඳ විලවුන් ඇතුළු සුවඳවත් ද්‍රව්‍ය හා නොයෙක් සවිඳ ලබා ගන්නා ක්‍රම ඇත. ඒ අතර මල් සුවඳ සුභාවිකව ඇතිවී පැවතී නැති වී යයි. පිටිව, රෝස, සේපාලිකා ආදී විවිධ සුවඳ වර්ගයෙන් යුක්ත මල් වර්ග මේ ලෝක ධාතුව තුළ පවතී. ඒවායේ සුවඳ කාලයක් තුළ ඇතිවී නැතිවන අතර යම් දුර ප්‍රමාණයක් තුළ හඹා යනු ඇත. එනම් එම මල් ඇතුළු සුසුම් සුවඳ වර්ග යමු සීමාවක් තුළ පවතින බව පැහැදිලිවේ.

බෞද්ධයාගේ අත් පොත වූ ධම්ම පදය තුළින් බුදුරජාණන් වහන්සේ මල් සුවඳක ඇති සීමාව හා සිල් සුවඳෙහි ඇති අසීමිත බව දේශනා කොට ඇත. ධම්ම පදයෙහි පුෂ්ප වග්ගයෙහි සඳහන් 11, 12, 13 යන ගාථාත්‍රය කියවීමෙන් ඒ බව පැහැදිලි වේ.

“න පුෂ්පං ගන්ධො පටිච්චාතමේති
න චන්දනං තගරං මල්ලිකා වා
සනං ව ගන්ධො පටිච්චාතමේති
සබ්බා දිසා සප්පුරිසො පචාති”

(මල් සුවඳ උඩු සුළඟට නොහමන්තේය, සත් ගුණවතුන්ගේ සිල් සුවඳ උඩු සුළඟට ද හමන්තේය.)

“චන්දනං තගරං වාපි
උප්පලං අථ වස්සි කී
ඒතේසං ගන්ධ ජාතානං
සීල ගන්ධො අනුත්තරෝ”

සිල් වන්තව, ගුණවන්තව ජීවත් වනු ඇත. ඔවුන් සඳහා මෙම නමස්කාර කරමි යනුවෙනි.

සීලය යනුවෙන් හික්මීම, හැදියාව, සංවර බව ආදී වශයෙන් අර්ථ දැක්වීමට පුළුවන. හික්මීම නොමැති නම නිසා සමාජය තුළ නොයෙක් සපරාධී ක්‍රියා සිදුවේ. විනයක් ඇති සමාජයක හා විනයක් නැති සමාජයක වෙනස අපට පැහැදිලිව දැකගත හැකිය. මෙහිදී සිත, කය, වචනය යන ත්‍රිවිධධර්මයෙහි හික්මීම ගත හැකිය. ධම්ම පදයේ විත්ත වග්ගය තුළින් සිතේ අසංවර බව පෙන්වන බුදුගිමි නොහික්වුනු සිත කුළුමිමෙකුට සමාන කොට ඇත. ඒ තරමටම සීලයක් නැතිවීම හයානක බව පැහැදිලි කොට ඇත.

සිතීන් අභිධ්‍යා, ව්‍යාපාද, මිථ්‍යා දෘෂ්ඨි යන වැරදිද කයින් සතුන් මැරීම, කාම මිත්‍යාවාරය යන වැරදි තුනද වචනයෙන් බොරු කීම, කේලමකීම, නපුරු වචනකීම, හිස් වචන කීම යන වැරදි හතරද වැරදි දහය ත්‍රිවිධධර්මයෙන් ස්ඵවන දස අකුසල් ලෙස හැඳින්වේ. අසංවරකම, අ2සීලාවාරකම තුළ ඇතිවන්නේ ඉහතින් සඳහන් කළ වැරදි සහයයි. එම වැරදි කිසිවෙකු අනුමත නොකරනවා සේම සමාජ සංස්ථාවට ව්‍යසනයක්ද ගෙන දෙනු ඇත. එනිසා සිල්වත් වීම අවශ්‍ය වන්නේය. සිල්වත් වීම තුළින් මුළු සමාජ පද්ධතියටම යහපතක් සිදුවනු නිසැකය.

සීලයෙහි ප්‍රබේධ පිළිබඳ විමසා බැලීමේදී සීලයෙහි ඇති වටිනාකම පැහැදිලිවේ. ඒ අනුව සීලයෙහි කොටස් 04ක් පිළිබඳ කරුණු අනාවරණය වේ. එනම්,

කිවසුකු නොවේ. අංගුලිමාල වැනි දරුණු පුද්ගලයෙකු පැවිදි විමන් සමඟ විශාල පිරිසකට සෙත ශාන්තිය සැලසුණි. දරුවන් බිහිකිරීමට සිටින මව්වරුන්ට ආශීර්වාදයක් උදෙසා අංගුලිමාල පිරිත පවා දේශනා කරන්නට යෙදුනේ එම හේතුවෙනි. සිල්වත්වීමේදී ලැබෙන විපාක පිළිබඳවද දේශනා කර ඇත. එනම්,

1. මහත් වූ භොගස්කන්ධයක් ලැබීම.
2. කීර්තිය ඇතිවීම.
3. විසාරද බව.
4. මූලා නොවූ සිතීන් මරණයට පත් වීම.
5. මරණින් මතු සුගතිගාමී වීම.

සීලය තුළින් මුළු ලෝකයම සුවපත් වනු ඇත. සිත, කය, වචනය, යන තිදොරින්ම හික්මීම තුළින් කෙනෙකුගේ සීල ගුණය ඉස්මතු වේ. එය මුළු මහත් සත්වයාටම සැප පිණිස පවතී. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සිල් සුවඳ මුළු විශ්වයටම පැතිරී ගිය බව අපි දනිමු. දෙවි දේවතාවුන්ගෙන් පවා වන්දනා මානසයට ලක්වූයේ එම හේතුවෙනි.

අද සමාජයේදී සිල්වත් ගුණවත් අය සිටිති. හික්මුන් වහන්සේලා ඇතුළු ගිහි බෞද්ධයන් සිල් සමාදන්ව එම සිල් සුවඳ ප්‍රදේශය පුරාම පතුරවති. පංච ගීලය, අෂ්ඨාංග සීලය, දස සීලය, ප්‍රාතිමෝක්‍ෂ සංවර සීලය ආදී දෙඅංශය තුළම සිල් රකින පිළිවෙත දක්වා ඇත. එම සිල් පද නිසා මුළු මහත් සමාජයටම සුවඳ දනෙනු ඇත. මල් සුවඳට වඩා මෙන් සුවඳවත් දේවල් වලට වඩා සිල් සුවඳ හමා එන්නේ එම හේතුවෙනි. එමනිසා අප සැම කෙනෙක්ම සුවඳවත් මලක් සේ අරටුවක් ඇති ගසක් සේ බැබළෙන ආකාරයෙන් සිල්වත්ව ගුණවත්ව ජීවිතය පවත්වාගෙන යමින් දුර්ලභව ලද මනුෂ්‍ය ජීවිතය අර්ථවත් කර ගනිමු.

මල් සුවඳයි සුවඳයි

(සඳුන් සුවඳ - මල් සුවඳ දැ ඇතුරෙන් හටගැනෙන (නොඑක්) සුවඳට වඩා සිල් සුවඳ මැ ඉතා අගනේය.)

අප්ප මත්තෝ අයං ගන්ධො
යායං තගර චන්දනී
යෝව සීලවතං ගන්ධො
වාති දේවසු උත්තමෝ”

(තුවරලා සඳුන් සුවඳ ඉතා සුදුසු. සිල් වතුන්ගේ සිල් සුවඳ දෙවියන් අතර පවා පැතිරේ.)

සීලය යනු කාය වාග් සමෝධානං සීලං” ආදී වශයෙන් කය වචනය සංවර කර ගැනීමයි. සීලයෙහි වටිනා කම ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ තරම් ප්‍රඥාවෙන් දුටුව හා ප්‍රායෝගික වශයෙන් ප්‍රගුණ කළ තවත් අයෙක් නැති තරමය. එමනිසාම උන් වහන්සේ සීලයට සුවිශේෂී ස්ථානයක් ලබා දී ඇත. ත්‍රිපුණ්‍ය ක්‍රියා, දස පාරමිතා, දස රාජධර්ම යන ස්ථානයන්හි සීලය යන වචනය දෙවන ස්ථානයෙහි තබා තිබේ. සජ්ත විසුද්ධි වල පළමුව දක්වා ඇත්තේ සීලයයි. එයින් පැහැදිලි වන්නේ සීලය මොනතරම් පුද්ගලයා හා සම්බන්ධ වන මාතෘකාවක්ද යන වගයි.

බුදුරජාණන් වහන්සේ තරම් සිල් සුවඳින් අග්‍රවූ උත්තමයෙක් තවත් නැති තරමය. උන් වහන්සේ තුන් ලෝකයටම අග වූ සේක. උන් වහන්සේගේ සිල් ගුණය තුන් ලෝකයෙහිම පැතිර ගිය බව සඳහන් වේ. එම සිල් සුවඳට සමකළ හැකි සුගන්ධයක් තුන් ලෝකයෙහිම ඇත්තේද නැත. බුදු, පසේ බුදු, මහ රහත් නික්ලේසි උත්තමයන් වහන්සේලා සීල, සමාධි, ප්‍රඥා, විමුක්ති, විමුක්තිඥාන යන උසස් ගුණයෙහි පිහිටා කටයුතු කළහ. ඒ අතර සිල් ගුණය ප්‍රධාන වේ.

සිල් ගුණයෙන් පිරිපුන් අයට මුළු ලෝකයාම වන්දනා මාන කරනු ඇත. ඒ බව පැහැදිලිවන තැනක් ලෙස සක්‍ර දේවේන්ද්‍රයාගේ වැඳීම හැඳින්විය හැකිය. දිනක් සක්‍ර දේවේන්ද්‍රයා මාතලී රථාවාර්ය වරයාත් සමඟ අහසින් ගමන් කරන විට සක්‍ර දේවේන්ද්‍රයා පොළොවට බැස වැඳ නමස්කාර කරන්නට විය. එවිට මාතලී රථාවාර්යවරයා ප්‍රශ්න කරන්නේ ඔබ දෙවියන්ගේ නායකයා වෙලන් ඇයි මනුස්ස ලෝකයට වැදින්නේ කියාය. එවිට සක්‍ර දේවේන්ද්‍රයා,

“යේ ගභවියා පුඤ්ඤකරා
සීල වන්තා උපාසිකා
ධම්මේන ධාරං පෝසෙන්ති
තං නමස්සාමි මාතලී”

යනුවෙන් මනුෂ්‍යලෝකයෙහි සමහරක් දෙනා ධාර්මික දිවි පෙවකක් ගත කරමින් අඹුදරුවන් පෝෂණය කරමින්

1. ප්‍රාතිමෝක්‍ෂ සීලය
  2. ඉජ්ජිය සංවර සීලය
  3. අජීව පාරසුද්ධ සීලය
  4. ප්‍රත්‍ය නිශ්ශ්‍රිත සීලය
- සී ල යෙ හි ප්‍ර හේ ද
වශයෙන් දැක්වූ මෙම කොටස් 4 සමස්ථයක් ලෙ කොටස් 7කට බෙදා දැක්වීමට පුළුවන. එනම්,

1. වාරිත්ත සීලය
2. වාරිත්‍ර සීලය
3. ආභිසමාවරික සීලය
4. ආදී බ්‍රහ්මවරියක සීලය
5. ලෝකික සීලය
6. අපාත කොටික සීලය
7. ලෝකෝත්තර සීලය

දිනක් බුදුරජාණන් වහන්සේ හමුවීමට පැමිණි එක්තරා දේවතාවෙක් උභ්‍යන්තරික බාහ්‍ය වූත් ක්ලේශ ජටාව නැති කළ යුත්තේ කෙසේදැයි ප්‍රශ්න කළේය. ඊට බුදුරජාණන් වහන්සේ මේ පිළිතුරු දුන්හ.

සීලේ පතිවියාය නරෝ සපඤ්ඤෝ
චිත්තං පඤ්ඤංව භාවයං
ආතාපි නිපකෝ හික්ඛු
සෝ ඉමං විජපෙ ජටං”

ඉහත ගාථා ධර්මයෙන් පැහැදිලි වන්නේ බෞද්ධ විමුක්ති මාර්ගයෙහි මූලිකම පදනම සීලය වන බවයි. සීලය තුළින් පුද්ගලයාගේ ගමන් මාර්ගය නිවැරදි පැත්තට යොමු කරනු ඇත. ඕනෑම දරුණු පුද්ගලයෙක් සිල්වතෙක් වූ කල්හි මුළු මහත් සමාජයටම එහි ආනිසංස ලැබෙන බව අමුතුවෙන්

**කොබෙයිගනේ පුබ්බිලිය ශ්‍රී
සාරානන්ද පිරිවනෙහි ආචාර්ය
ගලගෙදර රතනවංශ හිමි.**

තණ්ඩිය තණ්ඩි ජාතක කථා කොතෝ වන තණ්ඩි ජාතක කථාව...
 යේච්චෝච්චෝ ජාතකය
 ③ - අනුබේදන -
3 ඉච්ච
වෙච්ච
 ජාතකය, චිත්‍ර චාලිත ඡායාරූපවලින්

වො.. අනුබේදන ජාතකයේ
 රජයේ.. චිත්‍ර ඡායාරූප වීදු
 සිටි වැදුරක් විය. දැන් විය
 භාග වැටී.. ජන භාගය..
 වො සිටි වැදුරේ.. කියවෙන්න
 නොවැටී.. එක් කොටසක්
 දැනටමත් ජා විනිශ්චයකි
 ජිවි භාගයේ..
 ජන භාගය වන බලයේ
 අනුබේදන සේවය දැන් වො
 වැදුර භාග වැටී භාගය..
 වො දෙරෙන භාගයේ
 බලය වෙතෙක් කාම ජනවේ..

වො වැදුරේ සිටි සිටි..
 ච්චයේ කථාවලින් කථා
 කථාවලින් ච්චයේ වන
 ච්ච කථාවලින් වො සිටි
 වැදුරේ දැන් වැදුරේ
 වො කථාව..

ච්ච කථාවලින් කියවේ දුර
 වැටී කථා රචනා වැටී..
 ච්ච අනුබේදන කථාව..
 වො වැටී දෙරෙන ච්ච
 ච්ච කථාවලින් නොදැන..

ච්ච කථාව..
 ච්ච කථාව..
 ච්ච කථාව..
 ච්ච කථාව..
 ච්ච කථාව..
 ච්ච කථාව..

ච්ච කථාවලින් කථාවලින්
 ච්ච කථාවලින් කථාවලින්
 ච්ච කථාවලින් කථාවලින්
 ච්ච කථාවලින් කථාවලින්
 ච්ච කථාවලින් කථාවලින්
 ච්ච කථාවලින් කථාවලින්

ච්ච කථාවලින් කථාවලින්
 ච්ච කථාවලින් කථාවලින්
 ච්ච කථාවලින් කථාවලින්
 ච්ච කථාවලින් කථාවලින්
 ච්ච කථාවලින් කථාවලින්
 ච්ච කථාවලින් කථාවලින්

ච්ච කථාවලින් කථාවලින්
 ච්ච කථාවලින් කථාවලින්
 ච්ච කථාවලින් කථාවලින්
 ච්ච කථාවලින් කථාවලින්
 ච්ච කථාවලින් කථාවලින්
 ච්ච කථාවලින් කථාවලින්

ච්ච කථාවලින් කථාවලින්
 ච්ච කථාවලින් කථාවලින්
 ච්ච කථාවලින් කථාවලින්
 ච්ච කථාවලින් කථාවලින්
 ච්ච කථාවලින් කථාවලින්
 ච්ච කථාවලින් කථාවලින්

ච්ච කථාවලින් කථාවලින්
 ච්ච කථාවලින් කථාවලින්
 ච්ච කථාවලින් කථාවලින්
 ච්ච කථාවලින් කථාවලින්
 ච්ච කථාවලින් කථාවලින්
 ච්ච කථාවලින් කථාවලින්

සෙරදිග රාජ්‍යයෙහි ජේරවැදි ව්‍යාප්තිය

පැරණි ඉතිහාසයක් ඇති ජේරවැදි බුදුසමය පවතින මෙම රට ඊටත් පෙර මරමීම දේශය, රාමඤ්ඤ දේශය යන නම්වලින්ද හැඳින්වීය. ඉරවඩි නදියෙන් ප්ලාශ්‍රිත වන මේ රට ශ්‍රී ලංකාව මෙන් දස ගුණයක් විශාලවේ රැන්ගුන් හා මණ්ඩලේ මෙහි ප්‍රධාන නගර දෙකකි. මියෙන්මාර් දේශයට බුදුසමය පැමිණ ඇත්තේ ලක්දිවට බුදුසමය පැමිණි කාලයේදීය. අශෝක රජතුමා විසින් ධර්ම ප්‍රචාරය සඳහා යැවූ සෝණ හා උත්තර යන හිමිවරුන් වැඩියේ යයි සඳහන් වන ස්වර්ණාභූමිය මියෙන්මාර් හෙවත් බුරුම දේශය බව බුරුම බෞද්දයෝ පිළිගනිති. අතීතයේදී මෙරට දියුණුව පැවති බෞද්ද රාජ්‍ය දෙකක් නම් හංසවතී රාජ්‍යය හා සුධම්මවතී රාජ්‍යය වේ.

11වන සියවසේදී ද බුරුමයේදී බුදුදහම දියුණු රාජ්‍ය කළ අනවරට හෙවත් අනුරාද්ධ රජුටත් ඔහු පුත් කෙයංසිත්ට රජුටත් එකල බුරුමයේ පැවති බෞද්ධ සංස්කෘතික දියුණුවේ කීර්තිය හිමිවේ. ප්‍රකට ස්වේදගොන් වෛතාසය ඉදිවීමද මෙකළ සිදුවිය. එකල බුරුමයේ සෑම කඳු ගැටයක්ම විසල් දාගැබ් සහ විහාර මන්දිරවලින් බැබළුණු බව කියනු ලැබේ.

ලක් බුදු සසුන පිරිහුණු අවස්ථාවක උපසම්පදාව ඇති කීර්ම පිණිස පළමුවන විජයබාහු රජු සිල්වත් උපසම්පදාව ඇති කීර්ම පිණිස පළමුවන විජයබාහු රජු සිල්වත් උපසම්පදා හික්ෂුන් වහන්සේලා බුරුම දේශයෙන් වැඩම කරවා ගන්නා ලදී. බුරුමයෙන් බුදු සසුන පිරිහී ගිය අවස්ථාවකදී එරට ධම්මචේතිය රජු කෝට්ටේ සිටිවන බුවනෙකබාහු රජු වෙත බුරුම හික්ෂුන් වහන්සේලා එවා සිංහල

හික්ෂු සංඝයා වෙතින් උපසම්පදා කරවා ගත්තේය. වැලිතර අඹගහපිටියේ ඥානවිමලිස්ස තෙරණුවෝ බුරුමයට වැඩ උපසම්පදාව ලබාගෙන පැමිණ 1802 දී ශ්‍රී ලංකාවේ අමරපුර නිකාය ආරම්භ කළහ. 1862දී බුරුම දේශයට වැඩි අඹගහවත්තේ ඉන්ද්‍රා සහ වරඤ්ඤාසාමි මෙරටට පැමිණ රාමඤ්ඤ නිකාය නැමැති හික්ෂු පරපුර ආරම්භ කළහ.

මියෙන්මාර් දේශයට යාබදව නැගෙනහිරින් පිහිටියේ නායිලන්තය හෙවත් සියම් දේශය වේ. මහජම ගංගාවෙන් ප්ලාශ්‍රිත වන මෙරට බැංකොක් වර්තමාන අගනුවරය. ජනප්‍රවාදයට අනුව නායිලන්තයට බුදුසමය පැමිණ ඇත්තේ ක්‍රි.පූ.3වන සියවසේදීය. ස්වර්ණාභූමියට පැමිණි සෝණ හා උත්තර තෙරුන් වහන්සේලාගෙන්ම එරටටත් බුදුසමය පැමිණි බව නායි වැසියෝ පිළිගනිති. ක්‍රි.ව.7වන සියවසේදී පමණ ද්වාරවතී නම් බෞද්ධ රාජ්‍යයක් එරට තිබූ බව හියුං සාං පවසයි. ක්‍රි.ව.13වන සියවසේ දී නායිලන්තයේදී සුබෝදය

රාජ්‍යයේ සිරි රෝව නම් රජු ශ්‍රී ලංකාවෙන් මහානුභාව සම්පන්න බුදු පිළිම වහන්සේ නමක් ලබාගත් බව එරට ශාසනවංශයේ සඳහන් වේ. සිතල පටිමා නම් බුදුපිළිම වහන්සේලා කීප නමක්ම මේ දක්වාම එරට වැඩ වෙසෙති.

කෝට්ටේ සවන පරාක්‍රමබාහු රජසමයේදී නායි හික්ෂුන් වහන්සේලා පිරිසක් මෙරටට පැමිණ උපසම්පදාව ලබාගෙන ගිය බව ඉතිහාස වාර්තාවල සඳහන්ය. ලක්දිව බුදුසමය පිරිහී ගිය අවදියේ වැලිවිට ශ්‍රී සරණාංකර හිමිගේ ඉල්ලීම මත 1795 දී මෙහි පැමිණි උපාලි හිමි ප්‍රමුඛ සියම් හික්ෂුන් වහන්සේලා ලක්දිව උපසම්පදාව යළි ඇති කළහ. සියම් නිකාය නැමැති හික්ෂු පරපුර ආරම්භ වූයේ එලෙසිනි.

වර්තමානයේ බිමේර් රාජ්‍ය නමින් හැඳින්වෙන පැරණි කාම්බෝජය නායිලන්තයට යාබද ඊට නැගෙනහිරින් පිහිටියේය. මිකොන්දියෙන් ප්ලාශ්‍රිත මෙහි අගනුවර නොම්පෙන්නය. මෙම දේශය පිළිබඳ මුල්කාලීන තොරතුරු පැහැදිලි නොමැත. 12වන සියවසේදී කාම්බෝජ රජුගේ

පුත් කුමරකු වූ පින්තාමලින් පැවිදිව ලක්දිව උපසම්පදාව ලද බවට ඓතිහාසික වාර්තා ඇත. කෝට්ටේ සවන පරාක්‍රමබාහු රජ සමයේදී මෙම දේශයේ හික්ෂුන් වහන්සේලා අටනමක් කැළණියේදී සිංහල හික්ෂු සංඝයා වෙතින් උපසම්පදාව ලද බව පිනකාල මාලිනී නම් ග්‍රන්ථයේ සඳහන් වේ. වර්තමානය වනවිට රාජ්‍ය ආගම බුදුදහම බවට පත්ව ඇති බිමේර් රාජ්‍යයේ රජුගේ සහාය සහිතව හික්ෂුන් වහන්සේලා පාලනය වේ.

බිමේර් රාජ්‍යයට උතුරින් නායිලන්තයට යාබදව පිහිටි ලාම්සය තුළ 14වන සියවසේ සිට බුදු දහම පැතිර ගොස් ඇත. එහි ධර්ම ප්‍රචාරය කළ හික්ෂුන් වහන්සේලා අතර සිංහල හික්ෂුන් වහන්සේලාද වූ බව පෙනේ. වරින්වර ලාම්සය නායි බලයට හෝ කාම්බෝජ බලයට නතු වූ නමුත් එරට ආගමික කටයුතුවලට හානියක් සිදු වූ බව නොපෙනෙන්නේ කාම්බෝජයත් නායිලන්තයත් බෞද්ධ රටවල් වූ බැවිනි.

ඉන්දියාවේ බුදුදහම පිළිබඳ තත්ත්වය දෙස අවධානය යොමු කරන විට

බුද්ධ කාලයේ දී මගධ, කෝසල වැනි රාජ්‍යවල බහුලව බුදුදහම ව්‍යාප්ත විය. ක්‍රි.පූ.3වන සියවසේදී උතුරු ඉන්දියාවේ විශාල ප්‍රදේශයක මෙන්ම ඉන්දියාවෙන් පිටතද බුදුදහම පැතිරීණි. කනිෂ්ක රජ සමයත් හර්ෂ රජ සමයත් ඉන්දියාව තුළ බුදුදහම දියුණුව පැවති යුගයන්ය. ක්‍රි.ව.12වන සියවස වන විට ඉන්දියාවේ දේශපාලන බලය මුස්ලිම්වරුන්ට ලැබීමත් සමඟ මුස්ලිම් අධිරාජ්‍ය තුළ බුදුදහම තුරන්වන්නට විය.

පී.පී.දේශන් නරඹික හමිගේ ගොඩගම

රංගිරි ශ්‍රී ලංකා බෞදු පැන විසඳුම් - (අන්තර්ජාල කලාපය ප්‍රශ්න අංක 03)

ජනවාරි - දුරකු මස පොහොය ප්‍රශ්නය:-

බෞදු පැනගැට පිළිබඳ විවාද වර්තා දැනුම් පොත් පැහැදිලියක් දැනගන්න.

03). යමාමහ පෙළහැර යනු කුමක්ද? බුදුවීමෙන් පසු පළමුවෙන් ම යමාමහ පෙළහැරපෑවේ කුමක් සඳහාද?

නම : .....

ලිපිනය : .....

පිලිතුර : .....

දුරකථනය අංකය : .....

දිනය : .....

අත්සන : .....

කුපනය

ඔබේ විසඳුම් තැපැල්පත්වල පමණක් ලියා 'රංගිරි ශ්‍රී ලංකා බෞදු පැන විසඳුම්', රංගිරි ශ්‍රී ලංකා මාධ්‍ය ජාලය, අංක 130, නුවරපාර, දඹුල්ල. යන ලිපිනයට 2020-01- දිනට පෙර එවිය යුතුය.

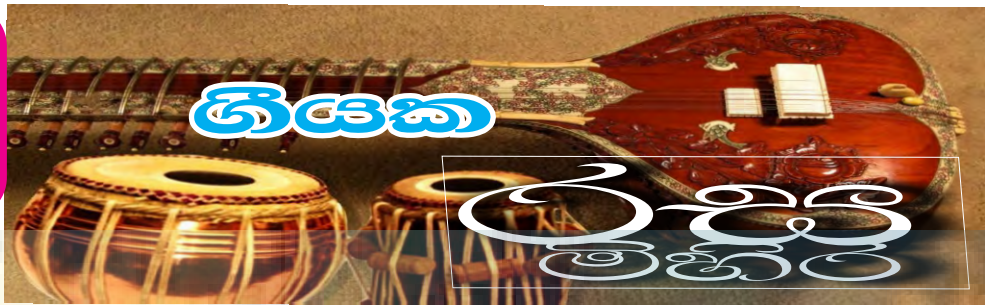
ජයග්‍රාහිකයින් තෝරා ගැනීම කුසලත් ඇදීමෙන් තෝරා ගැනේ.

උගතයුතු කවර ශිල්පයක් වුවද ඉගෙනීම යහපතකි.

සුරත අතිරේකය

සාහිත්‍ය

සුභාවිත ගීයකා

බුදු රජුණේ
බුදු විශාඛාණේ
වනු භත් දෙරණේ අඳුර වකා
පුතරාගමනය කළ වැනවී
පුතරාලෝකය දෙනු වැනවී

විශාඛාණේ බඩ බෝ වැඩ සිටියත් නිසංසලේ
බඩ සෙවණේ දුඛිරත් වැඩවෙයි නිරන්තරේ
බැනියෙන් සිරිපුණු බඩගේ ලෝකය
නොදනම වැද වියදී අවසානය

නිවන්පුරේ සිට අදිසි වෙසින් හෝ වැඩම කරත්
විනිසත් කම ගැන බනා පදයෙන් මෝහය දුරලත්
බඩ දුටු නිර්මල දැනැවි අතීතය
අදවිටු ජනයන් අතර අනාර්ය

ගේය පද - මහාවාර්ය සුනිල් ආරියරත්න
තනුව හා සංගීතය - සරත් දසනායක
ගායනය - ටී ෂෙල්ටන් පෙරේරා

රසි මිහිර

සියල්ලෝම සසර කතරේ අතරමච වෙමු. එහෙත් අපට එය නොපෙනේ, නොදැනේ. අපට පෙනෙන්නේ විචිත්‍ර වූ සර්ව සම්පූර්ණ වූ ලොවකි. ලාභය, යසස, ප්‍රශංසා ආදී වූ සුඛවාදී වූ අවස්ථා වල දී ප්‍රීතියෙන් පිනා යන මිනිසුන් සිතන්නේ සදාකාලික සතුටක් සැනසුමක් මෙලොව පවතින බව ය. ජීවිතයත් සැප සම්පත් ආදියත් සදාකාලික යැයි සිතන ඇතැමුන් තම සැප සම්පත් වර්ධනය කර ගැනීමට අයථා ක්‍රියාවන්ට යොමු වෙති. මිනිසුන් තලා පෙලමින් සමාජයට අහිතකර මත් පැන් මත් ද්‍රව්‍ය වැනි සමාජ විරෝධී ක්‍රියා වල නිරත වෙමින් මුදල් උපයකි, මුදලට මිනී මැරුම් සිදු කරති. මේ සියල්ල අවසන සදාකාලික සැපවත් භාවය ප්‍රාර්ථනා කරති. මේ අපවාරී ක්‍රියා නිසාම තමන්ගේත්

අන් අයගේත් ජීවිත හානි දේපල හානි සිදු වුවත් ඔවුන් මෙම ක්‍රියාවන්ගෙන් මිදෙන්නේ නැත. ඒ වෙනුවට සිය අපවාරී ක්‍රියාවන් සඟවා ගන්නට තව තවත් දූෂිත ක්‍රියා සිදු කරති. වර්තමාන අධිවේගී ජීවන රටාව හා අර්ථ ක්‍රමය තුළ එකෙකු නසා හෝ තමා රජවීමේ බලාපොරොත්තුව නිසා තම දියුණුව උදෙසා ඕනෑම පහත් කාර්යයක නිරත වන්නට මිනිසුන් මැලි නොවෙති. උගතුන් බුද්ධිමතුන් ද මිල මුදලට නතු වී ඕනෑම පහත් ක්‍රියාවක් කරන්නට පෙළඹී සිටිති. ඔවුහු අල්ලස් වංචා මගින් රාජ්‍ය දේපල ද කොල්ල කති. එපමණක් නොව අසීමිත රාග ගින්නෙන් පෙළෙන මිනිසා කම් සැප සොයා යන්නට ගොස් ජීවිතයම ඝනඳුරෙහි සඟවා ගති. බිඳුණ පවුල් වල දරුවන්ගේ වේදනාව බිරින්දෑවරුන්ගේ සැමියන්ගේ වේදනා වලින් සමාජය පිරී තිබේ. පාසල් දරුවන් තරුණියන් කාමාකුරයන්ට

වනු සත් දෙරණේ අඳුර වකා

පුතරාගමනය කළ වැනවී...

බිලිවී මියාදෙති. ඇතැමුන්ටය. හුදු ප්‍රවෘත්තියක් පමණකි. මෙවන් නොමිනිසුන් මැද මනුසත් බවින් පිරිපුන් යහපත් මිනිසුන්ට නිරන්තරයෙන් සැකෙන් භයෙන් ජීවත් වන්නට සිදු වී තිබේ.

"විශාඛාණේ බඩ බෝ වැඩ සිටියත් නිසංසලේ... බඩ සෙවණේ දුඛිරත් වැඩවෙයි නිරන්තරේ..."

නිර්මල බුදු දහම ද කෙලෙසන පාපකරයන් බුදු දහම නමින් විවිධ වූ අමන කම් කරති. නිරතුරුව බුදු දහම දෙසන බුදු දහම අසන රටේ බුදු දහම පිළිපදින්නෝ ඉතා අල්ප ය. බුදු දහම සුරකින පින් බිම පවා දුශ්චරිත වලින් අපවිත්‍රව ඇත. මේ නිසා බුදු දහම තුළ නැවත සංගායනාවක් සිදු විය යුතු ය.

බුදු දහම තුළ පවතින්නේ නමාශීලී ප්‍රතිපත්ති සමුදායකි. එය කිසිවෙකුටවත් බුදු දහම අදහන්නායැයි බල කිරීමක් සිදු නොකරයි. "එහි පස්සිකෝ" යන වදන අනුව බුදු දහම යනු තමා විසින්ම යහපත් යැයි අවබෝධ කරගෙන පිළිපැදිය යුතු දහමකි. එනිසාම උගත් බුද්ධිමත් යැයි කියා ගන්නා ඇතැමුන් ද නුගතුන් ද මෙම ප්‍රායෝගික දහම අනභර වෙතත් මිත්‍යාවන් පසු පස ගමන් කරති. එහි හරවත් භාවය විද්‍යාත්මක භාවය වටහා නොගෙන අන්ධකාරයේ සිටිති.

"මධුනා මංඳෙහි බාලෝ" නම් ධම්මපද ගාථාවට අනුව හැන්ද මාළු පිණි රස නොහඳුන්නා සේම බෞද්ධ නම් දරා ගත්තෝ එහි වටිනාකම නොහඳුනති. මේ නිසා අමනකම් කරමින් අමන ක්‍රියාවන් අනුමත කරමින් අපි සිටිමු. එ නිසා මේ සියලු අමනයින් රැසම ඉන් මුදවා ගන්නට හැක්කේ තවත් බුදු කෙනෙකුට පමණි.

සමාජ ශෝධනයක් කොට ඔවුන් නිවැරදි මග ගෙන යන්නට බුදු කෙනෙකුගේ පුනරාගමනයක් අවශ්‍යය. අදිසි වෙසින් හෝ බුදු රඳුන් යළිත් පැමිණේ නම් එය මහත් අස්වැසිල්ලකි. ඒ මහා ශාන්තිය ජීවිත රැසක් දුක්ඛිත භාවයෙන් මුදවා ගන්නට සමත් වනු ඇත.

බුදු දහම සුරකින තැන් විසින්ම බුදු දහම දූෂණය කර ඇති විටෙක එයින් ලැබිය හැකි සැනසුමක් සෙතක් නොවේ. බුදු දහමේ නිර්මලත්වය කෙලෙසී අවසන්ය. නිවැරදි මග පෙන්වන්නට ගුරුවරයෙකු විය හැකි කිසිවෙකුත් සමාජයේ නැත. එනිසාය බුදු කෙනෙකුන්ගේ පුනරාගමනය අවශ්‍ය වන්නේ.

මේ දෙරණේ අන්ධකාරය දුරු කරන්නට අප තවත් බුදු කෙනෙකු වඩින තෙක් බලා සිටිමු. අපට ඇත්තේ එම බලාපොරොත්තුව පමණි.

මහාවාර්ය සුනිල් ආරියරත්නයන්ගේ පද වැලට ෂෙල්ටන් පෙරේරා ප්‍රාණය සපයා ඇති අයුරු අයුරුය. ඔහුගේ හඬ මහත් ගැඹුරු ජීවන අරුතක් පසක් කරමින් ශ්‍රද්ධා රසය ගෙන්වමින් ගලා යයි.

වාමිකා ජනාති ද සිල්වා

ලංකා ඉතිහාසය

ගොඩනැගීමේදී මූලාශ්‍රවල

ලක්දිව අඛණ්ඩ ඉතිහාසය ගොඩනැගීම සඳහා පාදක කොටගන්නා මූලාශ්‍ර සාහිත්‍යමය හා පුරා විද්‍යාත්මක ලෙස කොටස් දෙකක් වේ. මෙම මූලාශ්‍ර දෙකින් පුරාවිද්‍යාත්මක මූලාශ්‍ර වලින් ලැබෙන තොරතුරු බොහෝ දුරට විශ්වසනීයත්වයට ලං වන බැව් පෙන්වා දිය හැක.

ඊට හේතුව සාහිත්‍යමය මූලාශ්‍ර බොහෝ විට සුළු සිද්ධීන් වටා ගෙනුණු ප්‍රබන්ධවීමත් පුරා විද්‍යාත්මක මූලාශ්‍ර යම් කිසි සිද්ධියක් බොහෝ දුරට ඒ අයුරින්ම ඉදිරිපත් කරන වාර්තාවක් වීම නිසා යයි දැක්විය හැක. බොහෝ අවස්ථා වලදී සාහිත්‍ය මූලාශ්‍ර රචනා කිරීමේදී එම ග්‍රන්ථ කර්තෘවරුන්ගේ පෞද්ගලික රුව අරුවකම් හා ඔවුන් වාසය කළ වටපිටාව වැනි කරුණු එම රචනාවන්ට බලපා ඇත. ඒ නිසා ඒවායේ අන්තර්ගත ඓතිහාසික බිජය වටා නොයෙක් කරුණු ගෙහි ඇති බව දක්නට ලැබෙන කරුණකි. එහෙත් පුරා විද්‍යාත්මක මූලාශ්‍රවල එවැනි තොරතුරු දක්නට ලැබෙන්නේ නැති තරම්ය.

එසේ වුවද පොදුවේ සලකන විට දිවයිනේ අඛණ්ඩ සාහිත්‍යමය මූලාශ්‍ර බව පෙනේ. එසේ අවිච්ඡින්න ඉතිහාසයක් ගොඩනැගීම සඳහා පුරා විද්‍යාත්මක මූලාශ්‍ර ද බෙහෙවින් උපකාරී වන බැව් පෙනේ. මේ පිළිබඳව කරුණු විමසා බැලීමේදී පළමුවෙන්ම සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රවල අන්තර්ගත ඇතැම් කරුණු වල සත්‍යතාවය නිශ්චය කරගැනීමට පුරා විද්‍යාත්මක මූලාශ්‍ර මහෝපකාරී වේ. දෙවනුව සාහිත්‍ය මූලාශ්‍ර වල සඳහන්

සදොස් තැන් නිදොස් කරගැනීමට ද ඒවා පිටිවහලක් වේ. තෙවනුව සාහිත්‍ය මූලාශ්‍ර වල අන්තර්ගත නොවන කරුණු පුරාවිද්‍යාත්මක මූලාශ්‍රවලින් ලබාගත හැකි හෙයින් සාහිත්‍ය මූලාශ්‍ර වලට උෟණ පූරක වශයෙන් පුරා විද්‍යාත්මක මූලාශ්‍ර උපයෝගී කරගත හැකිවේ.

ඊළඟට ලක්දිව අඛණ්ඩ ඉතිහාසයක් ගොඩනගා ගැනීමේදී ඉවහල්වන ප්‍රධාන සාහිත්‍යමය හා පුරා විද්‍යාත්මක මූලාශ්‍ර කිහිපයක් පිළිබඳව විමර්ශණයක යෙදීම උචිත යයි සිතමි.

මේ නයින් සලකන විට සාහිත්‍යමය මූලාශ්‍ර වශයෙන් පාලි වංශ කතා ඉතා වැදගත් වේ. යම්කිසි රටක හෝ පුද්ගලයන්ගේ හෝ පුද්ගලයෙකුගේ හෝ යම්කිසි වස්තුවක හෝ වනත් එවැනි දෙයක හෝ පරම්පරාගත කතා විස්තර කරනු ලබන ග්‍රන්ථ වංශකතා ලෙස හඳුන්වා දිය හැක. මෙම වංශකතාවල විද්‍යාමාන වන ප්‍රධාන ලක්ෂණයක් නම් ඒවා මුඛ්‍ය වශයෙන් බුදුසමය හා අනුරපුර රජවල වටා ගෙහි තිබීමයි.

එබැවින් මේවායේ අංග සම්පූර්ණ ඉතිහාසයක් ගොඩනගා ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය දත්ත සපයන මූලාශ්‍ර වශයෙන් සැලකිය හැකිය. මෙම වංශකතා හා සම්බන්ධ තවත් වැදගත් කරුණක් නම් මේවා බෞද්ධ භික්ෂූන් වහන්සේලා අතින් රචනා වී තිබීම නිසා ආගමික පක්ෂයට ගැඹුරු ව රචනා තිබීමයි.

දැනට ශේෂ වී පවතින වංශකතා ඒවා රචිත භාෂාව ගැන සලකන විට පාලි වංශකතා හා සිංහල

වංශකතා යනුවෙන් කොටස් දෙකකට වෙන්කර දැක්විය හැක. මෙයින් පාලිවංශ කතා අතර දීපවංශය, මහා වංශය, ථූප වංශය, ධාතු වංශය, සිංහල ථූප වංශය, දළදා සිරිත, හා රාජාවලිය යන ග්‍රන්ථ වැදගත් ඒවා ලෙස සැලකිය හැක. මෙයින් දීප වංශය හා මහාවංශය ක්‍රි.ව 4 වන සියවසේ සිට 56 වන සියවස දක්වා කාලයේ දී ලියවී ඇත. දැනට ලැබී ඇති පැරණිතම ශ්‍රී ලාංකික ග්‍රන්ථය වනුයේ දීප වංශයයි. ඇතැම් අය මහා වංශ වූ කළී දීප වංශයේ අවධානයට යැයි දක්වති. එසේ අදහසක් ඇතිවීමට තරම් මෙම ග්‍රන්ථ දෙක අතර සාමාන්‍යයක් දක්නට ලැබේ. පරිච්ඡේද 22 කින් සමන්විත දීපවංශයේ බුදුරජාණන් වහන්සේගේ චරිතයේ එන සමහර සිදුවීම්ද උන්වහන්සේගේ ලංකා ගමනය යන කරුණු විස්තර කිරීමෙන් පසුව විජය රජුගේ රාජ්‍ය සමයේ සිට මහසෙන් රජතුමාගේ රාජ්‍ය කාලයේ අවසානය දක්වා තොරතුරු රැසක් විස්තර කිරීමට උත්සහ දරා ඇත. විජය රජුගේ සමයේ සිට මහසෙන් රජතුමා දක්වා ශ්‍රී ලංකා රාජනාමාවලිය ඒ ඒ රජු හා සම්බන්ධ වැදගත් තොරතුරු සමහරක් සමග මෙහි දක්වා ඇත. එම කරුණු ඉදිරිපත් කිරීමේදී ජනකතා හා ජන විස්වාස ආදිය පදනම් කොටගෙන ඇති අතර ඓතිහාසික කරුණු සංස්කරණය නොකොට ඒ අයුරින්ම මෙම ග්‍රන්ථයේ ඉදිරිපත් කොට ඇත.

දීපවංශය මහා වංශයට වඩා ප්‍රමාණයෙන් කුඩා වුවත් එහි අන්තර්ගත ඇතැම් කරුණු මහාවංශයේ දක්නට නොලැබේ. මහා සම්මත රාජපරම්පරාවට අයත් ඇතැම් රජවරුන්ගේ නම් ප්‍රථම ධර්ම සංගායනාවේදී ධර්මය පිටක වශයෙන් සංගායනා කිරීම, පණඩාසාසදේව රජුගේ පුතුන් දස දෙනාගේ නම් සංසමිත්තා මෙහෙණින් වහන්සේ සමග වැඩම කළ අවශේෂ භික්ෂූන් වහන්සේලාගේ නම් ආදිය එවැනි

ඓතිහාසික කරුණු කිහිපයක් වේ. මෙම කෘතිය විධිමත් සැලසුමකින් තොරව රචනා කරන ලද ග්‍රන්ථයක් වීම නිසා දෝ ඇතැම් තැනක පරස්පර විරෝධී තොරතුරු අඩංගු කොට ඇත. රුවන්වැලි මහා සෑය හා ලෝවා මහා ප්‍රාසාදය දුටුගැමුණු රජතුමා විසින් කළ බැව් එක් තැනක සඳහන් වන අතර තවත් තැනක එමස්ථාන සද්ධාතිස්ස රජතුමා විසින් කරන ලද බැව් සඳහන් වීම ඊට නිදසුන් ලෙස දක්වා ලිය හැක.

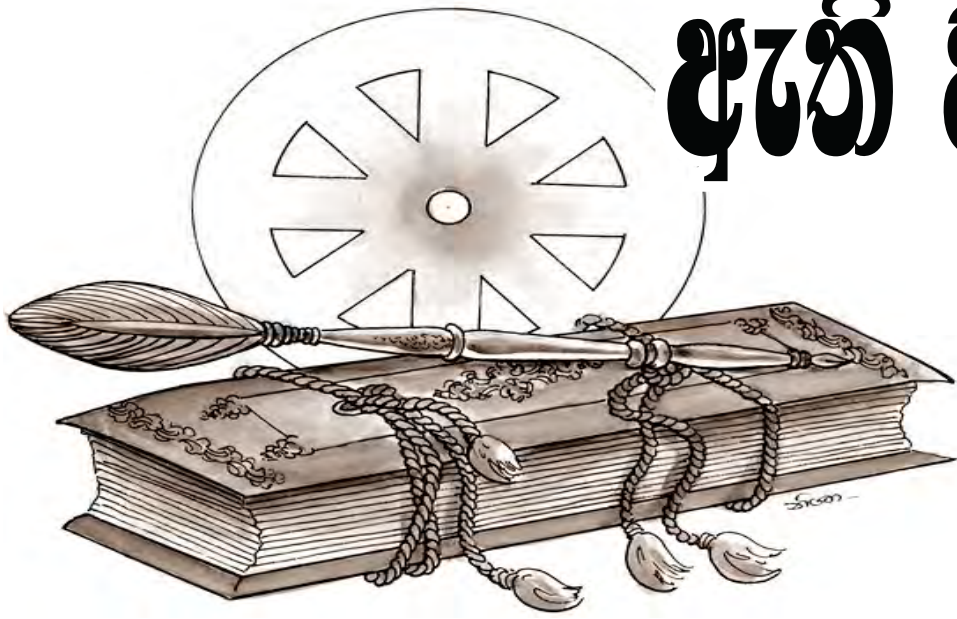
එසේ වුවද ලංකාවේ අඛණ්ඩ ඉතිහාසය ගොඩනැගීමේදී සුවිශේෂී වූ කාර්යභාරයක් ඉටුකරන ග්‍රන්ථයක් ලෙස මහාවංශය දක්වාලිය හැක. ඉතිහාසඥයින්ගේ අදහසට අනුව ක්‍රි.ව 5 වන සියවසේ විසූ අනුරපුර දික්සඳ සෙනෙවියා පිරිවෙනෙහි අධිපති ධාතුසේන රජතුමාගේ මාමා කෙනෙකු වූ මහානාම හිමියන් විසින් මහාවංශය රචනා කළ බව සඳහන්වේ. මහාවංශය නමින් හඳුන්වනු ලබන්නේ පළමු පරිච්ඡේදයේ සිට 37 වන පරිච්ඡේදයේ 52 වන ගාථාව හෙවත් ආරම්භයේ සිට (ක්‍රි.පූ 6 වන සියවස) පමණ සිට මහසෙන් රජතුමාගේ රාජ්‍ය කාලය අවසානය (ක්‍රි.ව 301) දක්වා වූ කාලපරිච්ඡේදය අලෙලා මහානාම හිමි විසින් රචනා කරන ලද ග්‍රන්ථය ලෙසට ද මතයක් විඳිවනුන් අතර ඇත. එහෙත් ඇතැම් අය 37 වන පරිච්ඡේදයේ සිට ඉදිරියට ලියා ඇති කොටස වූලවංශය ලෙස හැඳින්වීමට පෙළඹී ඇත. මහානාම හිමියන් රචිත මහාවංශයේ මුල්

කොටසෙහි බුදුරජාණන් වහන්සේලාගේ සහ රහතන් වහන්සේලාගේද ප්‍රධාන රාජවංශයේද ඉතිහාසය කියැවෙන නිසා එය මහාවංශය ලෙස අර්ථගැන්වූ බව මහාවංශ ටීකාවෙහි සඳහන් වේ.

එවකට රචනා වී පැවැති වෙනත් මූලාශ්‍රවල ආභාස ලබා මහානාම හිමි විසින් රචනා කරන ලද මහාවංශයෙන් මූලික අරමුණ වී ඇත්තේ බුද්ධ ශාසනයන් අනුරපුර රාජධානියේත් යම් යම් කරුණු ඉදිරිපත් කිරීම යයි පෙනේ. එසේ ඉදිරිපත් කිරීමේදී මහා විහාර සම්ප්‍රදාය එම ග්‍රන්ථයෙහි ඉස්මතු වී ඇති බවත් දෘෂ්‍ය මානවේ. මීට එක් උදාහරණයක් ලෙස දුටුගැමුණු රජතුමාගේ චරිතය දැක්විය හැක. එම ශ්‍රේෂ්ඨ නරපතියාගේ චරිතය වඩාත් තීව්‍ර කර පෙන්වීමේ අභිලාශයෙන් මහාවංශ කතුවරයා එම චරිතයට වැඩි ගාමිභීරත්වයක් ආරෝපණය කළ අතර එම චරිතය උදාර ආකල්පයක් දක්වා ඇතිබැව් පෙන්වා දිය හැක. බුදුසමය දිවයිනේ ස්ථිර වශයෙන් පිහිටුවීමට ක්‍රියාකළ ප්‍රථම වීර චරිතය දුටුගැමුණු රජු නිසා යුගයේ වීරයා වශයෙන් දුටුගැමුණු රජු තෝරා ගෙන ඇති අතර ලංකාවේ ආර්ය ජනාවාස ආරම්භ කළ වීරයා වශයෙන් පණඩුකාභය රජුට විශේෂ සැලකිල්ලක් දක්වා ඇත. මෙම ඉහත රජවරුන් දෙදෙනාම පැවැති සමාජ සම්මතය පිළිබඳ සැලකිලිමත්වූ මහානාම හිමි එම දෙදෙනාට මහා වංශයේ විශේෂ ස්ථානයක් දීමට පෙළඹුනේ එම සමාජ සම්මතයට ගරුකිරීමක් වශයෙන් යයි කිව යුතුය.

ඇති වැදගත්කම

රෝම ජාතික ජලිනිගේ නැවුරාලිස් හිස්ටෝරියා නම් කෘතියේ ලංකාවේ ආර්ථික තොරතුරු දක්වා ඇත. පෙරිප්ලස් ඔප් ද එරික්ලියන් සීනැමැති පළමුවන ශතවර්ෂයට අයත් කෘතියක ලංකාවේ මුතුමැණික් හා කඩුපිළි තිබූ බව සටහන් වී ඇත. ක්‍රි.ව දෙවන සියවසේ ඇලෙක්සැන්ඩ්‍රියාවේ විසූ ටොලමි විසින් භූගෝල ශාස්ත්‍ර නම් ග්‍රන්ථයේ ලංකාවේ ස්ථාන නාම, ස්ථාන ඒවායේ පිහිටීම හා ලංකාවේ හැඩය ගැන නිවැරදි තොරතුරු අන්තර්ගත වී ඇත.

මහා වංශය සඳහා යම් යම් කරුණු හා විස්තර සෑහෙන ප්‍රමාණයක් අභිලේඛන හා වෙනත් පුරා විද්‍යාත්මක සාධක වලින් අනාවරණය වී ඇත. දිවයිනේ එවකට පැවති වාරි තාක්‍ෂණය, කෘෂිකර්මය, වාණිජ ක්‍රම සමාජ ව්‍යුහය, හා එහි ක්‍රියාකාරීත්වය යන අංශ හැදෑරීමට අවශ්‍ය වන තොරතුරු සපයන වංශ කතා සාහිත්‍යයේ අග්‍රගණ්‍යයේ කෘතියක් ලෙස මහා වංශය සැලකේ.

මහාවාර්ෂ ගයිගර් මහතාට අනුව මහාවංශයේ 37 වන පරිච්ඡේදයේ සිට ඉදිරියට ඇති කොටස මූලවංශය ලෙස දක්වා ඇති අතර මෙය මහා වංශය රචනා කිරීමෙන් අවුරුදු 700කට පසුව ලියා ඇති බව සඳහන් වේ. මෙහි මහා වංශයේ 38 වන පරිච්ඡේදයේ සිට 79 වන පරිච්ඡේදය දක්වා විස්තර ඉදිරිපත් කොට ඇත. ඊළඟ කොටස 80 වන පරිච්ඡේදයේ සිට 90 වැනි පරිච්ඡේදය දක්වා රචනා කොට ඇත. මෙහි දැක්වෙන පොළොන්නරු රාජධානියේ සිටි 1 වන පරාක්‍රම බාහු රජුගේ විදේශීය ආක්‍රමණය හා ආර්ථික හා සාමාජීය සේවාවන් සම්බන්ධ විස්තර ශිලා ලේඛන මගින්ද තහවුරු වී ඇත.

පාලි මහා බෝධි වංශයද ඓතිහාසික තොරතුරු ලබාදෙන වැදගත් ග්‍රන්ථයකි. බෝධිත් වහන්සේ ලංකාවට වැඩමවීම ඒ හා සම්බන්ධ කරන ලද පුද පූජා පිළිබඳවත් බුද්ධාගම පිළිබඳවත් විස්තර කර ඇති මෙම ග්‍රන්ථය අනුරාධපුර යුගයේ විසූ හිමිනමක් විසින් රචනා කරන්නට ඇතැයි සිතිය හැක. දඹාවංශය නම් කෘතියෙහි දළදා වහන්සේ පිළිබඳ තොරතුරු ගොනුකර ඇති අතර එය පොළොන්නරුවේ සිටි ලීලවතී රැජිණගේ කාලයේ වාසය කළ ධර්මකීර්ති නම් හිමි නමක් විසින් පරාක්‍රම

නම් සෙනෙවියාගේ ආරාධනය පරිදි රචනා කළ බව සඳහන් වේ. රාජරත්නකරය, යන සාහිත්‍ය කෘතියද දේශපාලන, ආර්ථික, සමාජයීය හා සංස්කෘතික තොරතුරු ලබාගත හැකි මූලාශ්‍ර වලින් කිහිපයක් වේ.

පුරා විද්‍යාත්මක මූලාශ්‍ර අභිලේඛන, කාසි, නටඹුන් (මූර්ති හා කැටයම්) වශයෙන් විවිධාකාර වේ. දැනට ලැබී ඇති ක්‍රි.පූ 3 වන සියවසට අයත් මිහින්තලේ හා වෙස්සගිරිය ආදී ස්ථාන වලින් සොයාගන්නා ලද ශිලා ලිපි පැරණිතම අභිලේඛන ගණයට අයත් වේ. බ්‍රාහ්මී ලිපි වශයෙන් සඳහන් කරන මේවා කඳුකර ප්‍රදේශයේ හැර දිවයිනේ නොයෙක් පළාත් වලින් අතර මේවායින් ආර්ය ජනාවාස වල හා බුද්ධාගමේ ව්‍යාප්තිය පිළිබඳ තොරතුරු ලබාගත හැකිවී තිබේ. ඉතාමත් කෙටි ලිපි මත මේවායේ තේමාව වී ඇත්තේ යම් කිසිවකු විසින් හික්‍කුන් වහන්සේලාට කරන ලද පරිත්‍යාගයක් ලියාපදිංචි කර තැබීමයි. ක්‍රි.පූ 3 වන සියවසේ සිට ක්‍රි.පූ 1 වන සියවස දක්වා ලියා ඇති මෙම ලිපි වස්තු විෂය අතින් සමානතාවයක් දක්නට හැකිය. මුල් වර්ගයේ සෙල්ලිපි වලින් යම් යම් ප්‍රකට පුද්ගලයින් පිළිබඳ සංක්‍ෂිප්ත තොරතුරු ඉදිරිපත් කරන අතර දෙවන වර්ගයේ සෙල්ලිපිවල ඊට වඩා වැඩි තොරතුරු ඇතුළත් වේ. මේ සෙල්ලිපි දෙවර්ගයෙන් සිංහල අක්‍ෂරවල විකාශය, නොයෙක් සංකේත සිංහල ව්‍යාකරණ, විරුද නාම, ප්‍රාදේශීය රජුන් හා කුමාරවරුන් ගැන රාජකීය විරුද නාම, බ්‍රාහ්මණ පරුමක, ගහපති හා වෙනත් කණ්ඩායම් පිළිබඳ තොරතුරු රැසක් හමුවේ.

තවද රාජ්‍ය නිලධාරීන් හා එවක පැවති වෙළඳාම් හා රැකියා පිළිබඳව ද ආර්ථික තත්වය හා ඉඩම් භුක්තිය පැවරීම සම්බන්ධව සමහර වංශකතාවල දක්නට නොලැබෙන තොරතුරු මෙම ලේඛන වලින් ලබාගැනීමට ඉඩ සැලසී ඇත. ආගමික ලෙස

නොයෙක් හික්‍කු හික්‍කුනීන් හා උපාසක උපාසිකාවන් හා විවිධ ආගමික විශ්වාස ගැන තොරතුරු ලබාගත හැක.

ක්‍රි.ව 3 වන සියවසේ සිට 7 වන සියවස දක්වා කාලය තුළ පැවති ශිලා ලේඛන වල ආගමික කාර්යයන් පදනම් වී ඇති අතර ඒවාට විභාරාම සතු ගම්බිම් වලට කරන ලද පුද පූජා හා වරප්‍රසාද ආදී කරුණු තේමා වී ඇත. නිදසුනක් ලෙස ඉතා වැදගත් අභිලේඛනයක් වූ වල්ලිපුරම් රන් සන්නස වසභ රජුගේ පාලනය, යාපන අර්ධද්වීපයෙහිද ස්ථාවරව පැවති බවට සාධකයක් වේ. එසේම අනුරාධපුරයේ රජ කළ රජවරුන් රාශියකගේ නම් සෙල්ලිපි මගින් සොයා ගැනීමට හැකි වී තිබේ. ඇතැම් අවස්ථාවලදී වංශකතාවල සඳහන් තොරතුරු ශිලා ලේඛන මගින් සනාථ කර ඇත. ඊට එක් නිදසුනක් ලෙස “දේවානම්පියතිස්ස” යන විරුදනාමය අනුරාධපුර යුගයේ රජවරුන් වැඩි පිරිසක් යොදාගෙන ඇති බව සෙල්ලිපි වල සඳහන් වී පෙන්වා දිය හැක. තවද නබැස්ස, වෙස්සගිරිය, තිඹිරිවැව, යන ස්ථාන වලින් හමුවූ ශිලා ලේඛන වලින් ද මහාවංශයේ ඇතැම් උග්‍රණතා සම්පූර්ණ කරගැනීමට හැකිවී තිබේ. උප රජවරුන් හා ප්‍රාදේශීය රජවරුන් පිළිබඳ සාහිත්‍ය මූලාශ්‍ර වල සඳහන් නොවන කරුණු රාශියක් කුසලානකන්ද, හෙන්නන්ගල, බඹරගල, යටහලෙන හා කඳුරුවැව යන ලිපිවලින් ලබාගැනීමට හැකිවී තිබේ. ලක්දිව ආර්ථික ඉතිහාසයට අදාළ තොරතුරු රාශියක් ගොඩවය, හෝ පිටිගමුව ටැම්ලිපිය ආදියෙන් සොයාගැනීමට හැකියාව ලැබී ඇත. ගොඩවය ලිපියෙහි වරායෙන් ගන්නා ලද බඳු ගැන සඳහන් වන අතර බඳු ටැම් ලිපියේ වෙළඳ නගරයක් පාලනය කළ ආකාරය විස්තර කර ඇත. එසේ මිහින්තලා පුවරු ලිපිය, අභයගිරි පුවරු ලිපිය හා කළුදිය පොකුණ ලිපිය ආදී ලිපිවල විභාර පාලනය පිළිබඳ වංශකතාවල නොමැති තොරතුරු රාශියක් ඉදිරිපත් කර ඇත. කාල නිර්ණය කිරීමේදී ද සෙල්ලිපි වැදගත් සාධකයක් වේ. පුරා

විද්‍යාත්මක කැණීම් වලින් මතු වන්නාවූ සංස්කෘතික අවධිවල කාලය නිශ්චය කිරීමේදී සෙල්ලිපි මහෝපකාරී වේ. සිගිරි ගී හා චිත්‍ර ඒවා පිළිබඳ ඉතිහාසය පමණක් නොව සමාජ ඉතිහාසය කාන්තා සමාජය ගමන් බිමන් පුද්ගල හා ස්ථාන නාම ආදිය පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීම විශාල රැකුලක් වී ඇත.

පුරා විද්‍යාත්මක මූලාශ්‍ර අතර කාසි ද වැදගත් කමක් ගනී. කාසි වලින් එක් එක් යුග වල ආර්ථිකයේ දියුණුව හා තාක්‍ෂණික දියුණුව පිළිබඳ තොරතුරු දැකගත හැකිය. රන්, රිදී, තඹ කාසි නිකුත් වී ඇත්තේ ඒ අනුවයි. හස් එබූ කාසි, පුරාණ ධරණ ඇතා ස්වස්ථිකය හා ලක්‍ෂම් කාසි, දඹදෙනි තඹ මසු, රන්මසු, රන් අඩ මසු, ලැරිනය, වි.ඕ.සී වැනි කාසි අතීතයේ පටන් මෙරට භාවිතා වී ඇත. විදේශීය රෝම කාසි ඉන්දු රෝම කාසි, චීන කාසි ද හමුවීමෙන් පැහැදිලි වන්නේ ශ්‍රී ලංකාව විදේශීය රටවල් සමඟ ද වෙළඳ සබඳතා පවත්වා ඇති බවයි. එසේම 1 වන පරාක්‍රමබාහු රජුගේ කාසි දකුණු ඉන්දියාවෙන් හමුවී තිබේ. කාසි පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීම නාණක විද්‍යාව ලෙස හැඳින්වේ. ලෝහ කාසි හමුවීමෙන් ලෝහ කර්මාන්තය පිළිබඳ දැනුමක් ලබාගැනීමටද කාල නිර්ණය කිරීමටද හැකියාව ලැබී ඇත.

ලංකා ඉතිහාසය ගොඩනගා ගැනීමේදී විදේශීය මූලාශ්‍ර ද විශාල දායකත්වයක් දක්වා ඇත. ලංකාව අතීතයේ සිටම ඉන්දියාව, චීනය, බුරුමය, මලය අර්ධද්වීපය, පර්සියාව, අරාබිකරය, ග්‍රීසිය, රෝමය වැනි පෙර අපර දෙදිග රටවල් සමඟ සබඳතා පෙන්වා ඇති අතර ඒ පිළිබඳව විදේශීය ලේඛකයින් විසින් ලියන ලද විවිධ සටහන් හමුවී ඇත. ඇරිස්ටෝටල් නැමැති අය විසින් රචනා කරන ලද ‘ඩිමුන්ඩෝ’ නම් කෘතියෙහි ලංකාව හා වයඹ දිග ඉන්දියාව අතර වෙළඳ සබඳතා පැවැත්වූ බව දක්වා ඇත. ශ්‍රීක ජාතික වෙනස්කිරීම්ගේ ඉන්ඩිකා නම් කෘතියෙහිද ලංකාව ගැන සඳහන් වේ.

ක්‍රි.ව 9 සියවසේ සිටි අරාබි ජාතික සුලෙයිමාන් විසින් ලංකාව සෙරෙන්ඩිප් ලෙස හඳුන්වා දී ඇත. 6 වන සියවසේ විසූ රෝම ඉතිහාසඥයකු වූ ප්‍රොතෝපියස් විසින් පර්සියානු යුද්ධ නම් කෘතියේ ලංකාව ප්‍රසිද්ධ වෙළඳ නගරයක්ව පැවති බව දැක්වේ. අරාබි ජාතික ඉබ්න්බතුතා ලංකාව හා අරාබිය අතර පැවැති වෙළඳ සබඳතා පිළිබඳ විස්තර දක්වා ඇත.

චීන ජාතික ෆාහියන් හිමිගේ වාර්තාවල ලංකාව මහායාන බලපෑම්, මහා විභාරය හා අභයගිරිය පිළිබඳ තොරතුරු සඳහන් වේ. කෞටිල්‍යගේ අර්ථ ශාස්ත්‍රය නම් කෘතියේද ලංකාව තාමුපර්ණි සහ පාර සමුද්‍ර යන නම් වලින් හඳුන්වා ඇත. මහා භාරතය, මණිමේඛලා , රාජ තරංගණිය වැනි ග්‍රන්ථවල ලංකාවේ රෙදිපිළි හා මැණික්, වාරිකර්මාන්තය ආදිය ගැන ද සඳහන් වේ. මීට අමතරව දිව්‍යාදානය, ස්කන්ධ පුරාණය, සීලප්පදිකාරම්, මණිවේකලෙ පත්තූප්භට්ටු, පට්ටි නප්පා ලෙලයි යන ද්‍රවිඩ ග්‍රන්ථ වලද ලංකාව ගැන සඳහන් වේ.

අනුරාධපුරය, පොළොන්නරුව, යාපහුව යන පුරාණ රාජධානි වලින් හමුවූ මූර්ති කැටයම් චිත්‍ර රජ මාලිගා බල කොටු උද්‍යාන ආදියෙන් ද ලංකා ඉතිහාසය ගොඩනැගීමේදී සුවිශේෂී වූ කාර්යභාරයක් සිදුවී ඇත.

ඩී.එම්.එච්. කරුණාරත්න විශ්‍රාමලත් සහකාර සංස්කෘතික අධ්‍යක්ෂ අලුවිහාරය - මාතලේ

බුදු හිමි දෙසු පුද්ගල ශක්ති සහ පුද්ගල ස්වාධීනත්වය

බුදුරදුන් පහළවන විට භාරතීයයන් තුළ දේව කේන්ද්‍රීයව මහා බ්‍රහ්මයාට යටත්ව ස්වාධීනත්වය නැති කරගනිමින් තිබුණි. සියළු දේවාදී ආගම් තුළ දෙවියන් පළමුවන් මිනිසාගේ තැන දෙවනුවන් යොදා තිබුණි. මිනිසාගේ විමුක්තිය දෙවියන් විසින්ම තීරණය කළ අතර සුගතිය දුගතිය දෙවියන් විසින්ම තීරණය කරන ලදී.

මිට භක්ෂිත්ම වෙනස් අදහසක් බුදු දහමින් නිරූපණය වේ. එහිදී මිනිසාට මූලිකත්වය දී ඇත. ස්වභාව ධර්මය මිනිසා පාලනය කරයි. දියුණු කළ සිතකට කළ නොහැකි දෙයක් නොමැත. කිසිවෙකුගේ යටත්ව මිනිසා පත්විය යුතු නැත. නිදහස්, නිවහල්, ස්වේච්ච, ස්වතන්ත්‍ර ස්වච්ඡන්දතාවයෙන් පිරිපුන්ය.

සසරින් එතෙර වීම හෝ සසර සැරි සැරීම පුද්ගලයා තුළම පවතී. එහිදී නිදහස් වින්තනයට මුල්

තැනදී ඇති අතර ඒ සඳහා අවබෝධ කර ගත යුතු ධර්මය වන චතුරාර්ය සත්‍ය අවබෝධ කොට විමුක්තිය ලැබීම පුද්ගලයා සතු වගකීමකි.

“තුමෙම හි කිව්ව. ආතපපං - අක්ඛා තාරො තථාගතා” විමුක්තිය නුඹලා විසින්ම කර ගත යුතු අතර බුදුන් වහන්සේ මාර්ගෝපදේශකයෙකු පමණි. විමුක්ති දායකයෙකු නොවේ. යනුවෙන් දේශනා කළේ එබැවිනි.

මක්බලි සෝසාල වැනි නියතිවාදී අදහස් ගරු කළ භාරතීය වින්තකයන් කීවේ සත්වයා විර්ය බල පරාක්‍රම ආදියෙන් තොරවන බවයි. “සබ්බ සත්තා අවසා අබලා අවිරියා නියති සංගති භාව පරිනතා” බුදු රදුන් ප්‍රකාශ කළේ එම ශක්තීන් තුළින් දෙවියෙකු බ්‍රහ්මයෙකු පමණක් නොව බුද්ධත්වයට පවා පත්විය හැකි බවයි. බුද්ධත්වය මිනිසෙකුට පමණක් ලැබිය හැකි පදවියකි. එම ප්‍රකාශ තුළින් මිනිස් ශක්තිය හා පෞරුෂත්වය පෙනේ.

කොසොල් රටේ කේස පුත්‍ර ග්‍රාමයේදී දේශනා කළ කාලාම සුත්‍රය ඇසුරින් කරුණු 10 ක් බැහැර කොට නිදහස් හා ස්වාධීනත්වය පිළිබඳ තහවුරු කොට ඇත. එයින් ලබා දුන් පුද්ගල නිදහස කෙතෙක්ද යන්න පැහැදිලි වේ.

- එනම්,
- 01) මා අනුස්සවෙන (පෙර අසා ඇති ආකාරය අනුව)
  - 02) මා පරම්පරාය (පරම්පරාගත සම්ප්‍රදායට අනුව)
  - 03) මා ඉතිකිරාය (මෙය මෙසේ යැයි කීමට අනුව)
  - 04) මා පිටක සම්පදානේන (පොත පතෙහි තිබෙන නිසා)
  - 05) මා තක්ක හේතු (තර්කයට ගැලපෙන නිසා)
  - 06) මා නය හේතු (න්‍යායට ගැලපෙන නිසා)
  - 07) මා ආකාර පරිචිතකේන (විචාරයට ලක්වන නිසා)
  - 08) මා දිට්ඨි නිජ්ජානකින (විචාරයට ලක්වන නිසා)
  - 09) මා බබ්භරුපතාය (කෙනෙකුගේ දක්ෂතාවය නිසා)
  - 10) මා සමනා ගරුති (තම ගුරුවරයා නිසා) හෝ විචාරයක් නැතිව (අවිචාරව) යමක් නොපිළිගෙන තමන්ම විමසා සොයා බලා තීරණය ගත යුතු බවය.
- එහිදී,
1. ඉමෙ ධම්මා කුසලා (මෙය කුසලයකි)
  2. ඉමෙ ධම්මා අකුසලා (මෙය අකුසලයකි)
  3. ඉමෙ ධම්මා සාවජ්ජා (මෙය නිවැරදි ක්‍රියාවකි)
  4. ඉමෙ ධම්මා අනවජ්ජා (මෙය වැරදි ක්‍රියාවකි)
  5. ඉමෙ ධම්මා විඤ්ඤු ගරහිතා (මෙබඳු ක්‍රියා නුවණැත්තන්ගේ නින්දාවට ලක්කර ඇත)
  6. ඉමෙ ධම්මා විඤ්ඤු ප්‍රසස්ථා (මෙබඳු ක්‍රියා නුවණැත්තන්ගේ ප්‍රශංසාවට ලක්කර ඇත)
- යනුවෙන් සිතා ස්වාධීනව තීරණය ගැනීමට පුද්ගල නිදහස ඇත.

අලගද්දුපම සුත්‍රයේ ධර්මය පහුරකට උපමා කර ඇත.

කුල්ලුපමං හික්ඛවේ ධම්මං දෙසිස්සාමි නිස්සරන්තපාය නො ගහනපාය (මාගේ ධර්මය එතෙර වීම පිණිස මිස කර තබාගෙන යෑම සඳහා නොවේ)

අපද්දිපා විහරංථ (තමන්ට තමන්ම ප්‍රදීපයක් කොට වසන්න)

අනන්ත සරණා (තමන්ට තමාම සරණ කොට ගත යුතුය)

න අඤ්ඤ සරණා (අන් සරණක් නැත)

තේවිජ්ජ සුත්‍රය තුළින් ඇසූ පමණින් කටයුතු කිරීම නින්දාවට ලක් කර ඇති අතර යොනිසෝ මසනිකාරයෙන් (එළඹ සිටි සිහියෙන්) කටයුතු කිරීම අගය කොට ඇති බව එම සුත්‍රයෙන් පැහැදිලි වේ.

බුදු සමයේ ඥාණ මාර්ගය බෞද්ධ පිළිවෙත වශයෙන් දක්වා ඇති අතර හක්තිමාර්ගය ප්‍රතික්‍ෂෙප කර ඇත. එහිදී සතර අගතියෙන් මිදීම අගය කොට ඇත. සුන්ත නිපාතයේ සහිය සුත්‍රයට අනුව සහිව පරිබ්‍රජකයාගේ ප්‍රකාශය වන්නේ

“අවචරියං වත හෝ යං වතාහං අඤ්ඤසු සමණ බ්‍රාහ්මණේසු ඕකාස මත්තම්පි නිලත්ථං තං මේ ඉදං සමණෙන ගෝතමේන ඕකාස කමමං කතං”

අන් ශාස්තෘන් හමුවෙහි ප්‍රශ්න ඇසීම ඊට

එරෙහි වීම කළ නොහැකි බවය. එහෙත් බුදුහිමි ඕනෑම ප්‍රශ්නයක් ඇසීමට අවකාශය ලබා දී ඇත.

“න වින්ත යත්තො පුරිසො විසේස මධි ගවජති” (සිතන් නැති, විමසීමක් නැති පුද්ගලයා දියුණු නොවන බව ඉන් පැහැදිලි වේ).

“පඤ්ඤා වන්තස්සායං ධම්මො නායං ධම්මො දුප්පඤ්ඤස්ස” (බුදු සමය තුළින් සන්දිට්ඨික, අකාලික, ඒහිපස්සික ආදී වශයෙන් වගකීම සනාථ කර ඇත. මහා පරිනිබ්බාන සුත්‍රයේ දී ප්‍රශ්නයක් ඇසීමේ දී එයට විසඳුම් සෙවීමේ දී අනුගමනය කරන පිළිවෙත දක්වා ඇත.

ඉහත කරුණු විමර්ශනය කර බැලීමේ දී පුද්ගල ශක්තිය ඉතා ශ්‍රේෂ්ඨ බව පැහැදිලි වේ. යා යුතු ඉහළම තැනට පුද්ගල වින්ත සන්නාතය යෙදවිය හැකි බවත් ඒ සඳහා උසස් මනසක් පුද්ගලයා සතු බවත් බුදුහිමි දේශනා කළහ.

එසේ හෙයින් සෑම කෙනෙක්ම තම ජීවිතයේ වටිනාකම තේරුම් ගෙන ප්‍රඥාවට මුල් තැන දී ලෝකය හා සත්වයා දෙස බැලීමටත්, ආධ්‍යාත්මික දියුණුව වගා කර ගැනීමටත් උත්සාහ කළ යුතුය.

මාස්පොත චේතිහසික බෝධිපුජා
විහාරස්ථානවාසී කොබ්බෑයන් ප්‍රබන්ධය
ශ්‍රී සාරානන්ද පිරිවෙණේ නියෝජ්‍ය පරිවෙතාධිපති
ගලගෙදර රත්නවංශ හිමි

මාස්පොත ඓතිහාසික බෝධිපුජා විහාරස්ථානවාසී කොබෙයිගනේ ප්‍රබ්බිලිය ශ්‍රී සාරානන්ද නියෝජ්‍ය පරිවේනාධිපති ගලගෙදර රතනවංස හිමි

හොඳ මිතුරන්ගේ ඇසුර සැපහඬි.

හොඳ මිතුරාගේ ස්වභාවය වන්නේ නිතරම හොඳ, යහපත් දෙයක් සිතීමයි. කතා කිරීමයි. ක්‍රියාවට නැංවීමයි. තමන් කරනවා සේම අනුන්ටද හොඳ දේවල් කිරීමට මග පෙන්වීමයි. ලොවිතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ තරම් කල‍්‍යාණ මිත්‍රයෙක් මේ තුන් ලෝකයේම අපට දක්නට නොමැත. උන්වහන්සේ ලෝක සත්වයාව පවෙන් මිදවීමට කටයුතු කළහ.

හොඳ මිතුරන් ඇසුරු කිරීම තුළින් අපේ ජීවිත සුවඳ ඇති මල් මෙන් නුවණින් බබලන්නේය. දෙමව්පියෝ, ගුරුවරු , වැඩිහිටියෝ, පුජ්‍ය පක්‍ෂය ඇතුළු උසස් ගුණ ධර්ම පිළිපදින ඕනෑම කෙනෙකු හොඳ මිතුරන් වශයෙන් ආශ්‍රය කළ හැකිය.

හොඳ මිතුරන් නොහොත් කල‍්‍යාණ මිත්‍රාශ්‍රය තුළින් මුළු බුද්ධ ශාසනයම පවතින බව බුදුරජාණන් වහන්සේ වරක් ආනන්ද භාමුදුරුවන් වහන්සේට දේශනා කළ සේක.

හොඳ මිතුරන් ඇසුරු කිරීම තුළින් සතා සිවුපාවුන් පවා හොඳ තත්වයට පත්වන බව සත්ති කුම්භ ජාතක කථාව තුළින් පැහැදිලි වේ. හොඳ මිතුරන් කවදාවත් තම මිතුරන්ට ද්‍රෝහි වන්නේ නැත. තමන්ගේ සෙවණැල්ල මෙන් දුක සැප දෙකේදීම ලග ඉඳිනු ඇත.

“මිතුරු තුමෝ දුක සැප දෙකෙහිම පැවති බිතු සිතුවම් රූ මෙන් පිටු නොපාවති”

කවදාවත් සිතුවම් රූප පිටු නොපානවා සේ හොඳ මිතුරන් දුකත් සැපත් දෙකේදීම මධ්‍යස්ථව ලග හිඳිනු ඇත. සිඟාලෝවාද සූත්‍රය තුළින් ඇසුරට සුදුසු මිතුරන් හතර දෙනෙක් පිළිබඳ සඳහන් වේ. එනම්,

- 01. උපකාරක (උදව් වීමෙන්)
- 02. සමාන දුඛ දුක්ඛ (දුක සැප දෙකේදීම ලග සිටීමෙන්)
- 03. අන්ඵක්ඛායී (අර්ථවත් දෙයකින්ම සැලකීමෙන්)
- 04. අනුකම්පක (අනුකම්පාව දැක්වීමෙන්)

මෙම ගති ලක්‍ෂණ ඇති මිතුරන් හඳුනාගෙන ඔවුන් ඇසුරු කිරීමට වග බලා ගත යුතුය. “දැන ගියොත් කතරගම නොදැන ගියොත් අතරමඟ” මෙන් දැනගෙන ඇසුරු කලොත් හොඳ මගටත්, නොදැන ඇසුරු කලොත් නරක මගටත් පත්වන්නේය.

මංගල සූත්‍රයෙහි සඳහන් පරිදි “භජේන මිතෙත කල‍්‍යාණේ - භජේන පුරිසත්තමෙ” හොඳ කල‍්‍යාණ මිත්‍රයින් සත් පුරුෂයන් ඇසුරු කරන්න හිතට ගැනීම වැදගත් වේ. ඒ තුළින් මෙලොවත් පරලොවත් යහපත් කරගත හැකිය. ඒ සඳහා හැම දෙනාටම නුවණ පැදේවා යන්න මගේ එකම වැදගත් වේ. ඒ තුළින් මෙලොවත් පරලොවත් යහපත් කරගත හැකිය. ඒ සඳහා හැම දෙනාටම නුවණ පැදේවා යන්න මගේ එකම වැදගත් වේ.

දුරකතන පොතොය දින වැදගත්කම

- 1. තුන් බෑ ජට්ට දමනය.
- 2. බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රථම වරට මහියංගනයට වැඩම වීම.
- 3. සුමන සමන් දෙවියන්ට කේෂ ධාතු පිළිගැන්වීම.
- 4. අනන්ත ලක්ඛණ සූත්‍ර දේශනා කිරීම.
- 5. වේඵවනාරාම පුජාව හා ආරාම පිළිගැන්වීමට හික්කුන්ට අවසර දීම.
- 6. සිරිසඟඬෝ කුමරුන්ට නන්ද හිමියන් විසින් රාජ ධර්ම උගන්වා අවසන් කිරීම.